

Innst. 331 L

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 64 L (2014–2015)

Innstilling fra justiskomiteen om lov om ikraftsetting av straffeloven 2005 (straffelovens ikraftsetningslov)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Justis- og beredskapsdepartementet fremmer i proposisjonen forslag til lov om ikraftsetting av lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven) – i det følgende omtalt som straffeloven 2005.

Det foreslås at straffeloven 2005 skal tre i kraft 1. oktober 2015. I tillegg til et forslag om opphevelse av enkelte lover, foreslås det endringer i straffeloven 2005, militær straffelov, straffeprosessloven og andre lover som bør foretas i forbindelse med ikraftsettelsen.

I proposisjonen punkt 2 gjør departementet nærmere rede for bakgrunnen for lovforslaget. Punkt 3 omhandler spørsmålet om ikraftsetting av straffeloven 2005. I punkt 4 behandles spørsmålet om endringer i straffeloven 2005. I tillegg til å rette opp inkurrier, foreslås det enkelte nye bestemmelser som primært tar sikte på å sikre at det ikke oppstår «hull» i straffeloven 2005 når den settes i kraft. I punkt 5 omtales forslagene til endringer i militær straffelov. Forslagene er av teknisk karakter. I punkt 6 omtales forslagene til endringer i straffeprosessloven. Det er i hovedsak tale om henvisningsjusteringer. I tillegg gjøres det blant annet enkelte endringer i reglene om påtalekompetanse. Punkt 7 omhandler forslag til endringer i annen lovgivning. Straffeloven 2005 § 412 om endringer i andre lover foreslås opphevet og erstattet av en ny og oppdatert § 6 om endringer i

andre lover i forslaget til ikraftsetningslov. Paragraf 6 viderefører på mange punkter straffeloven 2005 § 412. I proposisjonen punkt 8 og 9 omtales problemstillingen knyttet til vedtatte, men ikke ikraftsatte lover samt pågående lovgivningsarbeid som berører departementets lovforslag. Punkt 10 omhandler behovet for overgangsregler. Departementet har ikke funnet grunn til å foreslå slike regler i ikraftsetningsomgangen. I punkt 11 behandles spørsmålet om økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslaget mv. Punkt 12 inneholder merknadene til de enkelte lovforslag.

1.2 Endringer i straffeloven 2005

I proposisjonen foreslås det å rette opp en rekke inkurrier i straffeloven, men det foreslås også noen endringer med mer materielt innhold.

Departementet foreslår å videreføre en straffskjerpelse for grov ulovlig bevæpning med skytevåpen på offentlig sted i straffeloven 2005 ny § 189 a, jf. lovforslaget § 3 om endringer i straffeloven 2005. Selv om enkelte høringsinstanser har stilt spørsmål ved behovet for en slik regel, tyder innspillene fra de øvrige høringsinstansene på at det er et reelt behov for en slik regulering. Departementet foreslår en strafferamme på inntil tre år. Den valgte strafferammen må ses i lys av at man i straffeloven 2005 reduserer antallet strafferammer. Strafferammen på inntil tre år tar ikke sikte på å endre forholdet til relevant rettspraksis.

Departementet tar opp spørsmålet om å videreføre ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud. Ordningen refereres ofte til som en ordning med «omvendt voldsalarm». Adgangen til å ilegge elektronisk kontroll er begrenset til tilfeller hvor slik kontroll er nødvendig for at kontaktforbudet skal bli overholdt.

Adgangen til å ilegge elektronisk kontroll ved kontaktforbud kom inn i lovverket gjennom en endring av straffeloven 1902 § 33 ved lov 19. juni 2009 nr. 75 (i kraft 1. februar 2013). Bestemmelsen om kontaktforbud i straffeloven 2005 § 57 ble imidlertid ikke endret tilsvarende. Bakgrunnen for dette var at man ønsket å vinne erfaring med ordningen med elektronisk kontroll.

Departementet bemerker at dersom ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud ikke videreføres i straffeloven 2005, vil man ikke få et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om ordningen bør videreføres mer permanent. En slik vurdering er forutsatt i Ot.prp. nr. 25 (2008–2009). I høringen har forslaget om å videreføre denne ordningen i straffeloven 2005 fått støtte. Departementet følger etter dette opp forslaget i høringsnotatet om å videreføre ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud i straffeloven 2005 §§ 57, 58 og 168, jf. lovforslaget § 3 om endringer i straffeloven 2005. Departementet ser fortsatt behov for å evaluere ordningen når det er vunnet nok erfaring med den. Departementet vil komme tilbake til en slik evaluering.

Videre tar departementet opp spørsmålet om det i forbindelse med ikraftsettingen av straffeloven 2005 bør gis en hjemmel for straff for brudd på ferdselsreguleringer som fanger opp det å bryte avsperringer på åsteder. Departementet viser til at forslaget om en slik straffebestemmelse har fått tilslutning i høringen, og går inn for en slik regel, jf. forslaget til ny § 176 i lovforslaget § 3 om endringer i straffeloven 2005.

Utgangspunktet etter straffeloven 1902 er at straffbare handlinger foreldes. Straffeloven 1902 har likevel enkelte unntak fra dette utgangspunktet.

Reglene om foreldelse i straffeloven 1902 er i hovedsak videreført i straffeloven 2005. Det er også her gjort unntak for terrorhandlinger, folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og krigsforbrytelser som kan straffes med fengsel i 15 år eller mer, jf. straffeloven 2005 § 91. Unntakene som ble vedtatt i straffeloven 1902 ved lovendringen fra 2014 er derimot ikke inntatt i straffeloven 2005. De tilsvarende bestemmelsene i straffeloven 2005 som er § 275 (drap), § 291 (forsettlig voldtekt), § 299 (voldtekt av barn under 14 år) og § 302 (seksuell omgang med barn under 16 år) er således ikke unntatt foreldelse etter straffeloven 2005.

Utskutt foreldelsesfrist er videreført i straffeloven 2005 § 87 og omfatter §§ 257 (menneskehandel), 284 (kjønnslemlestelse), 299 (voldtekt av barn under 14 år) og 302 (seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år). I motsetning til det som er tilfellet etter straffeloven 1902, omfattes derimot ikke tvangsekteskap og vold i nære relasjoner av regelen om utskutt foreldelse i straffeloven 2005.

Departementet går inn for at de endringer i foreldelsesreglene som ble vedtatt ved lov 20. juni 2014 nr. 46 også gjennomføres i 2005-loven. Dette var også forutsatt i Prop. 96 L (2013–2014).

Videre foreslås det at regelen om utskutt foreldelse i straffeloven 2005 § 87 også skal omfatte §§ 253 (tvangsekteskap) og 282 (mishandling i nære relasjoner). I forbindelse med at fullbyrdet overtredelse av straffeloven 1902 §§ 195 (seksuell omgang med barn under 14 år) og 196 (seksuell omgang med barn under 16 år) ble unntatt foreldelse, utgikk henvisningen til disse bestemmelsene i regelen om utskutt foreldelse i straffeloven 1902 § 68, med den følge at forsøk på slike overtredelser verken er unntatt foreldelse eller omfattet av regelen om utskutt foreldelse. Dette var ikke tilsiktet. For at foreldelsesfristen for forsøk på tilsvarende overtredelser etter straffeloven 2005 (§§ 299 og 302) skal begynne å løpe først når fornærmede fyller 18 år, foreslås det at regelen om utskutt foreldelse i straffeloven 2005 § 87 fortsatt skal omfatte §§ 299 (voldtekt av barn under 14 år) og 302 (seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år).

Departementet går videre inn for at endringene skal få virkning for handlinger begått før lovens ikrafttredelse, forutsatt at handlingene ikke allerede er foreldet.

Ved dom på forvaring skal retten fastsette en tidsramme og bør fastsette en minstetid, jf. straffeloven 1902 § 39 e første og annet ledd. Tidsrammen angir reaksjonens varighet.

I dom på forvaring skal retten fastsette en tidsramme som vanligvis ikke bør overstige 15 år, og ikke kan overstige 21 år. Ved lov 9. januar 2015 nr. 1 ble bestemmelsen endret slik retten likevel kan fastsette en lengre tidsramme for forbrytelser som har en strafferamme på fengsel inntil 30 år. Tidsrammen kan likevel ikke overstige 30 år. Tilsvarende endringer er ikke gjennomført i straffeloven 2005. Maksimal tidsramme er fremdeles 21 år, jf. straffeloven 2005 § 43 første ledd første punktum.

Minstetiden ved forvaring kan i utgangspunktet ikke overstige 10 år, jf. straffeloven 1902 § 39 e annet ledd. Ved lov 9. januar 2015 nr. 1 ble bestemmelsen endret slik at retten likevel kan fastsette en minstetid som ikke kan overstige 14 år i tilfeller hvor retten fastsetter en tidsramme som overstiger 15 år. Videre ble det ved samme lovendring bestemt at retten kan fastsette en minstetid som ikke kan overstige 20 år i tilfeller der retten fastsetter en tidsramme som overstiger 21 år. Heller ikke disse endringene er gjennomført i straffeloven 2005. Maksimal minstetid er her 10 år, jf. § 43 annet ledd.

Departementet foreslår endringer i reglene om maksimal tidsramme og minstetid i straffeloven 2005

§ 43 tilsvarende dem som ble gjort i straffeloven 1902 § 39 e ved lov 9. januar 2015 nr. 1.

1.3 Endringer i militær straffelov

Militær Straffelov 22. mai 1902 nr. 13 inneholder en rekke straffebestemmelser. Det gjøres derfor omfattende endringer i denne loven når straffeloven 2005 skal tre i kraft. For å tydeliggjøre endringene i militær straffelov, er endringsbestemmelsen i proposisjonen her skilt ut som en egen bestemmelse i lovforslaget § 4.

1.4 Endringer i straffeprosessloven mv.

Ikraftsetting av straffeloven 2005 nødvendiggjør betydelige endringer i straffeprosessloven. Enkelte slike tilpasninger ble foretatt i forbindelse med vedtakelsen, jf. straffeloven 2005 § 412 nr. 106. Det fremgår av Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) at departementet tok sikte på å gjøre øvrige tilpasninger i straffeprosessloven på et senere tidspunkt. Det er derfor fremdeles behov for å foreta en del konsekvensendringer og tekniske justeringer. Ikraftsetting av straffeloven 2005 aktualiserer dessuten enkelte mer prinsipielle spørsmål, blant annet knyttet til fordeling av påtalekompetanse og bruk av tvangsmidler.

I proposisjonen foreslås enkelte justeringer i reglene om påtalekompetanse. Det foreslås enkelte oppmykninger, ved at riksadvokaten skal kunne deleger sin tiltalekompetanse i enkeltsaker til statsadvokaten, at statsadvokaten lettere skal kunne deleger sin aktorkompetanse nedover samt at politijurister uten utvidet påtalekompetanse skal kunne behandle flere sakstyper enn i dag. Som følge av systematikken i ny straffelov vil enkelte sakstyper etter ikraftsetting av straffeloven 2005 behandles på et annet nivå i påtalemyndigheten enn i dag.

Straffeprosessloven fjerde del omhandler bruk av tvangsmidler i en straffesak. Adgangen til tvangsmiddelbruk er for en stor del betinget av strafferammen for det aktuelle lovbruddet, eventuelt av at straffebudet er særskilt oppregnet i tvangsmiddelbestemmelsen. For at straffeloven 2005 skal kunne tre i kraft, er det nødvendig å foreta justeringer i tvangsmiddelbestemmelsene – særlig ved at henvisninger til straffeloven 1902 erstattes med henvisninger til korresponderende bestemmelser i straffeloven 2005. I tillegg til henvisningsendringer foreslås også andre tilpasninger som bør gjøres i reglene om tvangsmidler i forbindelse med ikraftsettingen.

2. Komiteens merknader

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Hen-

riksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Ulf Leirstein og Dagfinn Henrik Olsen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Geir Inge Lien, viser til at ny straffelov av 2005 ikke er satt i kraft med unntak av kapittel 16 om folkemord, forbrytelse mot menneskeheten og krigsforbrytelser, som ble satt i kraft 7. mars 2008.

Komiteen viser til at ikraftsetting av ny straffelov opprinnelig ble koblet opp mot et større arbeid med tilpassing av datasystemene i politi- og påtalemyndigheten. Dette arbeidet ble senere koblet til en mer generell utvikling av politiet gjennom det såkalte Merverdiprogrammet.

Komiteen konstaterer at på grunn av forsinkelser i Merverdiprogrammet, besluttet regjeringen å fremskynde arbeidet med ikraftsetting av ny straffelov. Det legges nå opp til at implementeringen av straffeloven gjøres i de eksisterende systemer. Det er lagt opp til at den gjenværende delen av straffeloven skal tre i kraft fra 1. oktober 2015. Dette må skje gjennom vedtakelse av en egen lov.

Komiteen viser til at ikraftsettingen forutsetter at nødvendige datatekniske tilpasninger og regeltekniske endringer er på plass.

Komiteen er i brev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 11. mai 2015 (vedlagt) gjort oppmerksom på at det er behov for enkelte tekniske justeringer i lovforslaget som følge av at andre lovfor- slag er behandlet eller behandles parallelt med foreliggende lovforslag. Komiteen har innarbeidet disse endringene.

2.2 Endringer i straffeloven

Komiteen viser til at siden det har gått lang tid mellom vedtakelsen av straffeloven og ikraftsettingen, er det vedtatt mange endringslover som endrer straffeloven av 2005 før den kan tre i kraft.

Straffelovens virkeområde i tid

Komiteen viser til at det i ny straffelov § 3 annet ledd er vedtatt at bestemmelsene i kapittel 16 om folkemord/forbrytelse mot menneskeheten og krigsforbrytelser, kan anvendes på handlinger begått før ikrafttreden dersom handlingen på gjerningstidspunktet var straffbar etter dagjeldende straffelovgivning og ansett som folkemord/forbrytelse mot menneskeheten og krigsforbrytelser etter folkeretten. Komiteen har registrert at Høyesterett i den såkalte krigsforbrytersaken Rt. 2010 side 1445 kom til at dette strider mot Grunnloven. Departementet har der-

for foreslått å oppheve § 3 annet ledd. Komiteen er enig i dette.

Straffelovens stedlige virkeområde

Komiteen viser til at Stortinget tidligere har uttalt at det er nødvendig å gjøre unntak fra dobbeltstraffprinsippet for terrorhandlinger begått i utlandet av en norsk statsborger eller en person som er hjemmehørende her, eller for terrorhandlinger begått av en utlending i utlandet. For å sikre at disse handlingene kan straffeforfølges er det foreslått at det gjøres unntak for dobbelt straffbarhet for straffeloven 2005 kapittel 18 om terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger. Komiteen er enig i dette. Komiteen mener at hvorvidt oppfordring til terror, terrorrekruttering eller terroropplæring skjer i Norge eller utlandet av personer bosatt i Norge eller i utlandet, bør ikke være avgjørende for muligheten til å straffe vedkommende, og at terrorisme utgjør en universell trussel.

Komiteen konstaterer at hatefulle ytringer og oppfordring til en straffbar handling er føyet til straffelovens stedlige virkeområde i § 12 første ledd nr. 3 bokstav a og nr. 4 bokstav a i 2013. Departementet viste til at bestemmelsene rammer ytringer som er praktiske å fremsette fra utlandet over Internett, og som kan være alvorlige handlinger. For å få samme jurisdiksjonsregler i straffeloven 2005 som i 1902-loven på dette punktet, er det foreslått at § 183 om oppfordring til straffbar handling og § 185 om hatefulle ytringer, føyes til i § 5 første ledd nr. 11. Komiteen viser til at det også er foreslått inntatt en korresponderende henvisning i straffeloven 2005 § 5 tredje ledd.

Komiteen er enig i at henvisningen til påvirkningshandel i straffeloven av 2005 § 5 første ledd er overflødig, siden påvirkningshandel er nevnt i § 6.

Grov ulovlig bevæpning på offentlig sted

Komiteen viser til at i forbindelse med vedtaket av ny straffelov 2005, ble ikke straffeskjerpelsen for grov bevæpning med skytevåpen på offentlig sted videreført. Departementet har tatt opp spørsmålet om ikke denne straffeskjerpelsen burde bli videreført. Selv om enkelte høringsinstanser har stilt spørsmål ved behovet for en slik regel, har et flertall ment at det er et reelt behov for en slik regulering. Komiteen er enig i dette.

Komiteen registrerer at det i lovforslaget er lagt opp til at strafferammen endres fra fire til tre år. Den valgte strafferammen må ses i lys av at man i straffeloven 2005 reduserer antallet strafferammer. Komiteen forutsetter i likhet med departementet at en reduksjon av strafferammen til tre år ikke tar sikte på å endre rettspraksisen på området.

Videreføring av ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud

Komiteen viser til at ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud ofte omtales som en ordning med «omvendt voldsalarm». Komiteen mener adgangen til å ilegge elektronisk kontroll, i enkelte tilfeller er nødvendig for at kontaktforbudet skal bli overholdt. Ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud ble vedtatt i 2009, men ikke satt i kraft før i 2013.

Komiteen registrerer at ordningen ikke er tatt inn i straffeloven av 2005. Bakgrunnen for dette var at man ønsket å vinne erfaring med ordningen med elektronisk kontroll før en tok stilling til om den skulle inn i den nye straffeloven. Komiteen viser til at ordningen først ble innført i 2013, og at dette ikke gir et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om ordningen bør videreføres mer permanent.

Komiteen støtter forslaget om å videreføre ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud i straffeloven av 2005 §§ 57, 58 og 168, jf. lovforslaget § 3 om endringer i straffeloven 2005. Komiteen ser i likhet med departementet behov for å evaluere ordningen når det er vunnet nok erfaring og ber departementet komme tilbake til en slik evaluering på et senere tidspunkt.

Endring av forbudssoner knyttet til kontaktforbud, ny § 58 siste ledd

Komiteen viser til at en inkurie medførte at den dagjeldende § 33 annet ledd i straffeloven 1902 ikke ble videreført i straffeloven 2005. Paragraf 33 annet ledd ga påtalemyndigheten anledning til å begjære et oppholdsforbud endret uten at dette var knyttet til tidsfrister, ved at forbudssoner kunne endres for å ta høyde for at den eller de personer som skal beskyttes av kontaktforbudet, fortsatt er beskyttet dersom de bytter bosted, arbeidssted, skole eller lignende.

Komiteen er enig i at det bør videreføres en regel som gir adgang til å endre et kontaktforbud også utenom tidsfristene i tilfeller hvor dette anses nødvendig av hensyn til sikkerheten for den eller de personer som skal beskyttes av forbudet.

Komiteen legger til grunn at denne typen saker vil bli prioritert av domstolene.

Straffehjemmel for brudd på avsperring av åsteder

Komiteen viser til at departementet har foreslått å videreføre straffeloven 1902 § 353 for å sikre at det fortsatt skal være hjemmel for å straffe overtredelse av påtalemyndighetens eller politiets avsperring av åsteder. Forslaget er generelt utformet som en ny bestemmelse i § 176. Komiteen er enig i forslaget og viser til merknadene om forslaget.

Plikt til å avverge et straffbart forhold

Komiteen konstaterer at avvergingsplikten i straffeloven av 1902 er skjerpet og utvidet ved lovendring i 2010. Enkelte av endringene som ble gjort, samsvarte ikke med straffeloven av 2005 om avverging av straffbare forhold, jf straffeloven 2005 § 196. Komiteen er enig i de foreslåtte endringer slik at straffeloven av 2005 § 196 bringes i samsvar med gjeldende straffelov.

Forberedelse av dokumentfalsk

Komiteen er også enig i de forslag til lovendringer som er lagt frem med sikte på at det ikke blir noen hull i straffeloven 2005 for forberedelse av dokumentfalsk, blant annet med bakgrunn i Rt. 2010 side 1217 som omhandlet innførsel og/eller oppbevaring av såkalt skimmingsutstyr.

Foreldelse

Komiteen viser til at utgangspunktet for norsk strafferett er at straffbare handlinger foreldes på et eller annet tidspunkt avhengig av alvorligheten av lovbruddet. Straffeloven av 1902 har likevel enkelte unntak fra dette utgangspunktet.

Komiteen ser at ved lov 20. juni 2014 nr. 46 (ikr. 1. juli 2014) ble noen lovbrudd unntatt foreldelse, jf. straffeloven 1902 § 66 tredje ledd annet punktum. I Prop. 96 L (2013–2014) punkt 2.3 side 5 var det forutsatt at dette også skulle gjennomføres i 2005-loven.

Komiteen konstaterer at dette innebærer at straffeloven 2005 §§ 275 (drap), 291 (voldtekt), 299 (voldtekt av barn under 14 år) og 302 (seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år) unntas foreldelse. Videre foreslås det at regelen om utskutt foreldelse i straffeloven 2005 § 87 også skal omfatte §§ 253 (tvangsekteskap) og 282 (mishandling i nære relasjoner).

Komiteen viser til at det også foreslås å rette opp en inkurie, slik at foreldelse for forsøk på seksuell omgang med barn under 14 og 16 år, først begynner å løpe når fornærmede fyller 18 år. Departementet går videre inn for at endringene skal få virkning for handlinger begått før lovens ikrafttredelse, forutsatt at handlingene ikke allerede er foreldet.

Komiteen er enig i forslagene.

Forvaring

Komiteen ser at det ved lov 9. januar 2015 nr. 1 ble en endring i straffeloven 1902 § 39 e, slik at forvaring kan idømmes inntil 30 år for forbrytelser som har en strafferamme på fengsel inntil 30 år. Tilsvarende endringer er ikke gjennomført i straffeloven 2005. Maksimal tidsramme er fremdeles 21 år, jf. straffeloven 2005 § 43 første ledd første punktum.

Komiteen viser til at det i proposisjonen foreslås endringer i reglene om maksimal tidsramme og minstetid i straffeloven 2005 § 43 tilsvarende endringene som ble gjort i straffeloven 1902 § 39 e ved lov 9. januar 2015 nr. 1. Komiteen er enig i dette.

Retting av inkurier

Komiteen viser til de foreslåtte endringer om oppretting av inkurier som departementet er blitt gjort oppmerksom på, og slutter seg til dette.

2.3 Endringer i militær straffelov

Komiteen viser til at det gjøres omfattende endringer i militær straffelov når straffeloven 2005 trer i kraft. Disse endringene er allerede vedtatt og ikrafttredelsen medfører ingen realitetsendringer av betydning.

2.4 Endringer i straffeprosessloven

Komiteen viser til at ikraftsetting av straffeloven 2005 nødvendiggjør betydelige endringer i straffeprosessloven. Ikke alle spørsmål ble avklart i forbindelse med vedtakelsen av straffeloven 2005, blant annet gjelder dette fordeling av påtalekompetanse og bruk av tvangsmidler.

Komiteen ser at ordningen med påtalebegjæring fra fornærmede opphører med ny straffelov. Alle lovbrudd er i utgangspunktet undergitt ubetinget offentlig påtale. Påtalemyndigheten kan imidlertid unnlate å forfølge handlinger med en strafferamme på to år eller lavere, hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale.

Komiteen viser til at det er nær sammenheng mellom de gjeldende reglene om påtalebegjæring fra fornærmede og adgangen til å gå til privat straffesak etter straffeprosessloven. Det er fremdeles adgang til å fremme privat straffesak etter straffeprosessloven § 402 første ledd. Det er foreslått at gjeldende frist for å fremme privat straffesak, videreføres. Komiteen er enig i dette.

Komiteen konstaterer at det i forbindelse med ikraftsetting av ny straffelov er foreslått begrensede justeringer i reglene om påtalekompetanse. Endringene er en nødvendig konsekvens av den nye straffeloven, fordi antall saker som ellers måtte avgjøres av Riksadvokaten ville økt dramatisk. Komiteen er enig i at det bør være adgang til delegering, og mener at det er funnet frem til en god løsning når delegasjonsadgangen kun gjelder i enkeltsaker og ikke gjennom instruks. Dersom denne løsningen ikke fungerer tilfredsstillende, får en eventuelt komme tilbake med forslag til endringer.

Komiteen viser til at politiets påtalekompetanse må endres som følge av at skillet mellom forbrytelser opphører med den nye straffeloven. Med unn-

tak av enkelte lovtekniske justeringer, er påtalekompetansen i stor grad en videreføring av dagens kompetanseregler.

Komiteen slutter seg til de foreslåtte endringer.

Komiteen konstanter at etter gjeldende rett følger henleggelseskompetansen i stor grad kompetansen til å ta ut tiltale. Det er derfor ikke nødvendig med endringer i henleggelseskompetanse utover eventuelle endringer som følge av endringer i reglene om påtalekompetanse. Tilsvarende gjelder i all hovedsak for ankekompetanse. Komiteen er enig i foreslåtte justeringer.

Komiteen viser til at når det gjelder aktorkompetanse og delegering, foreslås det at kravet til «særlige grunner» i straffeprosessloven endres til når det er grunn til det, for å gjenspeile hvordan reglene om aktorisering i dag praktiseres. Komiteen er enig i dette. Komiteen legger til grunn at statsadvokatene, basert på de konkrete forhold, vil gjøre en vurdering av om det er forsvarlig og hensiktsmessig å delegerer kompetansen.

Komiteen ser at det foreslås endringer i fullbyrdelseskompetanse som følge av endringer i fordelingen av tiltalekompetansen mellom politi og statsadvokaten. Komiteen slutter seg til dette.

Komiteen viser til at Riksadvokaten har foreslått å oppheve adgangen for Kongen i statsråd (regjeringen) til å influere på behandlingen av den enkelte straffesak. Det er anført at endringen vil medføre en formalisering av gjeldende praksis for en politisk uavhengig påtalemyndighet. På grunn av forslaget mer prinsipielle karakter, foreslår departementet at dette tas på et senere tidspunkt og ikke i forbindelse med ikraftsetting av straffeloven. Komiteen ber derfor departementet komme tilbake til Stortinget med en sak på et senere tidspunkt.

Tvangsmidler

Komiteen viser til at adgangen til bruk av tvangsmidler i stor grad er betinget av strafferammen for det aktuelle lovbruddet. Det er derfor nødvendig å gjøre en rekke endringer i tvangsmiddelbestemmelsene ved ikrafttreden av ny straffelov.

Pågrepelse og fengsling

Komiteen viser til at endringer i straffeprosesslovens regler om pågrepelse og fengsling, i hovedsak foreslås videreført. Ved en inkurie har tidligere bestemmelser om pågrepelse av naskere falt bort som følge av at overtredelse av naskeribestemmelsen bare skal straffes med bøter etter straffeloven av 2005. Komiteen er enig i at det ikke er noen grunn til å reversere privatpersoners adgang til å pågripe naskere og at bestemmelsen i straffeprosessloven § 171 rettes opp tilsvarende.

Ransaking

Komiteen ser at det på grunn av at straff for naskeri etter ny straffelov kun gir bøter, vil ransaking i utgangspunktet ikke kunne gjennomføres uten at straffeprosessloven tilpasses. Komiteen er enig i at adgang til ransaking kan være særlig praktisk for etterforskningen av mindre butikktysterier, og er enig i endringene i straffeprosessloven slik at det fremdeles skal være adgang til ransaking med mistanke om mindre tyverier (nasking).

Når det gjelder adgangen til hemmelig ransaking, viser komiteen til departementets merknader om dette. I all hovedsak dreier det seg om å erstatte dagens henvisninger til straffeloven av 1902 med de tilsvarende bestemmelser i straffeloven av 2005. Komiteen er enig i de foreslåtte endringene.

Skjult fjernsynsovervåking og teknisk sporing, båndlegging av formuesgoder og beslag og utleveringspålegg

Komiteen har merket seg at endringene i henvisningene til de aktuelle straffeprosessbestemmelser kun skyldes endringer i nummereringen av de aktuelle straffebud fra 1902- til 2005-loven.

Kommunikasjonskontroll

Komiteen har merket seg at flere av høringsinstansene, som statsadvokatembetene, ønsker å utvide ordningen med kommunikasjonskontroll, mens andre som Advokatforeningen ønsker å innskrenke ordningen. Formålet med proposisjonen er først og fremst å videreføre gjeldende rett og å rette opp feil og mangler som har oppstått i prosessen. En gjennomgang av kommunikasjonskontrollinstituttet krever en større og grundigere revisjon og behandling.

Komiteen er for øvrig enig i de foreslåtte endringer.

Annen avlytting av samtaler ved tekniske midler og sletting av opplysninger registrert i forbindelse med elektronisk kontroll

Komiteen har merket seg at endringene i henvisningene til de aktuelle straffeprosessbestemmelser kun skyldes endringer i nummereringen av de aktuelle straffebud fra 1902- til 2005-loven og at det ikke har kommet inn merknader fra høringsinstansene.

Bruk av tvangsmidler for å avverge alvorlig kriminalitet

Komiteen bemerker at det i liten grad har kommet innvendinger til de forslag til omnummerering og justeringer som departementet har foreslått. De forslag som går på utvidelser, foreslår departementet blir vurdert på et senere tidspunkt. Komiteen er enig i dette.

Straffeprosessuelle tvangsmidler i utlendingssaker

Komiteen ser at etter utlendingsloven § 106 gjelder straffeprosesslovens regler for pågrep og fengsling så langt de passer. NOAS anbefaler at de prosessuelle reglene følger direkte av utlendingsloven.

Komiteen har merket seg at endringene i henvisningene til de aktuelle straffeprosessbestemmelser kun skyldes endringer i nummereringen av de aktuelle straffebud fra 1902- til 2005-loven. I likhet med departementet mener komiteen at dette ligger utenfor det man bør ta stilling til i forbindelse med ikraftsetting av ny straffelov.

Andre tilpasninger som følge av endrede strafferammer mv.

Komiteen har merket seg at når straffeloven 2005 blir vedtatt, vil enkelte straffebud få en hevet strafferamme på mer enn seks år, med den følge at domfelte får en ubetinget rett til ankebehandling etter straffeprosessloven. Dette vil ha både kapasitetsmessige og økonomiske konsekvenser som må håndteres i budsjettssammenheng. Komiteen forventer at Den høyere påtalemyndighet som skal aktorere sakene og lagmannsrettene som skal pådømme sakene, får de nødvendige ressurser til dette.

Komiteen støtter også forslagene til justeringer i noen av bestemmelsene som knytter rettsvirkninger til strafferammen som for eksempel dommerfullmektigkompetanse mv.

Andre henvisningsendringer

Komiteen har merket seg at de aller fleste andre henvisningsendringer som er foreslått, ikke har avstedkommet noen innvendinger fra høringsinstansene med noen få unntak. Komiteen støtter de forslag til endringer som er foreslått.

2.5 Endringer i andre lover og endringer i lover som ikke er i tråd i kraft

Komiteen viser til at forslagene i hovedsak dreier seg om tekniske justeringer for å sikre at de aktuelle lovendringene er oppdatert og tilpasset straffeloven 2005 når denne trer i kraft. I tillegg rettes det opp inkurier. Komiteen er enig i de foreslåtte endringer.

2.6 Behovet for overgangsregler

Komiteen har merket seg at det ikke er behov for særskilte overgangsregler utover straffeloven 2005 § 3 som angir straffelovgivningens virkeområde i tid. Komiteen legger til grunn at § 3 er utformet slik at tilbakevirkningsforbudet i Grunnloven § 97 er ivarettatt, og at faren for grunnlovsstrid der-

med er minimert så langt det praktisk er mulig å overskue i forkant av ikrafttreddelsen.

2.7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Komiteen viser til at de største økonomiske konsekvensene ved iverksetting av ny straffelov er knyttet til arbeidet med å tilpasse datasystemene og gjennomføre nødvendig opplæring på disse. Komiteen har merket seg at departementet legger til grunn at de samlede kostnader og besparelser som følge av endrede strafferammer stort sett vil oppveie hverandre, og at økte kostnader som følge av at flere lovbrudd med en strafferamme på over seks år vil måtte gå med lagrette, håndteres gjennom oppfølgingen av NOU 2011:13 Juryutvalget.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om ikraftsetting av straffeloven 2005
(straffelovens ikraftsettingslov)

§ 1 Ikraftsetting av straffeloven 2005

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff skal § 411 første ledd lyde:

Loven trer i kraft 1. oktober 2015. Fra samme tid oppheves straffeloven 22. mai 1902 nr. 10. Forskrifter gitt i medhold av straffeloven 1902 gjelder også etter at loven her har trådt i kraft.

§ 2 Opphevelse av andre lover

Med virkning fra den tid straffeloven 2005 trer i kraft oppheves følgende lover:

1. lov 18. august 1914 nr. 3 om forsvarshemmeligheter
2. lov 25. juni 1926 nr. 4 om straff for å delta i og medvirke til smugling på andre land
3. lov 17. juni 1932 nr. 2 om enkelte bestemmelser om fremmede konsulers rettsstilling
4. lov 19. mars 1937 nr. 1 angående forholdsregler for å hindre deltagelse i krig i fremmed land
5. lov 13. mai 1937 nr. 1 om forbud mot å bære uniform m.v.
6. lov 15. desember 1995 nr. 74 om forbud mot kjønnslemlestelse
7. lov 29. juni 2007 nr. 83 om endringer i straffegjennomføringsloven og straffeloven (opplysningsplikt, vandelskrav og varsel til fornærmede mv.)
8. lov 29. juni 2007 nr. 84 om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (tiltak for å avvikle soningskøen og bedre innholdet i soningen)

§ 3 Endringer i straffeloven 2005

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende endringer:

§ 3 annet ledd oppheves. Nåværende tredje til sjette ledd blir annet til femte ledd.

§ 5 første til tredje ledd skal lyde:

Utenfor virkeområdet etter § 4 gjelder straffelovgivningen for handlinger foretatt

- a) av en norsk statsborger,
- b) av en person med bosted i Norge, eller
- c) på vegne av et foretak registrert i Norge, når handlingene:
 1. er straffbare også etter loven i landet der de er foretatt,
 2. anses som krigsforbrytelse, folkemord eller forbrytelse mot menneskeheten,
 3. anses som brudd på krigens folkerett,
 4. anses som barneekteskap eller tvangsekteskap,
 5. anses som kjønnslemlestelse,
 6. er rettet mot den norske stat eller norsk statsmyndighet,
 7. er foretatt utenfor området for noen stats høyhetsrett og kan straffes med fengsel,
 8. anses som omsorgsunndragelse,
 9. rammes av §§ 257, 291-296, 299-306 eller §§ 309-316,
 10. anses som terror- eller terrorrelatert handling etter straffeloven kapittel 18, eller
 11. anses som oppfordring til en straffbar handling etter straffeloven § 183 eller innebærer fremsettelse av en hatefull ytring etter straffeloven § 185.

Første ledd gjelder tilsvarende for handlinger foretatt

- a) av en person som etter handlingstidspunktet er blitt norsk statsborger eller har fått bosted i Norge,
- b) av en person som er eller etter handlingen er blitt statsborger i eller bosatt i et annet nordisk land, og som oppholder seg i Norge, eller
- c) på vegne av et utenlandsk foretak som etter handlingstidspunktet har overført sin samlede virksomhet til et foretak registrert i Norge.

Første ledd nr. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 10 og 11 gjelder tilsvarende for handlinger foretatt av andre personer enn dem som omfattes av første og annet ledd, når personen oppholder seg i Norge, og handlingen har en lengstestraff på fengsel i mer enn 1 år.

§ 10 annet ledd annet punktum skal lyde:

Består handlingen i fremsettelse av en ytring, er handlingen også offentlig når ytringen er fremsatt på en måte som gjør den egnet til å nå et større antall personer.

§ 37 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) avstå fra å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler og avgi nødvendige rusprøver,

§ 37 første ledd bokstav f skal lyde:

- f) gjennomføre narkotikaprogram med domstolskontroll, jf. § 38, eller program mot ruspåvirket kjøring for personer som er dømt for overtredelse av vegtrafikkloven § 31, jf. § 22 første ledd, og som har problem med alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, forutsatt at domfelte har samtykket til å gjennomføre programmene,

§ 37 nytt annet ledd skal lyde:

Straffeprosessloven § 461 gjelder tilsvarende for særvilkårene nevnt i bokstav f.

§ 37 nytt tredje ledd skal lyde:

Når en domfelt som var under 18 år på handlingstidspunktet, skal avgi rusprøve etter bokstav d, gjelder helsepersonelloven § 12 tredje ledd.

§ 38 skal lyde:

§ 38 Forskrift om særvilkår m.m.

Kongen kan gi forskrift om gjennomføringen av særvilkår for fullbyrdingsutsettelse. Kongen kan som en prøveordning bestemme at det skal etableres narkotikaprogram med domstolskontroll for rusmiddelmisbrukere som er dømt for narkotikarelatert kriminalitet. Kongen gir nærmere bestemmelser om programmet, herunder hvem det skal gjelde for, innholdet i og gjennomføringen av det. Kriminalomsorgen har ansvaret for å følge opp domfelte som gjennomfører narkotikaprogram med domstolskontroll, som gjennomfører program mot ruspåvirket kjøring eller som er under 18 år og pålagt vilkår om avholdenhet etter § 37 bokstav d. Straffegjennomføringsloven § 56 gjelder tilsvarende ved slikt vilkår om avholdenhet.

§ 39 annet ledd nytt sjette og syvende punktum skal lyde:

Reglene om varsling i straffeprosessloven § 243 gjelder tilsvarende for rettsmøter om omgjøring. Kriminalomsorgen skal varsles etter samme regler som påtalemyndigheten.

§ 43 skal lyde:

§ 43 Varigheten av forvaringen

I dom på forvaring fastsettes en tidsramme som vanligvis ikke bør overstige 15 år, og som ikke kan overstige 21 år. For lovbrudd som har en strafferam-

me på fengsel i inntil 30 år, kan retten fastsette en tidsramme som ikke kan overstige 30 år. Var den domfelte under 18 år på handlingstidspunktet, bør tidsrammen vanligvis ikke overstige 10 år, og den kan ikke overstige 15 år. Etter begjæring fra påtalemyndigheten kan retten ved dom forlenge den fastsatte rammen med inntil 5 år om gangen. Sak om forlengelse reises ved tingretten senest 3 måneder før utløpet av forvaringstiden.

Retten bør også fastsette en minstetid for forvaringen som ikke må overstige 10 år. I de tilfeller hvor retten fastsetter en tidsramme som overstiger 15 år, kan retten likevel fastsette en minstetid som ikke kan overstige 14 år. I tilfeller der retten fastsetter en tidsramme som overstiger 21 år, kan retten fastsette en minstetid som ikke kan overstige 20 år.

§ 45 nytt sjette ledd skal lyde:

Dersom det er av betydning for fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunktet for prøveløslatelsen, skal kriminalomsorgen varsle fornærmede eller dennes etterlatte på forhånd. Varselet skal også omfatte vilkår fastsatt med hjemmel i lov eller forskrift, når vilkårene direkte gjelder fornærmede eller dennes etterlatte.

§ 51 bokstav a skal lyde:

- a) ubetinget fengselsstraff på inntil 60 dager når særlige grunner tilsier det, jf. § 32 første ledd bokstav a,

§ 55 første ledd annet punktum skal lyde:

Den subsidiære straffen kan fullbyrdes når vilkårene i straffeprosessloven § 456 annet ledd første punktum er oppfylt.

§ 57 nytt femte ledd skal lyde:

Dersom det anses nødvendig for at kontaktforbudet skal bli overholdt, kan retten bestemme at den kontaktforbudet retter seg mot, skal ilegges elektronisk kontroll i hele eller deler av perioden kontaktforbudet gjelder for. Slik kontroll kan bare omfatte registrering av opplysninger om at den domfelte beveger seg innenfor områder omfattet av kontaktforbudet, opplysninger om at den domfelte beveger seg i nærheten av fornærmede, og opplysninger om uteblitte signaler fra kontrollutstyret. Domfelte plikter å yte den bistand og å følge de instruksjoner som gis av politiet og som er nødvendig for å gjennomføre kontrollen. Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføringen av elektronisk kontroll, herunder om behandling av personopplysninger i forbindelse med slik kontroll.

Nåværende femte ledd blir sjette ledd.

§ 58 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Elektronisk kontroll kan likevel ikke ilegges på ubestemt tid.

Nåværende annet punktum blir tredje punktum, og skal lyde:

Verv som medlem av kommunestyre, fylkesting eller Stortinget kan bare fratas for valgperioden.

Nåværende tredje punktum blir fjerde punktum.

§ 58 tredje ledd skal lyde:

Rettighetstap som nevnt i annet ledd kan etter 3 år prøves på ny av tingretten. Påbud om elektronisk kontroll kan etter 6 måneder prøves på ny av tingretten. Begjæringen fremsettes for påtalemyndigheten, som forbereder saken for retten. Straffeprosessloven § 222 a åttende ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende ved fornyet prøving av kontaktforbud og påbud om elektronisk kontroll. Rettens avgjørelse treffes ved kjennelse. Opprettholdes rettighetstapet helt eller delvis, kan saken ikke prøves på ny før etter 3 år. Opprettholdes et påbud om elektronisk kontroll, kan påbudet ikke prøves på ny før etter 6 måneder.

§ 58 nytt siste ledd skal lyde:

Tingretten i den rettskrets et kontaktforbud gjelder, kan på begjæring fra påtalemyndigheten og av hensyn til den eller de personene som skal beskyttes av forbudet, endre innholdet i kontaktforbudet, jf. § 57 annet ledd. Tredje ledd tredje og femte punktum og straffeprosessloven § 222 a åttende ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende.

§ 65 nytt femte ledd skal lyde:

Dersom en person som er idømt en særreaksjon, utvises og forlater riket, opphører særreaksjonen midlertidig. Vender vedkommende tilbake til riket, skal påtalemyndigheten avgjøre om reaksjonen skal opprettholdes eller opphøre. Dersom påtalemyndigheten beslutter opprettholdelse og det er gått mer enn tre år siden siste rettskraftige dom, skal påtalemyndigheten bringe saken inn for tingretten, jf. fjerde ledd.

§ 70 første ledd annet punktum skal lyde:

Er tingen egnet til bruk ved kroppskrenkelser, er det tilstrekkelig at det er fare for slik bruk.

§ 87 første ledd annet punktum skal lyde:

Ved overtredelse av §§ 253, 257, 282, 284, 299 og 302 skal fristen likevel regnes fra den dag den fornærmede fyller 18 år.

§ 91 første ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Straffansvaret for fullbyrdede overtredelser av §§ 275, 291, 299 og 302 foreldes ikke. Straffansvaret for overtredelser av § 355 første handlingsalternativ foreldes heller ikke såfremt noen omkommer på grunn av lovbruddet.

§ 168 skal lyde:

§ 168 *Brudd på oppholds- og kontaktforbud*

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som

- a) ved dom er forvist til eller fra bestemte deler av riket og som rettsstridig igjen oppholder seg på et sted der dette er forbudt for vedkommende, eller som på annen måte bryter kontaktforbud i medhold av straffeloven § 57,
- b) krenker forbud etter straffeprosessloven §§ 222 a eller 222 b, *eller*
- c) *forsettlig eller grovt uaktsomt hindrer at elektronisk kontroll i medhold av straffeloven § 57 kan iverksettes eller hindrer pågående kontroll.*

§ 170 bokstav c skal lyde:

- c) trykker opp, frembyr for salg eller utleie eller søker alminnelig utbredt innholdet av en informasjonsbærer som nevnt i § 76 når den er beslaglagt eller inndratt fordi den strider mot § 185 eller § 267, eller som på annen måte er erklært beslaglagt eller inndratt for mindre enn 15 år siden.

Ny § 176 skal lyde:

§ 176 *Overtredelse av forbud mot ferdsel*

Den som tar seg inn på et område der myndighetene har forbudt ferdsel, straffes med bot.

§ 189 annet ledd skal lyde:

På samme måte straffes den som på et offentlig sted bærer kniv eller lignende skarpt redskap som er egnet til å påføre noen en kroppskrenkelse.

Ny § 189 a skal lyde:

§ 189 a *Grov ulovlig bevæpning med skytevåpen på offentlig sted*

Grov ulovlig bevæpning med skytevåpen på offentlig sted straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ved avgjørelsen av om bevæpningen er grov, skal det særlig legges vekt på

- a) *hvilken type våpen overtredelsen gjelder,*
- b) *om våpenet er ladd eller lett kan lades, og*
- c) *om bevæpningen av andre grunner er særlig farlig eller samfunnsskadelig.*

§ 196 første og annet ledd skal lyde:

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått. Avvergingsplikten *gjelder uten hensyn til taushetsplikt og gjelder straffbare handlinger som nevnt i*

- a) §§ 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 128, 129, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 192, 193, 194, 223, 239, 255, 256, 259, 274, 275, 279, 282, 283, 288, 291, 295, 299, 312, 314, 327, 329, 355 og 357,
- b) militær straffelov §§ 50, 52 eller 96, eller
- c) *sikkerhetsloven § 18 a, jf. § 31 fjerde ledd.*

Ved overtredelse av §§ 312 eller 314 gjelder avvergingsplikten bare når den fornærmede er under 16 år.

§ 226 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Opplysningsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt.

§ 240 annet ledd bokstav b skal lyde:

- b) påfører betydelig skade på område som er vernet ved vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven kapittel V eller eldre vernevedtak som nevnt i naturmangfoldloven § 77, *svalbardmiljøloven* kapittel III, lov om Jan Mayen § 2 eller lov om Bouvet-øya, Peter I's øy og Dronning Maud Land m.m. § 2.

§ 292 bokstav b skal lyde:

- b) innføring av penis i fornærmedes munn,

§ 293 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder dersom den skyldige tidligere er straffet for handlinger som nevnt i §§ 291, 294 eller 299.

§ 296 bokstav b skal lyde:

- b) får noen som han står i et forhold til som nevnt i bokstav a til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv, *eller*

§ 301 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder dersom den skyldige tidligere er straffet for handlinger som nevnt i §§ 291, 294 eller 299.

§ 309 innledningen skal lyde:

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som

§ 310 første punktum skal lyde:

Med *bot eller* fengsel inntil 3 år straffes den som overværer en fremvisning av seksuelle overgrep mot barn eller fremvisning som seksualiserer barn.

§ 345 skal lyde:

§ 345 *Besittelseskrenkelse*

Den som *urettmessig* setter seg eller andre i besittelse av en løsøre gjenstand, straffes med bot.

Ny § 370 skal lyde:

§ 370 *Forberedelse av dokumentfalsk*

Den, som til forberedelse av dokumentfalsk tilvirker, erverver, innfører, utfører, overdrar, besitter eller oppbevarer falsk segl, stempel eller merke eller andre gjenstander, som tilkjenne gir seg som bestemte til å benyttes til ettergjørelse eller forfalskning, eller i slik hensikt tilvender seg et ekte segl, stempel eller merke, straffes med bot eller med fengsel inntil 3 år.

§ 412 oppheves.

§ 4 Endringer i militær straffelov

Med virkning fra den tid straffeloven 2005 trer i kraft gjøres følgende endringer i lov 22. mai 1902 nr. 13 militær straffelov:

§ 1 skal lyde:

Straffelovens første Del finder Anvendelse paa de strafbare Handlinger, som omhandles i nærværende Lov, forsaavidt denne intet modsat bestemmer.

§ 2 skal lyde:

Militære Lovbrud er alene de strafbare Handlinger, som omhandles i denne Lov.

§ 12 skal lyde:

1. De straffer, som anvendes efter denne lov, er *fengsel, arrest* og bøter. Forvaring kan idømmes efter reglene i *straffeloven* § 40. I særlige tilfælde anvendes rettighetstap som nevnt i *straffeloven* § 56.
2. Med ovennævnte Straffe kan som Tillægsstraffe forbindes:
 - a) Kunngjøring av dommen, *hvorved* lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 3-6, jf. nærværende lov §§ 40, 41, 59 og 60, får tilsvarende anvendelse;
 - b) Forvisning fra bestemte Steder overensstemmende med *straffeloven* § 57.

§ 13 første ledd skal lyde:

De i *straffeloven* og i Lov om Fængselsvæsenet givne Regler om *Fængsel og* Bøder kommer, forsaavidt intet modsat er bestemt, til Anvendelse paa de militære *Fængsels- og* Bødestraffe.

§ 13 annet og tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt annet ledd.

§ 15 skal lyde:

Arrest anvendes kun paa militære og civilmilitære Personer samt Krigsfanger og medfarende paa Skib og idømmes som Husarrest fra 1 til 30 Dage eller som Vagtarrest fra 1 til 60 Dage, men i de i § 27, jf. *straffeloven* § 79 bokstav a, omhandlede Tilfælde henholdsvis indtil 45 og 90 Dage.

1 dags Arrest svarer til 1 Dags Fængsel.

§ 16 tredje ledd skal lyde:

Hvor Benyttelse af militært Arrestlokale vilde volde uforholdsmæssig Ulempe eller Bekostning, kan Arresten udholdes i Kreds fængsel eller Hjelpe fængsel. Uden eget Samtykke maa Arrestanten ikke sættes sammen med nogen, der udstaar Straf af *Fængsel* eller med Varetægtsfange.

§ 20 skal lyde:

Den som dømmes for overtredelse av krigsartiklene, kan idømmes tap av stemmerett i offentlige anliggender for en tid av inntil 10 år. For øvrig får reglene om rettighetstap i *straffeloven* § 56 tilsvarende anvendelse.

§ 23 skal lyde:

Med hensyn til inndragning finner *straffeloven* §§ 67 til 75 tilsvarende anvendelse.

§ 25 skal lyde:

Paa Handling, der under paatrængende Fare eller Nød foretages for at faa givne Befalinger adlydde, finder *straffeloven* §§ 17, 18 og 80 tilsvarende Anvendelse.

§ 27 skal lyde:

Bestemmelserne i *straffeloven* §§ 34 til 39 kan bringes i Anvendelse, ogsaa hvor der idømmes Arrest. Samme Lovs § 79 bokstav a finder tilsvarende Anvendelse, hvor nogen af de strafbare Handlinger skulde have medført nævnte Straf.

§ 30 første ledd skal lyde:

Med hensyn til foreldelse gjelder for arrest de samme regler som i *straffelovens* 15de kapitel bestemt.

§ 32 skal lyde:

Lovbrud ved trykt Skrift, hvis Forfatter ikke har navngivet sig eller paa anden Maade betegnet sig som hørende til den væbnede Magt, er ikke at anse som *militære Lovbrud* uden i de i §§ 47, 49, 69 og 86 nævnte Tilfælde.

§ 33 skal lyde:

Alle militære *Lovbrud* er offentlig Paatale undergivet.

Overskriften til annen del skal lyde:

Anden Del. Militære Lovbrud.

§ 34 tredje ledd skal lyde:

Paa samme Maade straffes den, som retsstridig *bevirker at* en anden forlader eller bliver borte fra det Sted, hvor det paaligger ham som militær Pligt at være tilstede.

§ 35 fjerde ledd skal lyde:

Den som medvirker til *lovbruddet* straffes som bestemt i 1. og 3. ledd, efter sistnevnte ledd dog alene såfremt han har medvirket til at den skyldige forholder sig som i dette ledd anført.

§ 36 skal lyde:

Den, som i Hensigt at unddrage sig sin militære Tjeneste ved Lemlæstelse eller paa anden Maade gjør sig helt eller delvis ubrugbar *dertil*, straffes med Fængsel indtil 2 Aar.

Paa samme Maade straffes den, som ved at foregive Sygdom eller Legemsfeil søger at unddrage sig fra militær *Tjeneste*.

Overskriften til femte kapittel skal lyde:

5te Kapitel. Lovbrud med Hensyn til den militære Underordning.

§ 38 skal lyde:

Den, som under tjenestlige Forhandlinger og Møder, eller naar han er iført militær *Dragt*, *undlader at* vise en overordnet de paabudte Tegn paa Respekt, straffes med Arrest indtil 10 Dage.

§ 40 oppheves.

§ 41 skal lyde:

Den, som ved *uriktig* anklage for *militært Lovbrud* mot nogen foresatt eller overordnet forgår sig på sådan måte som i *straffeloven* §§ 222 til 225 omhandlet, straffes med de der bestemte straffer, dog så, at arrest trer istedenfor bøter.

Den, som ellers mot bedre vitende inngir nogen ubeføiet besværing eller klage over foresatte eller overordnede i anledning av *tjenesteforhold*, straffes med *arrest eller* fængsel inntil 6 måneder. Skjer det ikke mot bedre vitende, men dog uten rimelig grunn og besværingen eller klagen viser sig å være aldeles ubeføiet, straffes den skyldige med arrest.

§ 42 skal lyde:

Den, som mod en foresat eller overordnet i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenesteplichter gjør sig skyldig i *noget Lovbrud* mod den personlige Frihed, straffes med de i *straffeloven* bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Er *Lovbruddet* forøvet i Nærvær af samlet Trop eller Skibsmandskab eller nogen betydelig Del deraf, straffes den skyldige med Fængsel i mindst 1 Aar.

§ 43 skal lyde:

Den, som ved Vold eller Trusel søger at formaa en foresat eller overordnet til at foretage eller undlade en Tjenestehandling eller at hindre ham under en *saadan*, straffes med Fængsel indtil 6 Aar.

Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som ved Vold eller Trusel søger at hindre en anden Krigsmand fra at udføre en ham af foresatte given Befaling i *Tjenesteanliggende*.

§ 44 skal lyde:

Den, som mod en foresat eller overordnet i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenesteplichter gjør sig skyldig i *noget Lovbrud* mod Liv, *Kropp* og *Helse*, straffes med de i *straffeloven* bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Er *Lovbruddet* forsætlig og forøvet i Nærvær af samlet Trop eller Skibsmandskab eller nogen betydelig Del deraf, straffes den skyldige med Fængsel i mindst 1 Aar.

§ 46 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Voldes derved saadant Tab eller saadan Skade, kan Straffetiden forlænges til 10 Aar.

§ 47 skal lyde:

Den, som søger at ophidse Krigsmand til Uvilje mod Tjenesten eller til Had mod foresatte eller *overordnede*, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar. *Dersom Lovbruddet er forøvet ved trykt Skrift*,

skal dette utgjøre et skjerpende Moment ved utmålingen av Straff.

§ 49 bokstav c skal lyde:

- c. at negte Lydighet mod en foresats Befaling i *Tjenesteanliggende*, straffes for Opvigleri med Fængsel indtil 6 Aar.

§ 50 skal lyde:

Aftaler flere Krigsmænd at ville i Fællesskab øve saadan Vold, Tvang eller Ulydighed som i § 49 omhandlet, straffes de for Mytteri med Fængsel indtil 3 Aar, men med Fængsel indtil 6 Maaneder, hvis de alle opgiver den strafbare Plan, før nogen militær Myndighed er kommen til Kundskab om samme; under særdeles formildende Omstændigheder kan i saa Fald Straf helt bortfalde.

§ 51 skal lyde:

Med Fængsel indtil 2 Aar straffes den Krigsmand, som undlader gennem betimelig Anmeldelse for vedkommende Myndighed eller paa anden Maade at søge afverget et Mytteri eller *et Lovbrud* mod §§ 42 eller 44 af nogen i *straffeloven* §§ 254, 272, 275 eller 287 omhandlet Slags eller sammes Følger, uagtet han til en Tid, da *Lovbruddet* eller dets Følger endnu kunde forebygges, har erholdt paalidelig Kundskab om, at den er igjære eller er forøvet.

Dog er han straffri, dersom det ikke kommer til Udførelse af Planen eller til strafbart Forsøg eller Anmeldelsen ikke kunde ske uden at udsætte nogen af hans nærmeste for Tiltale eller Fare for Liv, *Helse* eller Velfærd.

§ 52 skal lyde:

Søger flere Krigsmænd i Fællesskab retsstridig

- at øve Vold mod en foresat eller overordnet, eller
- at tvinge en saadan til at foretage eller undlade en Tjenestehandling, eller
- at negte Lydighet mod en foresats Befaling i *Tjenesteanliggende*,

bliver de deri skyldige at straffe for Oprør, Anstiftere og Hovedmænd saavel som de, der øver Vold mod foresatte eller overordnede, med *Fængsel indtil 10 Aar* og de øvrige medvirkende med *Fængsel indtil 6 Aar*.

Voldes ved Oprøret Tab af Menneskeliv eller betydelig Skade for Krigsvæsenet, eller foregaar *Lovbruddet* i Havsnød, eller medfører den Fare for Sikkerhed, kan Straffen for Anstiftere og Hovedmænd forlænges til Fængsel paa Livstid og for de øvrige medvirkende til Fængsel indtil 10 Aar.

§ 53 annet punktum skal lyde:

For Anstiftere og Hovedmænd nedsættes den til Fængsel indtil 6 Aar, saafremt alle Deltagere vender tilbage til Lydighet, inden det er kommet til saadan Forøvelse af Vold eller Tvang.

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Den, som ved at misbruge sin Myndighed eller ved uretmæssig at tiltage sig saadan retsstridig søger at formaa en undergiven eller underordnet til at gjøre, taale eller undlade noget, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 2 Aar, men i Gjentakelsestilfælde indtil 3 Aar.

§ 58 skal lyde:

Den som uberettiget udøver Disciplinærmyndighed, eller som overskrider sin Disciplinærmyndighed, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 6 Aar.

§ 59 første ledd skal lyde:

Den, som mod en undergiven eller underordnet i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenesteplichter gjør sig skyldig i *noget Lovbrud* mod Liv, *Kropp* eller *Helse*, straffes med de i *straffeloven* bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at der for de i § 271 første ledd omhandlede *Lovbrud* kan anvendes Fængsel indtil 1 Aar.

§ 60 skal lyde:

Den, som ved *uriktig* anklage for *militært lovbrudd* mot nogen undergiven eller underordnet forgår sig på sådan måte som i *straffeloven* §§ 222 til 225 omhandlet, straffes med de der bestemte straffer, dog så at arrest trer istedenfor bøter.

§ 61 første ledd skal lyde:

En foresat eller overordnet, som forleder eller tilskynder nogen ham i Tjenesten undergiven Befalingsmand til at forøve *noget* i dette Kapitel omhandlet *Lovbrud* eller bistaar ham dermed eller vidende lader ham forøve den, eller som misbruger sin Stilling til at tilskynde en anden Befalingsmand til at forøve en saadan eller til at bistaar ham dermed, straffes efter de samme Straffebud som denne, dog saa, at Straffen inden de for vedkommende Straffart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Overskriften til syvende kapittel skal lyde:

7de Kapitel. Lovbrud med Hensyn til særegne Tjenesteplichter og den militære Orden.

§ 63 skal lyde:

Krigsmand, som forbryder sig paa saadan Maade som i *straffeloven* § 387, jf. § 388 omhandlet, straffes saaledes som der bestemt, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder.

§ 65 skal lyde:

Krigsmand, som pligtstridig undlader at anmelde sine undergivnes strafbare Handlinger eller at udøve sin Disciplinærmyndighed, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar, men med *Arrest indtil 3 Maaneder*, saafremt Undladelsen er skeet af Uagtsomhed.

§ 66 skal lyde:

Krigsmand, som *bevirker*, at en Fange, der staar under militær bevogtning, undviger, eller som undlader at udføre en Paagribelse, der paaligger ham ifølge Tjenestepligt eller særlig Befaling, straffes med *Fængsel* indtil 6 Aar, men, hvis det er skeet af Uagtsomhed, med *Arrest indtil 6 Maaneder*.

§ 67 første ledd skal lyde:

Den, som afgiver urigtige tjenestlige Attester, Meddelelser eller *Erklæringer*, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar.

§ 68 skal lyde:

Den, som *bevirker at* der i nogen Tjenesten vedkommende Protokol anføres Usandhed eller lægges Skjul paa Sandheden, eller at der ved Udfærdigelsen af Protokoludskrift, Telegram eller Telefonmeddelelse eller anden tjenestlig Erklæring, der er afgiven for at tjene som Bevis, anføres eller bevidnes Usandhed eller lægges Skjul paa Sandheden, straffes med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt den skyldige har handlet i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding eller at skade nogen.

§ 69 første ledd skal lyde:

Den, som uden skjellig Grund aabenbarer, hvad der i den militære Tjenestes Medfør er blevet ham betroet eller ved Lov eller anden gyldig Bestemmelse er betegnet som *Tjenestehemmelighed*, straffes med Arrest eller Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 6 Aar.

§ 70 skal lyde:

Den, som ulovlig aabner eller tilsteder nogen at aabne et ham i Tjenestens Medfør betroet Brev, straffes med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt han forøver *Lovbruddet* for at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding.

§ 71 annet ledd skal lyde:

Er ved *Lovbruddet* voldt betydelig Skade, eller er noget Skib derved blevet udsat for Fare, kan Fængsel indtil 3 Aar anvendes, men indtil 10 Aar, saafremt *Lovbruddet* er forøvet ombord i Havsnød.

§ 74 første punktum skal lyde:

Krigsmand, som udfordrer en anden Krigsmand til Tvekamp, eller som modtager Udfordringen, eller som deltager i eller medvirker ved Tvekamp, straffes med Arrest eller Tjenestens Tab.

§ 76 skal lyde:

Misbruger en Befalingsmand sin Stilling til ved Foretagelse eller Undladelse af Tjenestehandling at krænke nogens Ret, straffes *han med* Arrest eller Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 1 Aar.

Har han handlet for at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, eller er ved *Lovbruddet* betydelig Skade eller *Retskrænkelse voldt*, kan Fængsel indtil 6 Aar anvendes.

§ 77 annet ledd skal lyde:

Er betydelig Skade voldt, kan Fængsel indtil 2 Aar eller for Befalingsmænd indtil 3 Aar anvendes. Er nogens Død voldt, kan Fængsel indtil 6 Aar anvendes.

§ 78 første ledd skal lyde:

Befalingsmand, som gjør sig skyldig i Forsømmelighed eller Skjødesløshed ved Udførelsen af sine Tjenestepligter, straffes med Arrest eller Tjenestens Tab.

§ 78 tredje ledd skal lyde:

Er ved Befalingsmandens Forsømmelighed, Skjødesløshed eller Uforstand betydelig Skade voldt, *kan Fængsel* indtil 2 Aar anvendes, men Fængsel indtil 6 Aar, saafremt nogens Død derved er voldt.

§§ 80 til 86 og §§ 90 til 94 a oppheves.

§ 87 innledningen skal lyde:

Med *fengsel inntil* på livstid straffes

§ 88 skal lyde:

Krigsmand, som under Fegtning selv griber Flugten og ved Ord eller Tegn søger at forlede sine Vaabenfæller til Flugt, straffes med *Fængsel indtil* paa Livstid.

§ 89 første ledd skal lyde:

Krigsmand, som under Fegtning, eller naar Fegtning forestaar, griber Flugten, hemmelig bliver tilba-

ge fra sin Trop, sniger sig bort, holder sig skjult, kaster Vaaben eller Ammunition eller lader sig tage til Fange uden at gjøre tilbørlig Modstand, eller som ved forsætlig at paaføre sig eller lade sig paaføre Sygdom eller *Kroppsskade* eller ved forsætlig Beruselse eller under usandfærdigt Paaskud af at være syg eller saaret unddrager sig nogen med Fare for hans Person forbunden Tjeneste, straffes med Fængsel.

§ 95 skal lyde:

For ulovligt Fravær (§ 34) kan den skyldige straffes med Fængsel indtil 3 Aar.

§ 96 skal lyde:

For de i § 35 og § 36 omhandlede *Lovbrud* straffes den skyldige med fængsel *inntil* 6 år.

Har flere i forening avtalt og utført *Lovbrud*, som omhandles i § 35, straffes anstifteren og anføreren med *fængsel inntil* på livstid, de øvrige deltagere med *inntil* 10 år.

§ 97 skal lyde:

Den, som gjør sig skyldig i nedennævnte *Lovbrud*, kan straffes

1. For *Lovbrud* af den i §§ 42 og 44 omhandlede Art med Fængsel indtil paa Livstid;
2. for *Lovbrud* af den i § 43 omhandlede Art med Fængsel indtil 10 Aar;
3. for *Lovbrud* af den i § 46, 1ste Led omhandlede Art med Fængsel indtil 1 Aar og for *Lovbrud* af den i 2det Led omhandlede Art med Fængsel indtil 10 Aar;
4. for *Lovbrud* af den i § 47 omhandlede Art med Fængsel indtil 6 Aar;
5. for *Lovbrud* af den i §§ 49 og 50 omhandlede Art med Fængsel indtil 15 Aar;
6. For *Lovbrud* af den i § 51 omhandlede Art med *Fængsel* indtil 3 Aar;
7. for *Lovbrud* mod § 52 med Fængsel indtil paa Livstid.

§ 99 annet til femte ledd skal lyde:

Straffen for *Lovbrud* mod § 77, 1ste Led kan skjærpes til Fængsel indtil 2 Aar, men for Befalingsmænd indtil 3 Aar.

Straffen for *Lovbrud* mod § 77, 2det Punktum kan skjærpes til Fængsel indtil 3 Aar, men for Befalingsmænd indtil 6 Aar.

Straffen for *Lovbrud* mod § 78 kan skjærpes til *Fængsel* indtil 2 Aar, men indtil 3 Aar, saafremt betydelig Skade er voldt.

Er i de i §§ 77 eller 78 omhandlede Tilfælde nogets Død voldt, kan Straffen skjærpes til Fængsel indtil 10 Aar.

Overskriften til tiende kapittel skal lyde:

10de Kapitel. Plyndring og andre *Lovbrud* mod Person og Gods.

§ 100 skal lyde:

Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den Krigsmand, som i Hensigt derved at forskafe sig eller andre en uberettiget Vinding retsstridig

1. udskriver Krigsskat eller Tvangsydelse eller
2. forhøier retmessige Requisitioner eller
3. negter at udstede Modtagelsesbevis for borttagen eller rekvireret *Eiendom*.

§ 101 innledningen skal lyde:

Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, som forøver *et i straffeloven §§ 321, 324 eller 330* omhandlet *Lovbrud*

§ 101 annet ledd skal lyde:

Forøves *saadant Lovbrud* efter Aftale af flere i Fællesskab, straffes Anstiftere og Anførere med *Fængsel indtil* paa Livstid og de øvrige Deltagere med *Fængsel indtil* 10 Aar.

§ 102 innledningen skal lyde:

Med *Fængsel indtil* paa Livstid straffes den, som forøver *et i straffeloven § 327* omhandlet *Lovbrud*

§ 103 skal lyde:

Den, som uden Nødvendighed ødelegger eller beskadiger fremmed *Eiendom*, straffes med Fængsel indtil 6 Aar, men med Fængsel indtil paa Livstid, hvis det sker ved Forvoldelse af Ildebrand, Sammenstyrting, Sprengning, Oversvømmelse, Sjøskade eller Jernbaneulykke.

§ 104 skal lyde:

Den, som forøver en etter *straffeloven kapittel 27, eller §§ 332, 337, 343, 351, 352 annet ledd eller 390* straffbar handling med hensyn til noen krigsvesenets øyemed tjenende gjenstand, straffes med de i nevnte lov bestemte straffer, dog så at arrest trer istedenfor bøter, og at straffen innen de for vedkommede straffart fastsatte grenser kan forhøyes med inntil en halvdel.

§ 105 skal lyde:

Den, som forøver nogen i § 104 nævnt straffbar Handling med Hensyn til Krigsbytte, straffes som i *straffeloven* bestemt, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder.

§ 106 skal lyde:

Krigsmand, som egenmægtig søger at gjøre Krigsbytte, straffes med Fængsel indtil 1 Aar.

§ 108 innledningen skal lyde:

Med fengsel inntil 3 år straffes den som overtrer *bestemmelse* som er gitt til beskyttelse for personer eller eiendom

Slutningsbestemmelsen oppheves.

§ 5 Endringer i straffeprosessloven

Med virkning fra den tid straffeloven 2005 trer i kraft gjøres følgende endringer i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker:

§ 2 første ledd nr. 1 skal lyde:

- 1) sak om overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 63,

§ 2 første ledd nr. 3 oppheves. Nåværende nr. 4 blir nr. 3.

§ 3 første ledd nr. 5 skal lyde:

- 5) krav om *tap* av arverett etter § 73 i arveloven 3. mars 1972 nr. 5,

§ 3 første ledd nr. 7 skal lyde:

- 7) krav fra den ene ektefellen mot den andre ektefellen om at ekteskapet er ugyldig eller om skilsmisse uten forutgående separasjon, jf. lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 16 tredje og fjerde ledd og § 23 i sak etter straffeloven § 253.

§ 3 annet ledd skal lyde:

I forbindelse med straffesak mot en offentlig tjenestemann kan det offentlige gjøre gjeldende krav om avskjed etter *lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn § 15A*.

§ 3 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke §§ 80, 289 a, 295, 397 og 398 og ikke kapitlene 9 a og 28.

§ 17 annet ledd skal lyde:

Retten kan utsette en straffesak inntil et omtvistet forhold er nærmere klarlagt i en annen straffesak.

§ 22 skal lyde:

Når det er grunn til å tro at en uttalelse vil kunne medføre straffansvar for *uriktig* forklaring eller anklage, bør den føres inn i rettsboka fullstendig og så vidt mulig med vedkommendes egne ord.

§ 35 tredje ledd oppheves.

§ 38 annet ledd tredje punktum oppheves. Nåværende fjerde punktum blir tredje punktum og skal lyde:

Straff eller rettsfølger som nevnt i § 2 nr. 1, kan ikke idømmes i en sak som bare gjelder *inndragning*.

§ 40 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Det skal opplyses i domsgrunnene om hvorvidt straffeloven § 78 bokstav f er anvendt, og det bør angis hvilken betydning tilståelsen har hatt for straffutmålingen.

§ 40 tredje ledd skal lyde:

Har retten, *hvor noen av lovbruddene skulle ha medført frihetsstraff, og andre lovbrudd skulle ha medført bøter, unnlatt å idømme sistnevnte og i stedet betraktet de aktuelle lovbruddene som skjerpene omstendigheter*, skal det opplyses hvilken eller hvilke straffbare handlinger retten har betraktet som skjerpene omstendigheter.

Ny § 43 a skal lyde:

Når en dom blir lest opp eller forkynt, skal den domfelte gjøres kjent med

- a) hva dommen går ut på,
- b) eventuelle vilkår for dommen, og
- c) mulige følger av brudd på vilkårene, herunder følger av at den domfelte begår en ny straffbar handling før utløpet av en prøve- eller gjennomføringstid.

Dommeren kan gi advarsel og formaning, eventuelt i et særskilt rettsmøte.

Hvis den domfelte skal følges opp av kriminalomsorgen, og kriminalomsorgen ikke var til stede da dommen ble avsagt, underretter påtalemyndigheten straks kriminalomsorgen om dommen.

§ 49 første ledd skal lyde:

Er noen ved forskjellige dommer idømt straff uten at straffeloven § 39 tredje ledd eller § 82 er iaktatt, bringer påtalemyndigheten sakene inn for den rett som avsa den siste fellende dom, til felles avgjørelse.

§ 51 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder i tilfeller som nevnt i straffeloven § 8.

§ 51 annet ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Inndragningssak etter dette ledd kan bare fremmes dersom tiltalte varsles om at slik sak vil bli fremmet senest når hovedforhandlingen i straffesaken starter, før tilståelsesdom avsies eller før forelegg vedtas.

Straffedommens avgjørelse av skyldspørsmålet legges opprøvd til grunn i den senere inndragningssaken i den utstrekning den er avgjørende for spørsmålet om inndragning.

I kapittel 6 skal ny § 62 a lyde:

Den offentlige påtalemyndighet skal påtale straffbare handlinger når ikke annet er bestemt ved lov.

For overtredelse av straffebud med en strafferamme på 2 år eller lavere kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale. Ved vurderingen av om allmenne hensyn foreligger, legges det blant annet vekt på overtredelsens grovhet, hensynet til den alminnelige lovlydighet og om den fornærmede, en annen som har lidt skade ved overtredelsen, eller vedkommende berørte myndighet ønsker påtale.

§ 64 annet ledd nr. 1 og 2 skal lyde:

- 1) *lovbrudd som kan straffes med fengsel inntil 21 eller 30 år,*
- 2) *overtredelser av straffeloven kapittel 17 eller §§ 151 til 154.*

§ 65 skal lyde:

Hvis det ikke er Kongen i statsråd som skal gjøre vedtaket, avgjør riksadvokaten spørsmålet om tiltale når det gjelder:

- 1) *lovbrudd som kan straffes med fengsel inntil 30 år,*
- 2) *lovbrudd som kan straffes med fengsel inntil 21 år, unntatt forsøk på en slik handling,*
- 3) *overtredelse av straffeloven kapittel 17 eller §§ 151 til 154, 183 eller 211,*
- 4) *lovbrudd ved trykt skrift eller i kringkastingssending, unntatt overtredelse av straffeloven §§ 310, 311, 317 og 318,*
- 5) *sak mot utlending som ikke er bosatt i Norge, jf. straffeloven § 5 tredje og femte ledd. Dette gjelder likevel ikke når strafforfølgning her i landet finner sted i samsvar med overenskomst med fremmed stat om overføring av straffesaker.*

I saker som omhandlet i første ledd nr. 2, kan riksadvokaten i den enkelte sak overlate avgjørelsen av tiltalespørsmålet til statsadvokaten.

§ 66 skal lyde:

Statsadvokaten avgjør spørsmålet om tiltale når det ikke hører under Kongen i statsråd, riksadvokaten eller politiet.

§ 67 annet til fjerde ledd skal lyde:

Hvis ikke annet er bestemt i loven her, avgjør politiet spørsmålet om tiltale i saker om

- a) *lovbrudd som etter loven ikke kan medføre straff*

av fengsel i mer enn ett år, med unntak av saker etter straffeloven §§ 367 annet ledd annet punktum og 313,

- b) *overtredelse av straffeloven §§ 231, 234, 268, 273, 321, 322, 324, 332, 333 første ledd, 335, jf. 332 og 333 første ledd, 337, 338 første ledd, 340, jf. 337 og 338 første ledd, 342, 352 første ledd, 361, 363, 365, 371, 372, 374 annet punktum, 392 og 393, og*
- c) *overtredelse av militær straffelov § 34 annet ledd annet straffalternativ, jf. tredje ledd, lov om toll og vareførsel § 16-7, merverdiavgiftsloven § 21-4, ligningsloven § 12-1, utlendingsloven § 108 tredje ledd, jf. sjette ledd, regnskapsloven § 8-5 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum, bokføringsloven § 15 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum, alkoholloven § 10-1 annet ledd, arbeidsmiljøloven § 19-1 annet ledd, kystvaktloven § 36 annet ledd, villtoven § 56 første ledd annet punktum, lakse- og innlandsfiskloven § 49 første ledd annet punktum og forurensningsloven § 79 tredje ledd.*

I saker som nevnt i annet ledd bokstav b og c, avgjør politimesteren spørsmålet om tiltale. Etter generelle retningslinjer gitt av riksadvokaten kan politimesteren med skriftlig samtykke fra førstestatsadvokaten beslutte at også andre tjenestemenn med juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap innen påtalemyndigheten i politiet skal ha slik myndighet.

Politiet kan beslutte at saker skal overføres til megling i konfliktråd, oppfølging i konfliktråd eller ungdomsoppfølging i konfliktråd når ikke spørsmålet om tiltale hører under Kongen i statsråd eller riksadvokaten. Politimesteren kan delegere påtalekompetanse til lensmenn og politistasjonssjefer til å overføre straffesaker for overtredelse av straffeloven §§ 268, 271, 321, 322, 323, 326, 334, 339, 342, 351, 352 tredje ledd, 353 og 373 til megling i konfliktrådet, dersom dette er nødvendig.

§ 68 annet ledd bokstav b skal lyde:

- b) *statsadvokaten treffer vedtak om anke i saker der politiet har tatt ut tiltale etter § 67 annet ledd bokstav b eller c, og i så fall også for forhold i saken der politiet har tatt ut tiltale etter § 67 annet ledd bokstav a. Politiet kan likevel vedta dommen.*

§ 68 sjette ledd første punktum skal lyde:

Anke over tingrettens avgjørelse i sak etter straffeloven § 39 annet ledd og § 52 første ledd bokstav a, treffes av myndighet som nevnt i lov om straffegjennomføring § 58 annet ledd.

§ 69 skal lyde:

Selv om straffeskyld anses bevist, kan *påtalemyndigheten* når helt særlige grunner tilsier det, unnlate å påtale handlingen.

Påtaleunntatelse kan gis på vilkår av at siktede i prøvetiden ikke gjør seg skyldig i noen ny straffbar handling. Prøvetiden er to år fra den dag det blir besluttet å unnlate påtale, men ikke lenger enn foreldelsesfristen for adgangen til å reise straffesak for handlingen. For siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet, kan prøvetiden settes til 6, 12, 18 eller 24 måneder.

Påtaleunntatelse kan også gis på vilkår som nevnt i straffeloven §§ 35, 36 og 37 bokstavene a til j. Gir siktedes forhold grunn til det, kan påtalemyndigheten i prøvetiden oppheve eller endre fastsatte vilkår og sette nye vilkår. Den siktede skal så vidt mulig få uttale seg om vilkårene før de fastsettes.

§ 70 første ledd skal lyde:

Påtale kan unnlates når reglene for straffutmålingen ved sammenstøt av flere lovbrudd medfører at ingen eller bare en ubetydelig straff ville komme til anvendelse.

§ 72 annet ledd annet punktum oppheves.

§ 76 tredje ledd skal lyde:

Saker ved lagmannsrett og tingrett som gjelder lovbrudd som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, eller sak hvor påtalemyndigheten vil påstå idømmelse av særreaksjon eller forvaring, skal under hoved- og ankeforhandling føres av en statsadvokat. Når det er grunn til det, kan en advokat, en polititjenestemann som tilhører påtalemyndigheten, eller en fullmektig ved riksadvokatembetet føre en slik sak. Beslutningen om å overdra saken til en fullmektig ved riksadvokatembetet treffes av riksadvokaten. For øvrig treffes avgjørelser etter annet punktum av den påtalemyndighet som har påtalekompetansen. Utenfor hoved- eller ankeforhandling kan statsadvokaten overlate til en advokat eller polititjenestemann som tilhører påtalemyndigheten, å føre saken. Det samme gjelder når siktede i retten har gitt en uforbeholden tilståelse som styrkes av de øvrige opplysninger i saken, og saken ikke kan medføre fengsel i mer enn 10 år.

§ 76 femte ledd skal lyde:

Ved rettsmøter i tingretten og lagmannsretten om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a eller straffeloven § 52 c første ledd bokstav a, eller av reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 an-

net ledd, kan tilsatte i kriminalomsorgen møte. Møteretten gjelder også rettsmøter om fullbyrding av frihetsstraff skal utsettes etter § 459 første ledd, og saker som kriminalomsorgen har brakt inn for retten etter straffeloven § 39 første og annet ledd. Bestemmelser om påtalemyndighetens rettigheter og plikter gjelder tilsvarende.

I kapittel 7 skal ny § 81 a lyde:

Retten til å begjære påtale på statens vegne utøves av departementet, som kan gi fullmakt til annet offentlig organ eller tjenestemann for så vidt gjelder verdier eller interesser som vedkommende forvalter eller fører tilsyn med. Rammes verdier som varetas av en statlig forretningsdrivende enhet eller offentlig innretning, kan påtale begjæres av styret. Styret kan gi et styremedlem, den daglige leder eller den som er meddelt prokura, fullmakt til å begjære offentlig påtale av straffbare handlinger som er begått, eller av fremtidige straffbare handlinger av nærmere angitt slag. Dersom virksomhet som nevnt i annet punktum drives utenfor hovedsetet, kan fullmakt for så vidt gjelder denne del av virksomheten gis også til den stedlige leder for vedkommende avdeling eller del av virksomheten eller til medlem av avdelingsstyret. Departementet kan gi bestemmelser om delegasjonsadgangen og om utøving av rett til å begjære påtale etter dette ledd og kan i tvilstilfelle avgjøre hvem som har slik rett.

Retten til å begjære påtale på vegne av en fylkeskommune, en kommune eller en samkommune utøves av henholdsvis fylkesting, kommunestyre eller samkommunestyre. Fylkestinget kan gi fullmakt til fylkesutvalget, fylkesordføreren, fylkesrådet, faste utvalg og administrasjonssjefen. Kommunestyret kan gi fullmakt til formannskapet, ordføreren, kommunerådet, faste utvalg, kommunedelsutvalg og administrasjonssjefen. Samkommunestyret kan gi fullmakt til samkommunestyrets leder, faste utvalg og administrativ leder. Fullmakt kan bare gis for så vidt gjelder verdier eller interesser som vedkommende organ eller person forvalter eller fører tilsyn med. Første ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende. Første ledd fjerde punktum gjelder tilsvarende i tilfelle en kommune utøver virksomhet utenfor kommunen, en fylkeskommune utøver virksomhet utenfor fylkeskommunen eller en samkommune utøver virksomhet utenfor samkommunen.

§ 84 første ledd skal lyde:

Dersom det er grunn til å anta at siktede er i en tilstand som nevnt i straffeloven § 20 første ledd bokstav b til d, og har verge, har også denne partsrettigheter.

§ 94 annet ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder dersom det er grunn til å anta at siktede er i en tilstand som nevnt i straffeloven § 20 første ledd bokstav b til d, og har verge.

§ 96 syvende ledd skal lyde:

Er det grunn til å anta at siktede er i en tilstand som nevnt i straffeloven § 20 første ledd bokstav b til d, skal han ha forsvarer på ethvert trinn av saken.

§ 98 nytt femte ledd skal lyde:

Bestemmelsene om rett til forsvarer i paragrafen her gjelder tilsvarende i saker om pågripelse eller varetektsfengsling etter § 173 a, jf. § 184 annet ledd.

§ 100 annet ledd annet punktum skal lyde:

Når offentlig forsvarer oppnevnes etter første punktum for å delta i ungdomsstormøte, jf. straffeloven kapittel 8 a og konfliktrådsloven § 24 tredje ledd, har fornærmede rett til å få oppnevnt bistandsadvokat.

§ 100 b skal lyde:

Når en sak om besøksforbud i eget hjem, jf. § 222 a annet ledd annet punktum, bringes inn for retten, har den som forbudet er rettet mot, rett til forsvarer. Det samme gjelder når grunnlaget for besøksforbudet er mulig overtredelse av straffeloven § 282. Reglene i § 100 og §§ 101–107 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Første ledd gjelder tilsvarende når en sak om kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 57 tredje ledd, bringes inn for retten.

Ny § 100 c skal lyde:

Med mindre retten på grunnlag av sakens art og forholdene ellers finner det ubetenkelig at den domfelte er uten forsvarer, skal den oppnevne offentlig forsvarer når det er spørsmål om å fastsette eller fullbyrde ubetinget frihetsstraff i mer enn 6 måneder etter brudd på vilkårene for

- a) straffutmålingsutsettelse, jf. straffeloven § 60 tredje ledd, jf. § 39 annet ledd,
- b) fullbyrdingsutsettelse, jf. straffeloven § 39 annet ledd,
- c) løslatelse på prøve fra fengselsstraff, jf. straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd,
- d) løslatelse på prøve fra forvaring, jf. straffeloven § 46 første ledd, eller
- e) samfunnsstraff, jf. straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

Er det aktuelt å fastsette eller fullbyrde en mildere straff, kan retten oppnevne offentlig forsvarer for den domfelte når særlige grunner taler for det.

Den domfelte skal ha offentlig forsvarer i saker om opphevelse eller endring av vilkår for prøveløsla-

telse fra forvaring etter straffeloven § 45 femte ledd. I andre saker om endring av vilkår eller forlengelse av prøvetid, jf. straffeloven §§ 39 første ledd, 45 fjerde ledd og 60 tredje ledd, kan retten oppnevne offentlig forsvarer for den domfelte når særlige grunner taler for det.

§ 106 a tredje ledd skal lyde:

Overtredelse av taushetsplikten etter første ledd kan straffes etter straffeloven § 209.

§ 107 a første ledd skal lyde:

Fornærmede har rett til å få oppnevnt bistandsadvokat i saker:

- a) om overtredelse av straffeloven §§ 168, 253, 257, 282, 284, 291, 294, 295, 296, 299, 302, 304, 312 og 314,
- b) hvor det er grunn til å tro at fornærmede som følge av handlingen får betydelig skade på *kropp eller helse*,
- c) hvor offentlig forsvarer oppnevnes for å delta i ungdomsstormøte, jf. § 100 annet ledd annet punktum.

§ 107 a fjerde ledd skal lyde:

Når en sak om besøksforbud i eget hjem, jf. § 222 a annet ledd annet punktum, eller kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 57 tredje ledd, bringes inn for retten, har den som forbudet skal beskytte, rett til advokat. Det samme gjelder når besøksforbud på grunnlag av mulig overtredelse av straffeloven § 282 bringes inn for retten. Reglene i kapitlet her gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 107 i tredje ledd skal lyde:

Overtredelse av taushetsplikten etter første ledd kan straffes etter straffeloven § 209.

§ 128 første ledd annet punktum skal lyde:

Han skal foreholde vitnene det ansvar som følger med *uriktig* forklaring og forsikring.

§ 130 a første ledd skal lyde:

I saker om overtredelse eller forsøk på overtredelse av straffeloven §§ 101 til 109, 131, 133, 134, 139, 157, 159, 232 første og annet ledd, 233, 257, 274, 275, 291, 294, 328, 330, §§ 332, 335, 337 og 340, jf. 232 første og annet ledd, og §§ 332, 335, 337 og 340, jf. 328, kan retten etter begjæring fra statsadvokaten ved kjennelse bestemme anonym vitneførsel når det om vitnets identitet blir kjent, kan være fare

- a) for et *alvorlig lovbrudd* som krenker livet, helsen eller friheten til vitnet eller til noen vitnet står i et slikt forhold til som nevnt i § 122, eller
- b) for at muligheten for et vitne til å delta skjult i et-

terforskningen av andre saker av den art som er nevnt foran blir vesentlig vanskeliggjort.

§ 147 a første punktum skal lyde:

I saker der det kan bli lagt ned påstand om dom på overføring til tvungen psykisk helsevern etter straffeloven § 62 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 63, skal påtalemyndigheten underrette den eller de rettspsykiatrisk sakkyndige om dette.

§ 157 annet ledd første punktum skal lyde:

Disse regler gjelder selv om straff ikke kan idømmes på grunn av reglene i straffeloven § 20 første ledd.

§ 165 annet ledd nr. 1-3 skal lyde:

1. overføring til tvungen psykisk helsevern etter straffeloven § 62,
2. tvungen omsorg etter straffeloven § 63,
3. opprettholdelse av reaksjon som nevnt i nr. 1 og 2 etter straffeloven § 65, eller

§ 170 annet ledd skal lyde:

Brudd på taushetsplikten straffes som bestemt i straffeloven § 209.

§ 171 nytt annet ledd skal lyde:

Det samme gjelder den som med skjellig grunn mistenkes for overtredelse av straffeloven § 323.

§ 171 nåværende annet ledd blir tredje ledd og skal lyde:

Når det er reist sak om overføring til tvungen psykisk helsevern etter straffeloven § 62 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 63, eller det er sannsynlig at slik sak vil bli reist, kan pågrepelse skje uansett om straff kan idømmes, såfremt vilkårene i første ledd for øvrig foreligger. Det samme gjelder når det er avsagt dom på overføring til tvungen psykisk helsevern eller tvungen omsorg.

§ 172 skal lyde:

Når noen mistenkes for

- a) *et lovbrudd* som kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller forsøk på *et slikt lovbrudd*, eller
- b) *overtredelse av straffeloven § 272 eller § 274*, kan han pågripes såfremt det foreligger tilståelse eller andre forhold som i særlig grad styrker mistanken, selv om vilkårene i § 171 ikke er oppfylt. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på om det er egnet til å støte allmennhetens rettsfølelse eller skape utrygghet dersom den mistenkte er på *frifot*.

Ny § 173 a skal lyde:

Den som med skjellig grunn mistenkes for vilkårsbrudd som nevnt i straffeloven §§ 39 annet ledd, 46 første ledd eller 52 første ledd bokstav a, jf. straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd annet punktum, kan pågripes når:

- a) *det er grunn til å frykte for at han vil unndra seg fullbyrdingen av straff eller andre forholdsregler,*
- b) *det antas påkrevd for å hindre nye vilkårsbrudd, eller*
- c) *han selv begjærer det av grunner som finnes fyllestgjørende.*

§ 184 annet ledd skal lyde:

Fengsling kan besluttet dersom vilkårene etter §§ 171, 172, 173 annet ledd eller 173 a er oppfylt og formålet ikke kan oppnås ved tiltak etter § 188. Personer under 18 år skal ikke fengsles hvis det ikke er tvingende nødvendig. Kjennelsen skal angi lovhjemmelen, kortfattet nevne hvorfor det antas å foreligge skjellig grunn til mistanke, og for øvrig gjøre rede for grunnen til fengslingen. Det skal også gå frem av kjennelsen at fengslingen ikke er et uforholdsmessig inngrep.

§ 186 a tredje ledd bokstav a annet punktum og bokstav b annet punktum oppheves. I begge bestemmelsene blir nåværende tredje punktum annet punktum.

§ 188 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Retten kan beslutte at siktede som er psykisk utviklingshemmet og antas å være utilregnelig, skal plasseres i en fagenhet for tvungen omsorg, jf. straffeloven § 63.

§ 192 nytt annet ledd skal lyde:

Det samme gjelder når noen mistenkes for overtredelse av straffeloven § 323.

Nåværende annet ledd blir tredje ledd.

§ 195 nytt annet ledd skal lyde:

Det samme gjelder når noen mistenkes for overtredelse av straffeloven § 323.

Nåværende annet ledd blir tredje ledd.

§ 196 første punktum skal lyde:

Ransaking etter foranstående bestemmelser kan foretas selv om mistenkte ikke kan dømmes til straff på grunn av reglene i straffeloven § 20 første ledd.

§ 199 a annet ledd oppheves.

§ 200 a første ledd skal lyde:

Når noen med skjellig grunn mistenkes for en handling eller forsøk på en handling som etter loven kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126, 127 jf. 123, 128 første punktum, 129, 136 a, 231, 332 jf. 231, 335 jf. 231, 337 jf. 231, eller 340 jf. 231, kan retten ved kjennelse beslutte at ransaking kan settes i verk uten underretning til den mistenkte eller *andre*.

§ 200 a tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

I saker om overtredelse av straffeloven *kapittel 17* kan retten beslutte at underretning kan utsettes for inntil 6 måneder om gangen eller unnlates helt.

§ 202 b første ledd skal lyde:

Når noen med skjellig grunn mistenkes for en handling eller forsøk på handling som etter loven kan medføre straff av fengsel i 5 år eller mer, eller som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126, 127 jf. 123, 128 første punktum eller 198, kan påtalemyndigheten beslutte at teknisk peileutstyr plasseres på kjøretøy, gods eller andre gjenstander for å klarlegge hvor den mistenkte eller gjenstandene befinner seg (teknisk *sporing*). § 196 gjelder tilsvarende.

§ 202 c første ledd første punktum innledningen skal lyde:

Når noen med skjellig grunn mistenkes for en handling eller forsøk på handling som etter loven kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126, 127 jf. 123, 128 første punktum, 129 eller 136 a, eller som rammes av lov om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.v. § 5, kan retten ved kjennelse gi politiet tillatelse til å

§ 202 c første ledd annet punktum skal lyde:

§ 202 b første ledd *annet punktum* gjelder tilsvarende.

§ 202 c sjette ledd første punktum skal lyde:

Dersom det er strengt nødvendig for etterforskningen i saken at underretning ikke gis, kan påtalemyndigheten i saker om overtredelse av straffeloven *kapittel 17* beslutte at underretning skal utsettes eller unnlates helt.

§ 202 d første ledd innledningen skal lyde:

Når noen med skjellig grunn mistenkes for overtredelse av eller forsøk på overtredelse av straffeloven §§ 131, 133, 134 eller 135, kan sjefen eller den stedfortredende sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste, eller en statsadvokat, beslutte å båndlegge formuesgoder som tilhører

§ 208 a første ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir annet punktum.

§ 208 a annet ledd annet punktum skal lyde:

I saker om overtredelse av straffeloven *kapittel 17* bestemmer påtalemyndigheten hvor lenge underretningen skal utsettes.

§ 210 b første ledd skal lyde:

Når noen med skjellig grunn mistenkes for en handling eller forsøk på en handling som etter loven kan medføre straff av fengsel i 5 år eller mer, eller som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126 eller 127 jf. 123, kan retten ved kjennelse pålegge den som i fremtiden vil få besittelse av en ting som antas å ha betydning som bevis, å utlevere tingen til politiet straks den mottas. Utleveringspålegg kan bare gis overfor noen som plikter å vitne i *saken*. §§ 196 og 210 første ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

§ 210 c annet ledd annet punktum skal lyde:

I saker om overtredelse av straffeloven *kapittel 17* bestemmer påtalemyndigheten hvor lenge underretningen skal utsettes.

Ny § 214 a skal lyde:

Påtalemyndigheten kan beslutte inndratt beslaglagte gjenstander som er egnet til bruk ved kroppskrenkelse, og beslaglagte etterlikninger av våpen dersom gjenstandene kan inndras etter straffeloven §§ 69 første ledd bokstav c eller 70 første ledd annet punktum. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet. Når påtalemyndigheten utferdiger forelegg, begjærer saken pådømt ved tilståelsesdom eller reiser tiltale med påstand om straff, skal inndragningskravet likevel tas med i saken.

Eieren eller besitteren av en beslaglagt ting skal så vidt mulig gis skriftlig underretning om påtalemyndighetens beslutning om inndragning ved kopi av beslutningen, med mindre tingen er av ubetydelig verdi. Saken kan kreves forelagt for retten innen 1 måned etter at underretningen er kommet frem. Har underretning ikke vært gitt, er fristen for å kreve saken inn for retten 6 måneder fra beslaget ble foretatt. Et krav som er fremsatt etter at fristen er utløpt, kan likevel tas til følge når oversittelsen ikke bør legges den til last som har fremsatt kravet, eller når særlige omstendigheter ellers tilsier det.

Ny § 214 b skal lyde:

Påtalemyndigheten kan beslutte inndragning av en beslaglagt ting dersom inndragning kan skje etter straffeloven § 74 og verken eieren, lovbryteren eller besitteren er kjent. Beslutningen skal være skriftlig

og begrunnet. Eieren eller besitteren kan kreve saken forelagt for retten innen 6 måneder etter at vedtak om inndragning er fattet.

§ 216 a første ledd bokstav b skal lyde:

- b) som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126, 127 jf. 123, 128 første punktum, 129, 136 a, 231, 332 jf. 231, 335 jf. 231, 337 jf. 231, eller 340 jf. 231, eller av lov om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.v. § 5.

§ 216 a første ledd annet punktum oppheves.

§ 216 a annet ledd første punktum skal lyde:

Kommunikasjonsavlytting kan besluttes selv om straff ikke kan idømmes på grunn av bestemmelsene i straffeloven § 20 første ledd.

§ 216 b første ledd første punktum skal lyde:

Retten kan ved kjennelse gi politiet tillatelse til å foreta annen kontroll av kommunikasjonsanlegg når noen med skjellig grunn mistenkes for en handling eller forsøk på en handling

- a) som etter loven kan medføre straff av fengsel i 5 år eller mer, eller som rammes av straffeloven kapittel 21, eller
- b) som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126, 127 jf. 123, 128 første punktum, 198, 231, 266, 306, 311, 332 jf. 231, 335 jf. 231, 337 jf. 231, eller 340 jf. 231.

§ 216 b første ledd annet punktum skal lyde:

Reglene i § 216 a annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 216 f første ledd tredje punktum skal lyde:

Gjelder mistanken overtredelse av straffeloven kapittel 17, kan tillatelsen likevel gis for inntil 8 uker om gangen dersom etterforskningens art eller andre særlige omstendigheter tilsier at fornyet prøving etter 4 uker vil være uten betydning.

§ 216 j første ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke i saker om overtredelse av straffeloven kapittel 17.

§ 216 m første ledd bokstav a til c skal lyde:

- a) straffeloven §§ 131 eller 134,
- b) straffeloven §§ 232 annet ledd, 275 eller 328, jf. straffeloven § 79 bokstav c, eller
- c) straffeloven §§ 275 jf. 157 eller 275 jf. 159.

§ 216 m annet ledd første punktum skal lyde:

Romavlytting kan besluttes selv om straff ikke kan idømmes på grunn av bestemmelsene i straffeloven § 20 første ledd.

§ 216 n skal lyde:

Påtalemyndigheten skal sørge for at opptak, opplysninger eller notater som er foretatt, registrert eller nedtegnet i forbindelse med elektronisk kontroll av domfelte, jf. straffeloven § 57 femte ledd, snarest mulig blir tilintetgjort i den utstrekning de er uten betydning for forebyggelsen eller etterforskningen av straffbare forhold.

§ 222 a femte ledd femte punktum skal lyde:

Den et forbud er rettet mot, skal også gjøres kjent med følgene av å bryte forbudet, jf. straffeloven § 168.

§ 222 d første og annet ledd skal lyde:

Retten kan ved kjennelse gi politiet tillatelse til som ledd i etterforskning å nytte tvangsmidler som nevnt i kapittel 15, 15 a, 16, 16 a og 16 b når det er rimelig grunn til å tro at noen kommer til å begå en handling som rammes av

- a) straffeloven §§ 131 eller 134,
- b) straffeloven §§ 232 annet ledd, 275 eller 328, jf. straffeloven § 79 bokstav c, eller
- c) straffeloven §§ 275 jf. 157 eller 275 jf. 159.

Politiets sikkerhetstjeneste kan også gis slik tillatelse når det er grunn til å tro at noen kommer til å begå en handling som rammes av

- a) straffeloven §§ 111, 113, 115, 117, 119, 123, 126, 128 første punktum, 129, 133, 135, 136 a eller 142,
- b) lov om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.v. § 5,
- c) straffeloven §§ 139, 140, 192, 194, 238, 239, 240, 241, 242, 355, 356, 357 eller 358 og som begås med sabotasjehensikt, eller
- d) straffeloven §§ 251, 253, 254, 263, 273 eller 275 og som retter seg mot medlemmer av Kongehuset, Stortinget, regjeringen, Høyesterett eller representanter for tilsvarende organer i andre stater.

§ 222 d tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Politiets sikkerhetstjeneste kan bare gis tillatelse til å romavlytte, jf. § 216 m, når det er grunn til å tro at noen kommer til å begå en handling som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126, 131, 133, 134 eller 142.

§ 229 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 234 annet ledd første punktum skal lyde:

Avhør av vitne under 16 år i sak om seksuallovbrudd bør fortrinnsvis begjæres foretatt etter reglene i § 239.

§ 236 første punktum skal lyde:

Første gang fornærmede bli avhørt, skal han spørres om *sitt syn på om lovbruddet bør påtales*.

§ 238 første ledd skal lyde:

Forklaringer under etterforsking av *lovbrudd* i sjøfartsforhold og av straffbare handlinger foretatt om bord i norsk skip, kan i utlandet avgis for vedkommende norske konsulrett, jf domstolsloven § 51.

§ 239 første ledd første punktum skal lyde:

Ved avhør av et vitne under 16 år eller et vitne med psykisk utviklingshemming eller tilsvarende funksjonssvikt i *sak om seksuallovbrudd*, skal dommeren ta imot forklaringen utenfor rettsmøte, når han finner det ønskelig av hensyn til vitnet eller av andre grunner.

§ 242 a første ledd bokstav a skal lyde:

- a) *et alvorlig lovbrudd* mot noens liv, helse eller frihet,

§ 248 annet ledd oppheves. Nåværende tredje til sjette ledd blir annet til femte ledd.

§ 251 første ledd skal lyde:

Er det grunn til å anta at siktede er i en tilstand som nevnt i straffeloven § 20 *første ledd bokstav b til d* og innkalling til hovedforhandling blir unnlatt etter reglene i § 84 annet ledd, kan det bare fremmes sak om overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62, tvungen omsorg etter straffeloven § 63 eller om inndragning.

§ 255 skal lyde:

Finner påtalemyndigheten at en sak bør avgjøres med bot, *inndragning eller rettighetstap*, kan den utferdige forelegg i stedet for å reise tiltale. Reaksjoner som nevnt i § 2 nr. 3 kan også avgjøres ved forelegg og kan også ilegges sammen med reaksjoner som nevnt i første punktum.

Rettighetstap som avgjøres ved forelegg, kan bare gjelde for inntil 3 år og kan ikke gjelde tap av stilling, retten til å inneha stilling eller tap av retten til å utøve næringsvirksomhet, med unntak for binæring.

§ 256 første ledd nr. 4 skal lyde:

- 4) fastsetting av den bot som kreves, og den fengselsstraff som inntreffer om boten ikke blir betalt, og i tilfelle den inndragning og *det rettighetstap* eller reaksjon som nevnt i § 2 nr. 3,

§ 256 annet ledd skal lyde:

Dersom den siktede har vært berøvet friheten i anledning av saken, og det ved fastsettingen av boten ikke er gitt fullt fradrag for frihetsberøvelsen, jf. straffeloven § 83 annet ledd, skal det anmerkes i forelegget hvor mange dager som har kommet til fradrag.

Nåværende annet ledd blir tredje ledd.

§ 273 oppheves.

§ 275 annet ledd bokstav a skal lyde:

- a) var under 18 år da *lovbruddet* ble begått, eller

§ 276 fjerde ledd skal lyde:

Retten kan ikke settes med dommerfullmektig i sak om *lovbrudd* som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, *unntatt i sak om overtrødelse av straffeloven § 274 første ledd*.

§ 292 a første ledd bokstav a skal lyde:

- a) *et alvorlig lovbrudd* mot noens liv, helse eller frihet,

§ 295 oppheves.

§ 298 første ledd første punktum skal lyde:

I *sak om seksuallovbrudd* skal opplesing, videoopptak eller lydopptak av en forklaring som et vitne under 16 år har gitt for en domstol eller etter reglene i § 239, tre i stedet for personlig avhør, når ikke retten av særlige grunner finner at vitnet bør gi forklaring under hovedforhandlingen.

§ 314 første ledd nr. 1 skal lyde:

- 1) den dom som angripes, om anken gjelder hele dommen eller bare enkelte tiltaleposter, og om den omfatter avgjørelse om *inndragning*,

§ 315 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 321 første ledd tredje punktum skal lyde:

Samtykke er likevel ikke nødvendig når siktede er et foretak, jf. straffeloven kapittel 4.

§ 321 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Leddet her gjelder ikke anke i sak om overtrødelse av straffeloven § 274 første ledd.

§ 332 første ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje til femte punktum blir annet til fjerde punktum.

§ 332 tredje ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke for saker som etter kapittel 24 skal behandles med lagrette, og heller ikke for anke over saker som nevnt i straffeloven § 39 *annet ledd* og § 52 *første ledd bokstav a*.

§ 333 første ledd annet punktum oppheves.

§ 333 sjette ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke for anke over saker som nevnt i straffeloven § 39 *annet ledd* og § 52 *første ledd bokstav a*.

§ 352 annet ledd nr. 1 skal lyde:

- 1) i saker om overtredelse av straffeloven *kapittel 17*,

§ 352 annet ledd nr. 2 skal lyde:

- 2) når siktede var under 18 år da *lovbruddet* ble begått, dersom påtalemyndigheten ikke vil påstå og det ved den påankede dom ikke er idømt fengsel i mer enn 2 år,

§ 352 tredje ledd skal lyde:

Forhøyelse av maksimumsstraffen på grunn av *anvendelsen* av straffeloven § 79 *bokstav c* kommer ikke i betraktning.

§ 353 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 353 annet ledd nr. 1 annet punktum skal lyde:

Omfatter ankesaken spørsmål om overtredelse av straffeloven *kapittel 17*, § 121, § 184 eller *lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste § 18 a*, jf. § 31 *fjerde ledd*, skal likevel hele saken behandles med meddommere.

§ 391 nr. 1 skal lyde:

- 1) når dommer, lagrettemedlem, protokollfører, tjenestemann i politi eller påtalemyndighet, aktor, forsvarer, sakkyndig eller rettstolk har gjort seg skyldig i straffbart forhold med hensyn til saken, eller et vitne har gitt *uriktig* forklaring i saken, eller et dokument som er brukt under saken er falsk eller forfalsket, og det ikke kan utelukkes at dette har innvirket på dommen til skade for siktede,

§ 391 nr. 3 annet punktum skal lyde:

I sak hvor det ikke er idømt frihetsstraff, overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62, tvungen omsorg etter straffeloven § 63 eller rettighetstap, kan det ikke påberopes nye opplysninger eller bevis som vedkommende burde gjort gjeldende på et tidligere tidspunkt.

§ 398 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Når det er strengt nødvendig for å unngå fare for *et alvorlig lovbrudd* mot noens liv, helse eller frihet, kan kommisjonen nekte domfelte og forsvareren innsyn i opplysninger.

§ 402 annet ledd oppheves.

§ 403 første ledd skal lyde:

Sak etter § 402 nr. 1 eller 2 må reises *senest 6 måneder etter at den fornærmede er kommet til kunnskap om den straffbare handling og om hvem som har foretatt den*.

§ 406 første ledd første punktum skal lyde:

Har påtalemyndigheten besluttet å frafalle en reist påtale for straffbar handling som nevnt i § 402 nr. 2 eller 3, kan fornærmede overta forfølgningen og tre i påtalemyndighetens sted slik saken står.

§ 406 annet ledd skal lyde:

Frafaller påtalemyndigheten saken etter at hovedforhandling er begynt, kan fornærmede ikke overta *forfølgningen*.

§ 407 oppheves.

§ 409 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd og skal lyde:

Er fornærmede under 18 år, helt eller delvis frattatt den rettslige handleevnen, antas å være i en tilstand som nevnt i straffeloven § 20 *første ledd bokstav b til d*, eller er han død, gjelder reglene i § 93 g.

§ 423 første punktum skal lyde:

Når saksøkte anker *dommen*, overtar påtalemyndigheten forfølgningen og sørger for at ankeerklæringen blir forkynt for saksøkeren.

§ 424 oppheves.

§ 425 skal lyde:

Når en anke over dom er avvist etter § 422, *gjelder* reglene i § 420 tilsvarende.

§ 436 første ledd første punktum skal lyde:

Blir siktede *dømt i offentlig sak*, bør siktede i regelen pålegges å erstatte staten nødvendige omkostninger ved saken.

§ 440 annet ledd første punktum skal lyde:

Blir saksøkte *dømt i privat sak*, kan han ilegges saksomkostninger til staten etter reglene for offentlig sak.

§ 453 annet ledd skal lyde:

Bruk av rettsmidler mot avgjørelse om *inndragning* er ikke til hinder for fullbyrding av dommen for øvrig.

§ 455 første ledd skal lyde:

Statsadvokaten gjør vedtak om fullbyrding av dom. *Beslutningen* treffes likevel av politiet i sak hvor politiet har tatt ut tiltale etter § 67 annet ledd. I sak avgjort ved *forelegg* treffes beslutningen av politiet. For dom som beslutter å fullbyrde subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 52 *første ledd bokstav a* eller § 52 *c første ledd bokstav a*, reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd og fengselsstraff etter straffeloven § 39 *annet ledd*, treffes vedtak om fullbyrding av regionalt nivå i kriminalomsorgen.

§ 456 annet ledd første punktum skal lyde:

Bot som ikke betales eller lar seg inndrive ved lønnstrekk eller annen tvangsfullbyrding, skal fullbyrdes ved soning av den subsidiære fengselsstraffen *når den botlagte har evne til å betale boten eller allmenne hensyn tilsier det*.

§ 464 skal lyde:

Etter reglene i denne del behandles i krigstid også saker om forfølgning av borgerlige *lovbrudd* når de reises mot personer som nevnt i § 463 andre og tredje ledd, og den straffbare handling er begått på militært område, på krigsskueplass eller utenfor riket.

§ 474 skal lyde:

I fredstid avgjør statsadvokaten spørsmålet om tiltale i saker om militære *lovbrudd* når det ikke hører under Kongen i statsråd eller riksadvokaten. Politiet avgjør spørsmålet om tiltale i saker om militære *lovbrudd* dersom politiet ellers har slik kompetanse med hjemmel i § 67 andre ledd. Generaladvokaten, første- krigsadvokaten og krigsadvokaten har samme kompetanse som politimesteren til å ta ut tiltale.

I krigstid avgjør generaladvokaten eller første- krigsadvokaten spørsmålet om tiltale i saker om militære *lovbrudd* når det ikke hører under Kongen i statsråd eller riksadvokaten. I unntakstilfeller kan avgjørelse treffes av statsadvokaten. Krigsadvokaten har samme kompetanse til å utferdige forelegg som politiets embets- og tjenestemenn med påtalemyndighet.

§ 480 skal lyde:

I saker som gjelder *overtredelse av militær straffelov* § 34 jf § 95 eller § 35 jf § 96 og hvor tiltalte ikke er til stede, kan hovedforhandling i krig fremmes etter reglene i § 281 uten hensyn til den straff

som vil bli påstått idømt, eller etter § 336 andre ledd uten hensyn til den straff som er idømt.

§ 6 Endringer i andre lover

Med virkning fra den tid straffeloven 2005 trer i kraft gjøres følgende endringer i annen lovgivning:

1. I lov 2. oktober 1751 **Første Codicill og Tillæg til Grendse-Tractaten imellem Kongerigerne Norge og Sverrig Lapperne betreffende (Lappekodisillen)** skal § 19 siste punktum lyde:

For hver Gang *saadant Lovbrud* skeer, fordobles Straffen; forgriber Lappen sig paa bemelte Personer videre, end det til simpel Opsetsighet kand regnes, Straffes han desuden derfor efter Loven.

2. I lov 3. august 1897 nr. 2 om særlige Straffebestemmelser m.v. for Personer, som i Henhold til Grundlovens § 75 h indkaldes til at møde for Stortinget gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Den som gir en uriktig forklaring til Stortinget etter innkalling i henhold til Grundloven § 75, straffes som bestemt i straffeloven § 221.

§ 3 skal lyde:

Uden Forlangende af Stortinget paataaler det Offentlige ikke de i nærværende Lov omhandlede *Lovbrud*.

3. I lov 19. desember 1898 nr. 3 om Tilvirkning af *Æthylæther* skal § 7 lyde:

Med Hensyn til den Straf eller Erstatning, der paadrages ved Tilvirkning i Strid med Bestemmelserne i denne Lov eller de i Henhold til denne givne Kontrolregler, ved Besvigelse af Afgift, ved at skjænke eller tilbyde Gaver til Kontrolbetjeningen eller ved andre *Lovbrud* finder de til enhver Tid gjældende Bestemmelser om *Lovbrud* mod Lovgivningen om Brændevins Tilvirkning tilsvarende Anvendelse.

4. I lov 22. mai 1902 nr. 11 om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden gjøres følgende endringer:

§§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17 og 18 oppheves.

5. I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene gjøres følgende endringer:

§ 63 a annet ledd skal lyde:

Forvaltningsloven §§ 13 til 13 e og straffeloven § 209 får tilsvarende anvendelse.

§ 72 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven § 40 eller §§ 62 til 65,

§ 132 første ledd skal lyde:

Under offentlig retsmøte kan adgang negtes folk under 18 år og enhver, som fremstiller sig i en saadan tilstand, at hans nærvær vil stride mot rettens værdighet eller god orden. Det samme gjelder i straffesaker enhver som er fradømt stemmerett i offentlige anliggender, eller som i løpet av de siste fem år er idømt frihetstraff for *en straffbar handling*.

§ 199 skal lyde:

Med bøter straffes den som *bevirker at* noe som er forhandlet i rettsmøte for lukkede dører, og som skal holdes hemmelig, blir kjent for uvedkommende, eller at noe blir gjengitt offentlig i strid med § 129 eller § 130.

§ 206 første ledd annet punktum skal lyde:

Straffes med bøter kan dessuten den som i en sak om utlegg eller *arrest unnlater* å gi namsmyndigheten opplysninger som vedkommende er pålagt å gi etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-12.

§ 210 skal lyde:

Straf og erstatningsansvar efter §§ 205, 206, 207 og 209 kan ogsaa ilægges parter og stedfortrædere, naar de efter tvisteloven § 23-1 eller § 23-2 pligter at møte, avgi forklaring eller forsikring, eller naar de efter samme lovs § 26-8 annet ledd pligter at fremlægge eller gi tilgang til realbevis. Straff efter § 206 kan ogsaa ilægges en saksøkt som i en sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig *sikring unnlater* å gi namsmyndighetene opplysninger som vedkommende er pålagt å gi etter tvangsfullbyrdelsesloven § 5-9 første ledd.

§ 213 tredje ledd skal lyde:

Hvis de *lovbrud*, som er nævnt i § 200 og §§ 205-212, er begaaet ved en anden ret end den, som har hovedsaken til behandling, kan det overlates til den at ilægge erstatningsansvar.

§ 223 første ledd skal lyde:

Enhver advokat har rett til å ha en autorisert fullmektig til å opptre for seg i rettergang. Fullmektigen kan ikke opptre for Høyesterett, ved saker som behandles muntlig for lagmannsrett eller ved hovedforhandling for tingrett i saker om straff for *lovbrudd* som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, uten at vedkommende har tillatelse etter § 221 eller § 220 til å være advokat ved vedkommende rett. Lagmannsretten kan for den enkelte sak tillate at en ad-

vokat opptre ved autorisert fullmektig ved hovedforhandling i andre saker enn saker om straff for *lovbrudd* som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år. I sivile saker kan fullmektigen opptre for Høyesteretts ankeutvalg når anken gjelder kjennelser og beslutninger avsagt av lagmannsrettene.

§ 228 første ledd nr. 1 skal lyde:

1. advokaten dør eller blir fradømt retten til å utøve advokatvirksomhet etter straffeloven § 56 eller vedkommendes advokatbevilling blir tilbakekalt eller frakjent etter domstoloven § 230,

§ 230 fjerde ledd skal lyde:

Blir en advokat siktet for *et lovbrudd* som kan medføre tap av advokatbevilling, kan Advokatbevilningsnemnden bestemme at bevillingen skal tre ut av kraft inntil saken er endelig avgjort.

§ 234 skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil tre måneder eller begge deler straffes den som *yter rettshjelp uten å ha rett til dette*.

Med bøter eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som *overtrer*

- a) *taushetsplikt* etter § 218 tredje ledd, bestemmelse om sikkerhetsstillelse i medhold av § 219 første ledd første punktum eller § 222, eller vilkår eller begrensninger som nevnt i § 219 første ledd fjerde punktum, eller
- b) reglene om organisering av advokatvirksomhet i § 231 til § 233, forutsatt at reglene er overtrådt gjentatte ganger eller at overtredelsen er grov.
- c) reglene om organisering av rettshjelpsvirksomhet i §§ 219 a og 219 b, forutsatt at reglene er overtrådt gjentatte ganger eller at overtredelsen er grov.

Den som uaktsomt *overtrer bestemmelsene* som nevnt i første eller annet ledd straffes med *bøter*.

6. I lov 17. mars 1916 om straffebestemmelser for utenlandske militærpersoner som er internert her i riket under krig mellom fremmede magter gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Paa samme maate straffes en utenlandsk militærperson, som er internert her i riket og medvirker til *et saadant lovbrud*.

§ 2 skal lyde:

En utenlandsk militærperson, som under internering her i riket overtrer noen forskrift, som er git av en offentlig myndighet angaaende *interneringen*, straffes med arrest eller fengsel indtil 6 maaneder.

§ 3 første ledd skal lyde:

De strafbare handlinger, som omhandles i §§ 1 og 2, er militære *lovbrud*.

§ 4 skal lyde:

En utenlandsk militærperson, som under interne-
ring her i riket gjør sig skyldig i *noget lovbrud* mot
militær tugt og orden, som ikke er straffbart etter § 1
eller § 2, kan straffes disiplinært med revselse.

7. I lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall mv. gjøres følgende endringer:

§ 24 tredje ledd skal lyde:

Hvis de omhandlede erklæringer er uriktige,
kommer straffelovens § 221 til anvendelse.

§ 39 b første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning er ikke straffbar.

§ 39 b tredje ledd oppheves.

8. I lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer gjøres følgende endring:

§ 24 annet punktum oppheves.

9. I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd annet punktum oppheves.

10. I lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr gjøres følgende endring:

§ 14 første ledd annet punktum oppheves.

11. I lov 27. februar 1930 nr. 3 om Bouvet-øya, Peter I's øy og Dronning Maud Land m.m. gjøres følgende endring:

§ 4 annet punktum oppheves.

12. I lov 5. februar 1932 nr. 1 om ansvar for handlinger som påtales ved Riksrett gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd skal lyde:

Bestemmelsene om foreldelse i *straffeloven kapittel 15* kommer til anvendelse på handlinger som påtales ved Riksrett, dog således at foreldelsesfristen for adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom ikke i noget tilfelle er kortere enn 15 år.

§ 8 innledningen skal lyde:

Med bøter *eller fengsel* inntil 5 år straffes det medlem av Statsrådet som ved handling eller undlatelse *bevirker*

§ 11 første ledd skal lyde:

Den der som medlem av Statsrådet på annen måte enn nevnt i denne lovs øvrige bestemmelser ved handling eller undlatelse *bevirker noget* som er stridende mot Grunnloven eller rikets lover, straffes med bøter eller med fengsel inntil 10 år.

§ 14 skal lyde:

Gjør noget medlem av Statsrådet eller av Stortinget sig skyldig i *sådan lovbrud* som nevnt i *straffeloven § 209*, straffes han med *bøter eller med fengsel* inntil 5 år.

§ 16 skal lyde:

De medlemmer av Høyesterett, som forsømmer den dem med hensyn til innkallelse av Stortinget ved Grunnlovens § 46 påliggende plikt, straffes med bøter eller *med fengsel* inntil 10 år for såvidt ikke nogen strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse på forholdet.

§ 17 første ledd bokstav c og avslutningsvis skal lyde:

c. eller i sin embedsgjerning for øvrig ved handling eller undlatelse *bevirker noget* som er stridende mot Grunnlov eller lovgivning, straffes med bøter *eller med fengsel* inntil 10 år.

13. I lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker gjøres følgende endring:

§ 66 annet ledd oppheves.

14. I lov 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. skal § 4 annet ledd lyde:

Den som *bruker* en beskyttet betegnelse i strid med forskrifter gitt i medhold av § 2 a straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 *måneder*.

15. I lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter skal § 2 lyde:

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter forskrifter gitt i medhold av denne lov.

16. I lov 29. juni 1933 nr. 2 om flagging på kommunenes offentlige bygninger skal I tredje ledd lyde:

Overtredelse av denne *lov* straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

17. I lov 7. mars 1940 nr. 1 om adgangen til visse områder skal § 2 første ledd første punktum lyde:

Den som forsettlig eller av grov uaktsomhet overtrer forbud som er gitt i medhold av § 1 eller bestemmelser som er gitt til gjennomføring *herav*, straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder.

18. I lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner skal § 2 første ledd lyde:

Den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av bestemmelsene i *straffeloven kapittel 17, § 184* eller av krigsartiklene i den militære straffelov, skal nektes ytelser etter denne lov for seg og sine etterlatte. Det samme gjelder den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av de gjeldende straffebestemmelser for landssvik.

19. I lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner skal § 1 nr. 2 første ledd lyde:

Den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av bestemmelsene i *straffeloven kapittel 17, § 184* eller av krigsartiklene i den militære straffelov, skal nektes ytelser etter denne lov for seg og sine etterlatte. Det samme gjelder den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av de gjeldende straffebestemmelser for landssvik.

20. I lov 5. desember 1947 nr. 1 om boikott skal § 5 lyde:

Den som setter i verk boikott som er rettsstridig etter denne lov, straffes med bøter eller med fengsel opp til 3 måneder. *Straffeloven § 251* gjelder ikke forhold som rammes av loven.

21. I lov 31. mars 1949 nr. 3 om bygging og sikring av drivstoffanlegg gjøres følgende endringer:

§ 11 annet og tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir annet ledd.

22. I lov 8. juli 1949 nr. 13 om produksjon, transport og omsetning av agn skal § 6 lyde:

Overtredelse av denne lov eller av bestemmelser som er gitt i medhold av *loven*, straffes med bøter.

23. I lov 14. juli 1950 nr. 2 om forskjellige tiltak til gjennomføring av oppmerking og overvåking av riksgrensen skal § 4 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i medhold av denne lov straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder såfremt forholdet ikke rammes av strengere straffebud. Forsøk straffes på samme måte.

24. I lov 14. juli 1950 nr. 10 om valutaregulering gjøres følgende endringer:

§ 10 annet og fjerde ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

25. I lov 15. desember 1950 nr. 3 om forbod mot samkvem med personar som har tilhald på fiendedområda o.a. gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd siste punktum og annet ledd oppheves.

26. I lov 15. desember 1950 nr. 4 om fiendegods gjøres følgende endringer:

§ 11 første ledd tredje punktum og annet ledd oppheves. Nåværende tredje og fjerde ledd blir annet og tredje ledd.

27. I lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold skal § 19 annet og tredje ledd lyde:

På samme måte straffes den som overtrer bestemmelser som er utferdiget med hjemmel i denne lovs §§ 3 og 5 og inneholder trussel om *straff*, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud. Er handlingen forøvet av uaktsomhet er straffen bøter eller fengsel inntil 1 år.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser utferdiget med hjemmel i denne lovs § 18 første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud.

28. I lov 29. juni 1951 nr. 19 om militære rekvisisjoner gjøres følgende endringer:

§ 20 første ledd siste punktum oppheves.

§ 20 annet ledd skal lyde:

Den som ellers overtrer noen bestemmelse utferdiget med hjemmel i denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud.

29. I lov 21. november 1952 nr. 3 om tjenesteplikt i politiet skal § 7 lyde:

Den som rettsstridig søker å unndra seg oppøving eller tjenestegjøring etter denne lov, straffes med fengsel inntil 2 år. Er overtredelsen begått av uaktsomhet, er straffen bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

Overtredelse av forskrifter gitt i medhold av denne lov straffes med bøter.

30. I lov 19. desember 1952 nr. 2 om adgang til rekvisjon av skip m.v. under krig eller kriseforhold skal § 7 første ledd lyde:

Den som rettsstridig unnlater å etterkomme rekvisjon etter denne lov eller motsetter seg eller søker å hindre at slik rekvisjon blir *gjennomført*, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 år, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud. Den som ellers forsettlig eller uaktsomt overtrer noen bestemmelse gitt med hjemmel i denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud.

31. I lov 29. mai 1953 nr. 3 om hittegods gjøres følgende endringer:

§ 12 skal lyde:

Den som ulovlig tilegner seg hittegods, straffes med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder.

Den som ulovlig unnlater innen rimelig tid å anmelde en funnet gjenstand til politiet eller å innlevere den til politiet eller andre som etter bestemmelse i lov skal ta vare på den, straffes med bøter.

Nåværende §§ 12 og 13 blir § 13 og ny § 14.

32. I lov 26. juni 1953 nr. 8 om oppfinnelser av betydning for rikets forsvar skal § 10 nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

33. I lov 3. juli 1953 nr. 2 om sjøtrygdslag gjøres følgende endring:

§ 12 skal lyde:

Bryt nokon eit påbod eller forbod som er gjeve i eller med heimel i denne lova, vert han straffa med bot, om ikkje tilhøvet går inn under stridare straffebod.

34. I lov 17. juli 1953 nr. 28 om Heimevernet gjøres følgende endringer:

§ 32 nytt annet ledd skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 33 skal lyde:

Den som ved forgåelse som nevnt i § 32 nr. 1 eller 2, søker å unndra seg tjeneste i Heimevernet, straffes med fengsel inntil 2 år.

§ 34 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

35. I lov 17. juli 1953 nr. 29 om verneplikt gjøres følgende endringer:

§ 48 nytt annet ledd skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 49 skal lyde:

Den som ved forgåelse som nevnt i § 48 nr. 1-3 søker å unndra seg utskrivning eller tjeneste i Forsvaret eller å oppnå uberettiget fordel ved *utskrivningen*, straffes med fengsel inntil 2 år.

§ 50 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

Nåværende annet punktum blir tredje punktum.

36. I lov 26. november 1954 nr. 3 om stønad ved krigsskade på person skal § 29 nr. 1 første ledd første punktum lyde:

Den som har gjort seg skyldig i forhold som rammes av straffebestemmelsene for landssvik, eller av bestemmelsene i *straffeloven kapittel 17 eller § 184* eller av krigsartiklene i den militære straffelov, har ikke rett til stønad.

37. I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. gjøres følgende endringer:

§ 6 annet ledd skal lyde:

Når Tilsynet i sitt tilsynsarbeide får mistanke om at det foreligger forhold med tilknytning til utbytte av en straffbar handling eller til forhold som rammes av straffeloven *kapittel 18*, skal opplysninger om dette oversendes Den sentrale enhet for etterforskning og påtale av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet, ØKOKRIM.

§ 10 første ledd første punktum skal lyde:

Tillits- eller tjenestemenn i institusjoner som er under tilsyn fra Finanstilsynet og som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller bestemmelse eller pålegg gitt med hjemmel i *loven*, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år eller begge deler, for så vidt forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

38. I lov 22. mars 1957 nr. 4 om fredning og fangst av isbjørn skal § 3 lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser fastsatt i eller i medhold av § 2, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år, om ikke straffeloven § 240 annet ledd bokstav a får anvendelse.

39. I **lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet** skal § 39 lyde:

§ 39 (*Straff.*)

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer regler gitt i eller i medhold av denne *lov*, straffes med bøter for så vidt ikke forholdet rammes av strengere straffebud.

40. I **lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser** skal § 26 tredje ledd første punktum lyde:

Den som unnlater å gi opplysninger etter første og andre ledd, eller som gir uriktige opplysninger, straffes med bøter.

41. I **lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter** gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter forskrifter gitt i medhold av denne lov.

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

Dersom den avgiftspliktige *forsettlig eller uaktsomt* har overtrådt bestemmelser gitt i medhold av denne lov, kan han av vedkommende departement pålegges å betale inntil det dobbelte av det avgiftsbeløp som er eller kunne vært unndratt statskassen.

42. I **lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjør** gjøres følgende endring:

§ 20 annet ledd oppheves.

43. I **lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v.** gjøres følgende endringer:

§ 54 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde til åttende ledd blir tredje til syvende ledd som skal lyde:

Er overtredelse som nevnt i første og annet ledd forsettlig, og foreligger det særlig skjerpende forhold, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende forhold foreligger, skal det først og fremst legges vekt på den skade som er påført rettshavere og andre, den vinning som lovovertrederen har hatt og omfanget av overtredelsen for øvrig.

Forsøk på forsettlig overtredelse som nevnt i første til tredje ledd kan straffes likt med den fullbyrdete overtredelse.

Den som forsettlig eller uaktsomt unnlater å oppgi opplysninger som nevnt i § 38c åttende ledd første punktum eller unnlater å påføre de i § 52 nevnte opplysninger på et verk som han forestår trykkingen av, straffes med bøter.

Overtredelse av tredje ledd jf. fjerde ledd påtales av det offentlige. Overtredelse av de øvrige bestemmelser i paragrafen her påtales ikke av det offentlige med mindre det begjæres av en organisasjon, jf. syvende ledd, eller finnes påkrevd av allmenne hensyn.

Er denne lov overtrådt ved at et verk er brukt på en måte som er nevnt i §§ 13b, 14, 16a, 17b, 30, 32 og 34, kan påtale begjæres også av den organisasjon som kan inngå avtale etter § 36, så lenge fornærmede ikke motsetter seg det.

44. I **lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker** gjøres følgende endringer:

§ 58 annet punktum oppheves.

§ 59 første ledd første punktum skal lyde:

Sparebankens tillits- og tjenestemenn og revisorer som overtrer bestemmelsene i denne lov eller forskrifter gitt med hjemmel i *loven*, straffes med bøter eller under særlig skjerpende omstendigheter med fengsel inntil tre måneder hvis handlingen ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

45. I **lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker** skal § 43 første ledd lyde:

Stiftere, innbydere, tillits- og tjenestemenn og revisorer som overtrer bestemmelsene i denne lov eller forskrifter gitt med hjemmel i *loven*, straffes med bøter eller under særlig skjerpende omstendigheter med fengsel inntil tre måneder hvis handlingen ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

46. I **lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v.** gjøres følgende endringer:

§ 27 b annet og tredje ledd oppheves.

§ 33 første ledd annet punktum, annet og tredje ledd oppheves.

47. I **lov 16. juni 1961 nr. 12 om ymse beitespørsmål** gjøres følgende endringer:

§ 16 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

§ 16 tredje ledd første punktum skal lyde:

Brot vert påtala av det offentlege når kommunen krev det.

48. I lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster skal § 4 annet punktum lyde:

Forsøk straffes på samme måte.

49. I lov 21. juni 1963 nr. 23 om vegar gjøres følgende endring:

§ 61 annet ledd oppheves.

50. I lov 15. november 1963 om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd skal lyde:

Det samme gjelder også avgjørelse om inndragning, om sakskostnader i straffesaker og om beslag av den siktedes gods til sikring av bøter, inndragning, erstatning, oppreisning eller sakskostnader.

§ 5 første ledd første punktum skal lyde:

Straff av *fengsel* som er fastsatt her i riket, kan søkes fullbyrdet i Danmark, Finland, Island eller Sverige, dersom domfelte har statsborgerrett eller fast bopel i vedkommende land på det tidspunkt da straffen skal fullbyrdes.

§ 8 første ledd første punktum skal lyde:

Blir det satt i verk tilsyn etter § 7 bokstav a, gjelder reglene om meldeplikt i straffeloven § 36.

§ 8 tredje ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i straffeloven §§ 39 og 52 gjelder tilsvarende.

§ 9 skal lyde:

Når en person som i Danmark, Finland, Island eller Sverige har fått en betinget dom eller dom på samfunnsstraff eller en liknende reaksjon, her i riket blir funnet skyldig i en straffbar handling, kan retten, selv om det ikke er satt i verk tilsyn etter § 7, fastsette en samlet straff for begge handlinger i samsvar med reglene om dette i straffeloven §§ 39 tredje ledd eller 52 tredje ledd.

§ 11 første ledd skal lyde:

Treffes det i Danmark, Finland, Island eller Sverige beslutning om fullbyrding av straff for en handling som det her i riket er gitt betinget dom eller samfunnsstraff for, har denne beslutning samme virkning som en avgjørelse truffet etter reglene i straffeloven § 39 eller § 52.

51. I lov 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner gjøres følgende endringer:

§ 19 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. ikke etterkommer pålegg som er gitt ham i tjenesten, eller på annen måte krenker sine tjenesteplikter

§ 19 tredje ledd oppheves.

52. I lov 9. april 1965 nr. 1 om avgift til Det norske komponistfond skal § 5 lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller bestemmelser gitt i henhold til den, straffes med bøter.

53. I lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk gjøres følgende endringer:

§ 22 første ledd skal lyde:

Ingen må *føre motorvogn* når han er påvirket av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel.

§ 22 femte ledd første punktum skal lyde:

Fører av motorvogn må ikke nyte alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel i de første seks timene etter at han er ferdig med kjøringen, når han *forstår at* det kan bli politietterforskning på grunn av kjøringen eller utviser grov uaktsomhet i så måte.

§ 31 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller med fengsel inntil ett år, dersom forholdet ikke går inn under strengere straffebud. På samme måte straffes overtredelse av vilkår i enkeltvedtak i medhold av denne lov og brudd på forbud etter §§ 35 og 36. *Forsøk straffes ikke, med unntak for § 22 første ledd.* Den som ved bruk av motorvogn uaktsomt volder betydelig legemsskade eller en annens død, straffes etter straffeloven § 280 eller § 281.

§ 31 femte ledd skal lyde:

I stedet for bot og ubetinget fengsel kan det idømmes bot og betinget fengsel med vilkår som nevnt i straffeloven § 37 bokstav f.

§ 31 b første ledd første punktum skal lyde:

Kongen kan bestemme at bøteleggelse på stedet eller i ettertid for *lovbrudd* av nærmere angitt art kan skje ved forenklet forelegg etter faste bøtesatser.

§ 31 b femte ledd skal lyde:

Kongen gir nærmere regler om bruk av forenklet forelegg og fastsetter bøtesatser og subsidiær fengselsstraff for de forskjellige *lovbrudd* som ordningen skal omfatte.

§ 36 nr. 2 bokstav c skal lyde:

- c) har brukt kjøretøyet til kjøring ellers i strid med bestemmelser i eller i medhold av denne lov, og han tidligere er ilagt straff eller domfelt for overtredelser av slik bestemmelse eller for overtredelse av *straffeloven kapittel 25 under* bruk av motorvogn eller tilhenger til motorvogn, eller

§ 38 annet ledd første punktum skal lyde:

Tilleggsavgift og gebyrer etter § 31 er tvangsgrunnlag for utlegg hos den skyldige og hos den som på tiden for overtredelsen var registrert som eier av kjøretøyet, med mindre dette da var fravendt denne ved *et lovbrudd*.

54. I **lov 25. juni 1965 nr. 2 om adgang til regulering av penge- og kredittforholdene** skal § 18 lyde:

Den som forsettlig eller aktløst *overtrer bestemmelser* som er gitt i medhold av §§ 11 og 13-15, straffes med bøter.

55. I **lov 10. juni 1966 nr. 3 om avgift til statskassen på inngangspenger til forestillinger og framvisninger m.v.** skal § 4 annet ledd lyde:

Den som i hensikt å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning unnlater å betale avgift av avgiftspliktige inngangspenger, straffes som bestemt for underslag i *straffeloven kapittel 27*.

56. I **lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann** gjøres følgende endringer:

§ 10 første ledd annet punktum oppheves.

57. I **lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten** skal § 17 nr. 5 siste punktum lyde:

Overtreding av taushetsplikt etter dette ledd kan straffes etter straffelovens § 209, dersom vedkommende er gjort merksam på at overtreding kan få slik følge.

58. I **lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker** gjøres følgende endringer:

§ 13 b annet ledd siste punktum skal lyde:

Overtreding av taushetsplikt etter dette ledd kan straffes etter straffelovens § 209, dersom vedkom-

mende er gjort merksam på at overtreding kan få slik følge.

§ 13 e tredje ledd første punktum skal lyde:

Brudd på taushetsplikten eller på vilkår etter § 13 d annet ledd, straffes etter straffelovens § 209.

59. I **lov 16. juni 1967 nr. 3 om fullmakt for Kongen til å forby redere å gi opplysninger m.m. til utenlandske myndigheter** skal § 2 lyde:

Den som *overtrer bestemmelser* gitt i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

60. I **lov 7. juli 1967 nr. 1 om tiltak mot diskriminering i internasjonal skipsfart** skal § 2 lyde:

Den som *overtrer bestemmelser* gitt i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder eller med begge deler.

61. I **lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter** gjøres følgende endringer:

§ 8 b fjerde ledd første punktum skal lyde:

Brudd på opplysningsplikten er straffbart så langt det følger av straffeloven § 221.

§ 8 c annet ledd første punktum skal lyde:

Brudd på opplysningsplikten er straffbart så langt det følger av straffeloven § 221.

§ 57 skal lyde:

Den som *begår patentinngrep*, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende omstendigheter foreligger skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

§ 62 annet ledd oppheves.

62. I **lov 7. juni 1968 nr. 4 til gjennomføring av bindende vedtak av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråd** skal § 2 lyde:

Den som *overtrer bestemmelser* gitt i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil tre år eller begge deler.

Den som uaktsomt *overtrer bestemmelser* som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder, eller begge deler.

Straffelovens § 8 kommer ikke til anvendelse.

63. I lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning gjøres følgende endringer:

§ 1-6 nr. 3 første punktum skal lyde:

Med korrupsjon menes atferd som nevnt i straffeloven §§ 387 og 389.

§ 3-3 skal lyde:

§ 3-3 (*erstatning for visse personlige krenkelser m.m.*)

Bestemmelsene i §§ 3-1 og 3-2 gjelder tilsvarende ved erstatning for krenking eller mislig atferd som nevnt i straffeloven §§ 222, 251, 253, 254, 257, 259, 262, 263, 266, 268 første ledd, 271, 282, 291, 294, 295, 296, 299, 302, 304, 312, 313, 314, 327 eller 330. § 3-2a anvendes ikke.

§ 3-5 første ledd annet punktum skal lyde:

Ved krenking eller mislig atferd som nevnt i straffeloven §§ 299 eller 302, skal det ved utmålingen av oppreisning særlig legges vekt på handlingens art, hvor lang tid forholdet har pågått, om handlingen er et misbruk av slektskapsforhold, omsorgsforhold, avhengighetsforhold eller tillitsforhold, og om handlingen er begått på en særlig smertefull eller krenkende måte.

§ 3-6 skal lyde:

§ 3-6 (*erstatning for krenking av privatlivets fred*)

Den som har *krenket privatlivets fred*, skal, så fremt han har utvist uaktsomhet eller vilkårene for straff er *oppfylt*, yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten under hensyn til den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art som retten finner rimelig. I dom som går ut på *straff*, kan retten *pålegge* domfelte å betale til fornærmede et beløp til kunngjøring av dommen.

Ansaret *etter første ledd* omfatter ikke den som bare har deltatt ved teknisk fremstilling eller *formidling* av ytringen.

Er noen som har handlet i tjenesten til en eier eller utgiver av et massemedium ansvarlig etter første ledd, hefter også eieren eller utgiveren for erstatningen. Det samme gjelder oppreisning, med mindre retten av særlige grunner fritar dem. Eieren eller utgi-

veren kan også pålegges slik ytterligere oppreisning som retten i forhold til dem finner rimelig.

Ny § 3-6 a skal lyde:

§ 3-6 a (*erstatning for ærekrenkelser*)

Den som uaktsomt har satt frem en ytring som er egnet til å krenke en annens ærefølelse eller omdømme, skal yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten ut fra den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art som retten finner rimelig. Dersom den krenkede døde mindre enn 15 år før krenkelsen etter første ledd fant sted, kan krav om oppreisning settes frem av hans nærmeste.

En ærekrenkende ytring medfører ikke ansvar etter første ledd dersom den anses berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfrihet. Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om ytringen hviler på et fyldestgjørende faktisk grunnlag, på ytringens grad av krenkelse, og om hensynet til den krenkede er tilfredsstillende ivarettatt ved for eksempel adgang til imøtegåelse, om allmenne interesser eller andre gode grunner tilsa at den ble satt frem, og om ytreren har vært i aktsom god tro med hensyn til de momenter som kan gjøre ytringen berettiget.

Reglene i § 3-6 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende.

64. I lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere skal § 11 lyde:

Den som på urettmessig måte *utnytter* eller *åpenbarer* opplysning som han som følge av denne lovs bestemmelser får vedrørende andres oppfinnelser, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

På samme måte straffes den som *overtrer* bestemmelsen i § 6 annet ledd første punktum.

65. I lov 26. juni 1970 nr. 74 om forskningsavgift på landbruksprodukter gjøres følgende endring:

§ 6 annet punktum oppheves.

66. I lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk skal § 44 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller aktløst overtrer denne lov eller forskrifter, pålegg, forbud eller andre bestemmelser som er gitt eller opprettholdt i medhold av loven, straffes med bøter eller med fengsel inntil tre måneder, for så vidt ikke forholdet rammes av strengere straffebud.

67. I **lov 3. mars 1972 nr. 5 om arv m.m.** skal § 4 annet ledd første punktum lyde:

Faren og farsslekta tar ikkje arv etter barnet dersom det er avla med ei handling som er brotsverk mot noka føresegn i straffelovas §§ 291, 292 bokstav a og d, 293, 294, 295, 296, 299 bokstav a, 300 bokstav a og d, 301, 302 første punktum, 303, 312 og 314 bokstav a og som faren er dømd til fengselsstraff for utan vilkår.

68. I **lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirk-somhet** gjøres følgende endring:

§ 55 nr. 2 oppheves.

69. I **lov 9. juni 1972 nr. 31 om svensk reinbeiting i Norge og norsk reinbeiting i Sverige** skal § 55 lyde:

Offentlig påtale for *lovbrudd* som nevnt i § 54, finner bare sted på begjæring av fylkesmannen eller lantbruksnämnden.

70. I **lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m.** skal § 14 lyde:

Den som *forsettlig eller grovt uaktsomt* treffer beslutning om uttak av organ eller annet biologisk materiale uten at lovens vilkår foreligger, straffes med bøter, om ikke forholdet rammes av strengere straffebud.

På samme måte straffes den som *forsettlig eller grovt uaktsomt* treffer beslutning om bruk av fostervev, overføring av levende biologisk materiale fra dyr til mennesker eller kommersiell utnytting i strid med lovens bestemmelser.

71. I **lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakks-skader** skal § 42 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forbud eller påbud gitt i eller i medhold av denne lov straffes med *bøter*. *Forsøk straffes på samme måte.*

72. I **lov 7. juni 1974 nr. 22 om prisregler for jern og stål** gjøres følgende endring:

§ 3 annet ledd oppheves.

73. I **lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard)** skal § 41 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller aktløst overtrer denne lov eller forskrifter, pålegg, forbud eller andre bestemmelser som er gitt eller opprettholdt i medhold

av *loven*, straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder for så vidt ikke forholdet rammes av strengere straffebud.

74. I **lov 6. juni 1975 nr. 31 om utnytting av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane** skal § 37 første ledd nytt siste punktum lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

75. I **lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lov-brytere m.v.** skal § 24 a nr. 5 lyde:

5. For straffansvar for *uriktig* forklaring gjelder straffeloven § 221 tilsvarende.

76. I **lov 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsav-brudd** gjøres følgende endringer:

§ 2 tredje ledd bokstav d skal lyde:

d) hun ble gravid under forhold som nevnt i straffeloven §§ 312, 313 og 314, eller svangerskapet er et resultat av omstendigheter som omtalt i straffeloven §§ 291, 293, 294, 295, 296, 299, 301, 302 og 314; eller

§ 13 skal lyde:

Den som *avbryter svangerskap* i strid med denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven, straffes med *bot eller fengsel inntil 2 år*.

På samme måte straffes den som *munlig eller skriftlig* gir uriktige opplysninger i begjæring om svangerskapsavbrudd eller til bruk ved avgjørelsen av begjæringen, eller som rettsstridig bryter taushetsplikt etter § 11. Bestemmelsene om straff i første ledd gjelder ikke for kvinne som selv avbryter sitt *svangerskap*.

77. I **lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokument-avgift** skal ny § 5 a lyde:

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter forskrifter gitt i medhold av denne lov.

78. I **lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester** gjøres følgende endringer:

§ 12 første ledd siste punktum oppheves.

§ 12 annet ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte. Medvirkning straffes ikke.

79. I lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone gjøres følgende endringer:

§ 8 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter.

§ 9 fjerde punktum skal lyde:

Bestemmelsene i straffelovens § 74 får tilsvarende anvendelse.

80. I lov 3. juni 1977 nr. 57 om sterilisering skal § 11 tredje ledd lyde:

Overtredelse av taushetsplikten straffes etter straffelovens § 209 selv om vedkommende ikke er offentlig tjenestemann.

81. I lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag skal § 12 lyde:

§ 12 (*straffeansvar*).

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller forskrifter, regler eller vilkår fastsatt i medhold av loven, straffes med bøter.

82. I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner gjøres følgende endringer:

§ 27 tredje og fjerde punktum oppheves.

83. I lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. skal § 95 nytt tredje punktum lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

84. I lov 6. juni 1980 nr. 18 om gjennomføring av sanksjoner mot Iran skal § 2 lyde:

Ved overtreddelse av bestemmelser gitt i medhold av denne lov gjelder §§ 2 og 3 i lov av 7. juni 1968 nr. 4 om gjennomføring av bindende vedtak av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråd tilsvarende.

85. I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 12-1 skal lyde:

§ 12-1 *Tredjeparts opplysningssvikt mv.*

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes opplysningspliktig tredjepart etter kapittel 5 med forskrifter som gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til ligningsmyndighetene.

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grov uaktsom overtreddelse av første ledd.

§ 12-2 skal lyde:

§ 12-2 *Unnlatelse av å medvirke til kontrollundersøkelse*

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter § 6-5.

§ 12-3 oppheves.

86. I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp skal § 11 første ledd nr. 7 lyde:

7 til den som er utsatt for tvangsekteskap eller forsøk på sådan som nevnt i straffeloven § 253, jf. straffeloven § 16, men hvor saken ikke er anmeldt og den nødvendige bistand er av samme art som nevnt i straffeprosessloven § 107c eller annen relevant bistand.

87. I lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall gjøres følgende endringer:

§ 78 første ledd bokstav e oppheves.

§ 79 første ledd bokstav b skal lyde:

b) unnlater å etterkomme pålegg om tiltak mot avfall etter § 37.

§ 79 første ledd bokstav c oppheves.

§ 79 tredje ledd skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil 2 år straffes den som forsettlig eller uaktsomt innfører eller utfører avfall i strid med bestemmelser om grensekryssende forsendelse av avfall i forskrift etter §§ 31 til 32.

88. I lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt skal § 56 lyde:

§ 56 (*strafferegler*)

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som overtrer regler gitt i eller i medhold av denne lov dersom ikke forholdet rammes av strengere straffebud. Under særlig skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 2 år anvendes. Uaktsom overtreddelse er straffbar.

Den som krenker en annens rett ved å jage, sette fangstredskaper for, fange eller drepe dyr som ikke er i noens eie, straffes med bøter. Forsøk er straffbart.

Gjelder overtreddelsen også naturmangfoldloven, skal straffebestemmelsen i naturmangfoldloven § 75 anvendes.

89. I lov 17. desember 1982 nr. 84 om sikre containere skal § 9 nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

90. I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

Ny § 15A skal lyde:

§ 15A *Avskjed av embetsmann.*

En embetsmann kan avskjediges ved dom når vedkommende viser seg å være varig uskikket til forsvarelig å utføre sin tjeneste eller når vedkommende ikke har de nødvendige eller gyldig foreskrevne betingelser for å inneha embetet.

Krav om avskjed etter denne paragraf gjøres gjeldende ved søksmål, jf. likevel regelen i straffeprosessloven § 3 annet ledd.

Påstand om avskjed etter denne bestemmelsen og om tjenestens tap som straff, kan avgjøres i samme sak.

§ 16 nr. 2 annet punktum skal lyde:

Men er det reist tiltale for atferd som kan begrunne avskjed etter § 15, eller kan medføre tjenestens tap som straff, eller er det reist sivilt søksmål til fradømmelse av *embetet etter § 15A*, kan suspensjonen forlenges med inntil seks måneder om gangen til saken er endelig avgjort.

91. I lov 8. juni 1984 nr. 55 om linjekonferanser m.v. gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd annet punktum og annet ledd oppheves.

92. I lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs gjøres følgende endringer:

§ 49 nr. 2 annet punktum skal lyde:

Er skyldneren en sammenslutning eller en stiftelse, kan stadfestelse nektes dersom forretningsfører eller styremedlem i det nevnte tidsrom har gjort seg skyldig i *slike straffbare forhold* til skyldnerens fordel eller på skyldnerens vegne.

§ 143 annet ledd annet punktum skal lyde:

Etter begjæring fra påtalemyndigheten kan retten bestemme at virkningene av kjennelsen skal forlenges inntil rettskraftig dom foreligger i straffesak hvor påtalemyndigheten har nedlagt eller overveier å nedlegge påstand om rettighetstap etter straffeloven § 56.

§ 143 a skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt opptrer i strid med kjennelse etter § 143, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder.

§ 160 annet ledd skal lyde:

Overtredelse av taushetsplikten straffes som bestemt i straffeloven § 209.

93. I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak skal § 10-4 nytt tredje punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

94. I lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. gjøres følgende endringer:

§ 6-1 første til tredje ledd skal lyde:

Den som bruker foretaksnavn som er vernet etter §§ 3-2 og 3-3 i strid med annens rett, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som krenkeren har oppnådd og omfanget av krenkelsen for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

§ 6-2 skal lyde:

Den som bruker foretaksnavn i strid med denne lov straffes med bøter eller med fengsel inntil tre måneder, for så vidt ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse. *Medvirkning straffes ikke.*

95. I lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon skal § 16 b annet ledd første punktum lyde:

Den som overtrer forbudet i første ledd straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder.

96. I lov 20. juni 1986 nr. 35 om mesterbrev i håndverk og annen næring skal § 1 sjettede ledd nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

97. I lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd annet punktum skal lyde:

Løyvet kan nektast eller trekkjast attende dersom løyvehavaren bryt reglar i denne lova eller i forskrifter til denne lova, straffelova §§ 236, 311 eller 317 eller bryt vilkår som er sette ved tildeling av løyvet.

§ 13 nytt annet punktum skal lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

98. I lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister skal § 11 lyde:

§ 11 *Straff.*

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt vesentlig overtrer bestemmelsene i § 4 eller forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene, eller plikten til å framlegge dokumentasjon som nevnt i § 9 annet ledd, straffes med bøter. *Medvirkning straffes ikke.*

Ved vurderingen av om en overtredelse av første ledd er vesentlig, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger og graden av utvist skyld.

99. I lov 12. juni 1987 nr. 57 om forbud mot fall-skjermhopping m.v. innenfor visse fjellområder skal § 3 lyde:

Den som overtrer forskrifter gitt i medhold av § 2, straffes med bøter.

100. I lov 18. desember 1987 nr. 93 om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd første punktum skal lyde:

Kongen kan bestemme at varer og teknologi som kan være av betydning for andre lands utvikling, produksjon eller anvendelse av produkter til militært bruk eller som direkte kan tjene til å utvikle et lands militære evne, samt varer og teknologi som kan benyttes til å utøve terrorhandlinger, jf. *straffeloven § 131*, ikke må utføres fra norsk tollområde uten særskilt tillatelse.

§ 5 første ledd innledningen og nr. 1, 2 og 4 skal lyde:

Dersom forholdet ikke rammes av strengere straffebud, straffes med bøter eller med fengsel inntil fem år eller med begge deler den som:

1. *utfører varer, teknologi eller tjenester i strid med denne lov eller forskrift som er gitt i medhold av den, eller*
2. *overtrer noe vilkår som er satt i medhold av denne lov, eller*

4. *på annen måte overtrer bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne lov.*

§ 5 annet ledd oppheves.

Nåværende § 5 tredje ledd blir nytt annet ledd og skal lyde:

Uaktsom overtredelse som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil to år.

101. I lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndriving av forfalte pengekrav gjøres følgende endringer:

§ 32 første ledd innledningen skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil tre måneder, eller begge deler, straffes den som overtrer

§ 32 annet ledd skal lyde:

Den som uaktsomt overtrer første ledd, straffes med bøter.

102. I lov 20. mai 1988 nr. 32 om militær disiplinærmyndighet skal § 10 første ledd lyde:

Er et anmeldt forhold straffbart etter borgerlig lov og undergitt offentlig påtale, eller begjæres påtale av *allmenne hensyn*, eller er det annen grunn til å regne med at straffesak vil bli reist, bør refselse bare brukes dersom spesielle forhold gjør en forføyning nødvendig.

103. I lov 20. mai 1988 nr. 33 om politimyndighet i det militære forsvar skal § 1 annet ledd lyde:

Politimyndighet kan også utøves overfor den som opptre i strid med forbud gitt i medhold av § 18 a i lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste.

104. I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner skal § 5-1 lyde:

§ 5-1 *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller bestemmelse eller pålegg gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter, eller under særlig skjerpende omstendigheter med fengsel i inntil 1 år, dersom forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

105. I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1-8 tredje ledd skal lyde:

En bevilling kan også inndras dersom det skjer gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, eller

dersom det ved skjenkestedet skjer gjentatt diskriminering av grunner som nevnt i straffeloven § 186.

§ 10-1 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt *overtrer bestemmelser* gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

§ 10-1 tredje ledd skal lyde:

Overtredelse av §§ 2-1, 3-1, 8-1, 8-2 og 8-3 som gjelder et meget betydelig kvantum alkoholholdig drikk, *straffes etter straffeloven § 233.*

§ 10-1 femte ledd skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte.

Nåværende sjettede ledd oppheves.

§ 10-3 skal lyde:

§ 10-3 *Tilintetgjøring av alkoholholdig drikk m.v.*

Dersom vilkårene for inndragning etter straffeloven er oppfylt, kan påtalemyndigheten beslutte at *brennevin* og gjærende eller gjæret udestillert væske, tilintetgjøres. Det samme gjelder annen alkoholholdig drikk når den er skjenket i glass eller finnes i åpent beholder. *Beslutning om inndragning av lovlig tilvirket brennevin skal være skriftlig og begrunnet. Eierne eller besitteren skal så vidt mulig underrettes om påtalemyndighetens beslutning ved kopi av beslutningen og kan kreve saken forelagt for retten innen 1 måned etter at beslaget ble foretatt.*

106. I lov 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå skal § 5-1 lyde:

§ 5-1 *Straff.*

(1) *Overtredelse* av § 2-2 eller vedtak med hjemmel i § 2-2 om oppgaveplikt, av § 2-5 om bruk av opplysninger eller av § 2-6 om offentliggjøring av opplysninger, kan straffes med bøter, med mindre overtredelsen faller inn under strengere straffebestemmelser.

(2) Brudd på taushetsplikt eller på vilkår etter § 2-5 kan straffes etter straffeloven § 209.

107. I lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer skal § 9 annet punktum lyde:

På samme måte *straffes forsøk.*

108. I lov 15. juni 1990 nr. 27 om vern av kretsmønstre for integrerte kretser skal § 9 lyde:

§ 9 *Straff*

Den som *begår* inngrep i en kretsmønsterrett, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

109. I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. skal § 10-5 første og annet ledd lyde:

Den som *overtrer* denne lov eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel i inntil 1 år eller begge deler.

Den som uaktsomt *overtrer* bestemmelse som nevnt i første ledd, *straffes* med bøter eller fengsel inntil tre måneder eller begge deler.

110. I lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen gjøres følgende endring:

§ 7 annet punktum oppheves.

111. I lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap skal § 89 lyde:

§ 89 *Bortfall av retten til ektefellepensjon på grunn av lovbrudd mot den avdøde.*

Blir en ektefelle eller fraskilt ektefelle dømt til ubetinget fengsel for *lovbrudd* mot den som har oppjent pensjonsretten, og denne dør som følge av handlingen, faller retten til ektefellepensjon fra annen pensjonsordning enn folketrygden bort. § 88 andre ledd første punktum gjelder tilsvarende.

112. I lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte skal § 5 annet ledd lyde:

Fullbyrding i Norge av en utenlandsk straffereaksjon mot en utilregnelig person kan bare skje etter dom på overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62 eller til tvungen omsorg etter straffeloven § 63.

113. I **lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak** skal § 58 lyde:

§ 58 Straffansvar

Styremedlem, medlem av bedriftsforsamlingen eller administrerende direktør som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne *lov*, straffes med bøter eller under skjerpende forhold med fengsel inntil tre måneder.

114. I **lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv.** skal § 49 lyde:

§ 49 Straff.

Den som forsettlig eller uaktsomt *overtrer bestemmelser* gitt i eller i medhold av denne lov eller opprettholdt ved loven eller vilkår fastsatt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel i inntil 1 år dersom forholdet ikke rammes av et strengere straffebud. Under særdeles skjerpende omstendigheter kan fengsel i inntil 2 år anvendes.

Det foreligger uaktsomhet når den som fisker etter saltvannsfisk eller innlandsfisk burde ha skjønnet at det i forhold til redskapets art og fiskeeffekt, tidspunktet for fisket og området det fiskes i og mengdeforholdet mellom anadrome laksefisk og saltvannsfisk eller innlandsfisk på fiskeplassen, var en nærliggende mulighet for fangst av anadrome laksefisk. Det regnes også som uaktsomt å fortsette fisket når fangsten viser seg å inneholde en ikke helt ubetydelig mengde anadrome laksefisk.

Den som krenker en annens rett ved å fiske, straffes med bøter. Forsøk er straffbart.

Gjelder overtredelsen også naturmangfoldloven, skal straffebestemmelsen i naturmangfoldloven § 75 anvendes.

115. I **lov 29. mai 1992 nr. 50 om inspeksjoner i samsvar med Avtalen om konvensjonelle styrker i Europa (CFE-avtalen) og om immunitet og privilegier for inspektørene m.fl.** gjøres følgende endring:

§ 4 annet punktum oppheves.

116. I **lov 19. juni 1992 nr. 59 om bygdeallmenninger** skal § 9-3 første ledd nytt annet punktum lyde:
Medvirkning straffes ikke.

117. I **lov 19. juni 1992 nr. 60 om skogsdrift m.v. i statsallmenningene** skal § 4-9 første ledd nytt annet punktum lyde:
Medvirkning straffes ikke.

118. I **lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester** gjøres følgende endringer:

§ 4-23 annet ledd første punktum skal lyde:

Den som overtrer forbudet i første ledd, straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder.

§ 4-29 første ledd første punktum skal lyde:

Ved fare for utnyttelse av et barn til menneskehandel, jf. straffeloven § 257, kan barnet uten samtykke plasseres i institusjon, jf. §§ 5-1 og 5-8.

§ 6-7 første ledd annet punktum skal lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 209.

119. I **lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v.** skal § 16 første og annet ledd lyde:

Brudd på bestemmelsene i denne *loven* blir straffet med bøter eller med fengsel inntil tre måneder.

På samme måten blir den straffet som bryter bestemmelser som er gitt med hjemmel i *loven*.

120. I **lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner** skal § 15 nr. 3 lyde:

3. Dersom det blir utferdiget siktelse eller reist tiltale mot en folkevalgt for et straffbart forhold som nevnt i *straffeloven §§ 151 til 154, 170 bokstav b, 171 til 174, 208, 353, kapittel 27 eller 30*, og forholdet ifølge siktelsen eller tiltalen knytter seg til utøving av verv eller tjeneste for kommunen eller fylkeskommunen, kan kommunestyret eller fylkestinget selv vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. For forhold som nevnt i *straffeloven §§ 151 til 154* gjelder ikke vilkåret om at siktelsen eller tiltalen skal knytte seg til utøving av verv eller tjeneste for kommunen eller fylkeskommunen.

121. I **lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv** skal § 22 lyde:

§ 22 Straff.

Den som handler i strid med føresegner gjevne i eller i medhald av denne lova, kan straffast med bøter.

122. I **lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester** gjøres følgende endringer:

§ 4-5 første ledd bokstav d skal lyde:

d) sender program som norsk rett har funnet stridende mot straffeloven § 185, eller

§ 10-1 første ledd siste punktum oppheves.

§ 10-1 tredje ledd første punktum skal lyde:

Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av kapittel 9, jf. § 10-1 første ledd, kan straffes uten hinder av de begrensninger som følger av straffeloven §§ 4-8 og straffeprosessloven § 65 nr. 5.

§ 10-1 fjerde ledd oppheves.

123. I lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl skal § 7 lyde:

Den som overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov straffes med bøter eller med fengsel inntil tre måneder.

124. I lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. gjøres følgende endringer:

§ 24 a første ledd første punktum skal lyde:

Det er forbudt uten lovlig adkomst å erverve, besitte eller bruke stoff som etter forskrift med hjemmel i straffeloven § 234 første ledd er regnet som dopingmidler.

§ 31 fjerde ledd første punktum oppheves.

§ 32 nytt første ledd skal lyde:

Dersom vilkårene for inndragning etter straffeloven er oppfylt, kan påtalemyndigheten beslutte at beslaglagte stoffer som er oppført på narkotikalistens inndras. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet. Eieren eller besitteren skal så vidt mulig underrettes om påtalemyndighetens beslutning og kan kreve saken forelagt for retten innen 1 måned etter at beslaget ble foretatt.

Nåværende første og annet ledd blir annet og tredje ledd.

125. I lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett gjøres følgende endringer:

§ 4 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Brudd på opplysningsplikten etter annet punktum er straffbart så langt det følger av straffeloven § 221, men opplysningsplikten berører ikke behandlingen av søknaden eller gyldigheten av planteforedlerretten.

§ 22 skal lyde:

§ 22 Straff

Den som begår inngrep i en planteforedlerrett, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende omsten-

digheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

Den som overtrer reglene om anvendelse av sortsnavn i § 20, straffes med bøter.

Ved overtrjedelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

126. I lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. gjøres følgende endringer:

§ 25 tredje ledd oppheves.

127. I lov 11. juni 1993 nr. 66 om pristiltak gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd bokstav c skal lyde:

c) gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til kontrollmyndighetene.

§ 4 første ledd bokstav d oppheves.

128. I lov 11. juni 1993 nr. 73 om prisregulering ved import av fisk og fiskevarer m.v. skal § 4 annet punktum lyde:

På samme måte straffes forsøk.

129. I lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. gjøres følgende endringer:

§ 22 første ledd skal lyde:

Den som uaktsomt eller forsettlig overtrer bestemmelse eller vilkår som er gitt i eller med hjemmel i loven, straffes med bøter dersom forholdet ikke går inn under strengere straffebestemmelse.

§ 22 annet ledd annet punktum oppheves.

130. I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart gjøres følgende endringer:

§ 1-2 fjerde ledd skal lyde:

Med hensyn til straffebestemmelsenes anvendelse på handlinger foretatt utenfor norsk område gjelder reglene i straffeloven §§ 5 til 8, jf. nåværende lovs § 15-2 annet ledd.

§ 5-6 første ledd skal lyde:

Luftfartsmyndigheten kan tilbakekalle norsk sertifikat for bestemt tid, inntil videre eller for resten av gyldighetstiden, dersom innehaveren i eller utenfor

tjeneste gjør seg skyldig i *lovbrudd* av betydning for denne eller om han ellers ikke fyller vilkårene for å gjøre den tjeneste sertifikatet gjelder.

§ 14-12 første ledd første punktum skal lyde:

Den som *gjør tjeneste* ombord i strid med bestemmelsene i § 6-11 eller § 6-12, straffes med bøter eller med fengsel inntil 2 år.

§ 14-12 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 14-22 annet punktum oppheves.

§ 14-25 annet ledd oppheves.

§ 14-32 oppheves.

§ 15-2 annet ledd skal lyde:

For så vidt angår overtredelser av vedkommende bestemmelser, regnes et slikt fartøy som norsk etter straffelovens § 4.

131. I lov 6. mai 1994 nr. 10 om gjennomføring av Konvensjonen om forbod mot utvikling, produksjon, lagring og bruk av kjemiske våpen samt øydelegging av dei gjøres følgende endringer:

§ 5 første punktum skal lyde:

Den som bryt denne lova eller føresegner som er gjevne med heimel i lova, vert straffa med bot eller fengsel i opptil fem år *dersom handlinga ikkje vert ramma av strengare strafføresegner som til dømes straffelova §§ 107 og 142.*

§ 5 tredje punktum oppheves.

132. I lov 24. juni 1994 nr. 38 om gjennomføring i norsk rett av De forente nasjoners sikkerhetsråds vedtak om å opprette internasjonale domstoler for forbrytelser i det tidligere Jugoslavia og Rwanda gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Straffeprosessloven § 65 nr. 5 gjelder ikke for strafforfølgning av handlinger som er omfattet av Domstolens myndighetsområde.

§ 7 skal lyde:

§ 7 Straff for falsk forklaring

Om straffansvar for falsk forklaring for Domstolen gjelder straffeloven § 221 tilsvarende.

133. I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten gjøres følgende endringer:

§ 143 tredje ledd annet punktum oppheves.

§ 144 tredje ledd annet punktum oppheves.

Nytt avsnitt II i kapittel 20 skal lyde:

II. Straff

Ny § 506 skal lyde:

§ 506 Straff

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt på vesentlig måte

- a) *overtrer § 9 om kjenningssignal og merking eller forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen*
- b) *overtrer bestemmelser i kapittel 2 om registrering eller forskrifter gitt i medhold av kapitlet.*
- c) *uberettiget fører et norsk flagg eller på annen måte utgir skipet for å være norsk, eller i norsk farvann uberettiget fører noe flagg eller på annen måte utgir skipet for å ha en annen enn sin virkelige nasjonalitet.*

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes en skipsfører eller vakthavende styrmann som overtrer plikten i § 135 første eller annet ledd om å iverksette alle nødvendige tiltak ved havsnød eller annen fare og ikke uten særlig grunn forlate eller oppgi skipet så lenge det er rimelig utsikter til berging, med mindre det er betydelig fare for vedkommendes eget liv.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes andre som har sitt arbeid om bord såfremt de uten særlig grunn og uten tillatelse av skipsføreren forlater skipet i havsnød eller annen fare så lenge skipsføreren er om bord.

Med bøter eller fengsel inntil 3 år straffes en skipsfører eller vakthavende styrmann som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer plikten i § 164 første punktum til å yte nødvendig hjelp når det kan skje uten særlig fare for eget skip eller personer om bord der, men inntil 6 år såfremt unnlatelsen har hatt døden eller betydelig skade på legeme eller helse til følge.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer plikten i §§ 186 eller 197 eller forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene, om å ha forsikring eller annen sikkerhet samt gyldige sertifikater.

Med bøter eller fengsel inntil 3 måneder straffes den som unnlater å oppfylle meldeplikten i § 475 første ledd eller forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen. På samme måte straffes den som på vesentlig måte unnlater å fremlegge dokumentasjon i samsvar med § 477 annet ledd, eller å etterkomme krav fra undersøkelsesmyndigheten etter § 479 første ledd, eller som fjerner gjenstander i strid med § 478.

Ved vurderingen av om en overtredelse av første ledd er vesentlig, skal det særlig legges vekt på over-

tredelsens omfang og virkninger og graden av utvist skyld.

134. I lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer skal § 8-1 lyde:

§ 8-1 Straff

Med unntak av overtredelse av plikter etter § 5-1 eller plikter som omfattes av helsepersonellovgivningen, straffes *forsettlig eller uaktsomt* overtredelse av loven her eller *vedtak gitt med hjemmel i loven med bot eller fengsel inntil 2 år. Dersom overtredelsen har tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp eller helse som følge, er straffen bot eller fengsel inntil 4 år.*

135. I lov 12. januar 1995 nr. 6 om medisinsk utstyr skal § 13 lyde:

§ 13 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt *overtrer bestemmelser* eller pålegg gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, eller under særlig skjerpene omstendigheter med bøter eller fengsel inntil 2 år.

136. I lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. gjøres følgende endringer:

§ 17 første ledd annet og tredje punktum oppheves.

§ 17 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

137. I lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred gjøres følgende endring:

§ 6 annet ledd oppheves.

138. I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord skal § 21 nytt annet punktum lyde:

Medverknad blir ikke straffa.

139. I lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet gjøres følgende endringer:

§ 7 a tredje ledd skal lyde:

Med våpen menes i denne paragrafen våpen og andre gjenstander som omfattes av våpenlovgivningen, kniv eller lignende skarpt redskap som det er forbudt å bære på offentlig sted, jf. straffeloven § 189, og andre farlige gjenstander som kan tas i forvaring etter politiloven § 7.

§ 17 b første ledd nr. 1 skal lyde:

1. overtredelser av straffeloven *kapittel 17 og § 184 og sikkerhetsloven,*

§ 17 b første ledd nr. 5 skal lyde:

5. sabotasje og politisk motivert vold eller tvang, eller overtredelser av straffeloven §§ 131 til 136 a. Åpen etterforskning i slike saker foretas likevel av det øvrige politi, med mindre annet bestemmes av overordnet påtalemyndighet.

§ 17 d første ledd bokstav a til c skal lyde:

- a) straffeloven §§ 131, 133 og 134,
- b) straffeloven §§ 121 til 126 eller
- c) straffeloven §§ 251, 253, 254, 256, 263, 273, 274 eller 275 og som retter seg mot medlemmer av Kongehuset, Stortinget, regjeringen, Høyesterett eller representanter for tilsvarende organer i andre stater.

§ 17 f annet ledd bokstav c skal lyde:

- c) som bevis for en terrorhandling, jf. straffeloven §§ 131, 133 og 134,

§ 30 avslutningsvis skal lyde:

hvis ikke forholdet går inn under en strengere straffebestemmelse.

140. I lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser og reisegaranti skal § 11-7 lyde:

§ 11-7 Straffebestemmelser

Med bøter eller med fengsel i inntil tre måneder straffes den som forsettlig eller uaktsomt *overtrer § 3-1 og bestemmelsene i dette kapittel eller bestemmelser gitt i medhold av § 11-6.*

141. I lov 22. desember 1995 nr. 85 om europeiske økonomiske foretaksgrupper ved gjennomføring av EØS-avtalens vedlegg XXII nr. 10 (rådsforordning (EØF) nr. 2137/85) skal § 4 første ledd nr. 2 og 3 lyde:

2. når forretningsfører ikke lenger oppfyller vilkårene i § 3 eller vedkommende er ilagt dom på rettighetstap, jf. straffeloven § 56 *første ledd bokstav b,*
3. når det inntreffer slik hindring som nevnt i konkursloven § 142 for en deltaker, eller en deltaker blir ilagt dom på rettighetstap, jf. straffeloven § 56 *første ledd bokstav b,* og vedkommende ikke trer ut av foretaksgruppen.

142. I lov 22. mars 1996 nr. 16 om regulering av byggje- og anleggsverksemd skal § 4 lyde:

Den som bryt lova her eller forskrift med heimel i lova, vert straffa med bøter.

143. I lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke skal § 7 tredje ledd første punktum lyde:

Dersom det blir utferdiget siktelse eller reist tiltale mot et menighetsrådsmedlem for et straffbart forhold, som nevnt i straffeloven kapittel 19, 27, 28 og 30 og forholdet ifølge siktelsen eller tiltalen knytter seg til utøving av verv eller tjeneste for menighetsråd eller kirkelig fellesråd, kan menighetsrådet vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort.

144. I lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet gjøres følgende endring:

§ 10-17 tredje punktum oppheves. Nåværende fjerde punktum blir tredje punktum.

145. I lov 29. november 1996 nr. 73 om formidling av landsdekkende postsendinger skal § 24 første punktum lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i § 4, § 6 og § 7 eller forskrifter gitt med hjemmel i disse, straffes med bøter eller med fengsel i inntil tre måneder, dersom forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

146. I lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker, forsikringsselskapenes garantiordninger og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner gjøres følgende endring:

§ 5-1 annet ledd oppheves.

147. I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 13-12 første ledd bokstav e skal lyde:

e) medlemmer som utfører samfunnsstraff etter straffeloven § 48,

§ 24-3 fjerde ledd skal lyde:

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter § 24-4.

148. I lov 6. juni 1997 nr. 32 om innførsle- og utførselregulering gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd innledningen og nr. 1 skal lyde:

Har nokon

1. ført inn eller ut, eller freista føre inn eller ut varer, medreikna levande planter og dyr, i strid med denne lova eller føresegnar gjevne med heimel i lova, eller

§ 4 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd og skal lyde:

Har nokon av aktløyse gjort slike brot som nemnt i første leden, vert han straffa med bot eller fengsel i opp til 3 månader.

§ 4 fjerde ledd oppheves.

149. I lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten gjøres følgende endringer:

§ 36 tredje ledd skal lyde:

Uaktsom overtredelse av første ledd bokstav a til c er også straffbar.

§ 36 femte ledd første punktum oppheves.

150. I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 19-1 første ledd annet punktum oppheves.

§ 19-1 tredje ledd første punktum oppheves.

§ 19-2 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 19-2 annet ledd første punktum oppheves.

151. I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 19-1 første ledd annet punktum oppheves.

§ 19-1 tredje ledd første punktum oppheves.

§ 19-2 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 19-2 annet ledd første punktum oppheves.

152. I lov 13. juni 1997 nr. 47 om gjennomføring av europarådsavtale 31. januar 1995 om ulovlig håndtering av og handel med narkotika og psykotrope stoffer til sjøs gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

§ 4 Jurisdiksjon

Norsk straffelov får anvendelse på handlinger som nevnt i europarådsavtalen art. 1 bokstav c, begått ombord på et fartøy som har nasjonaliteten til en annen av partene i europarådsavtalen eller på et statsløst fartøy, dersom handlingen hører til dem som omfat-

tes av straffeloven §§ 231, 232, § 332 om heleri i den grad utbyttet har tilknytning til narkotikavirksomhet, eller lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. § 31, jf. §§ 22-24.

§ 7 oppheves.

153. I lov 13. juni 1997 nr. 53 om eierskap i medier skal § 16 lyde:

§ 16 Straff

Med bøter eller med fengsel inntil to år straffes den som

- a) forsettlig eller uaktsomt overtrer vedtak etter § 9,
- b) unnlater å etterkomme pålegg om å gi opplysninger etter § 13, eller
- c) gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til Medietilsynet eller Klagenemnda for eierskap i media.

154. I lov 13. juni 1997 nr. 55 om serveringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 18 første ledd skal lyde:

Kommunen kan straks sette en serveringsbevilgning ut av kraft inntil videre dersom dette er nødvendig for å avverge eller stanse lovbrudd, og det er skjellig grunn til å tro at bevilgingen vil bli kalt tilbake etter § 19, eller at bevillingshaveren vil bli fradømt retten til å drive serveringsstedet etter straffeloven § 56 første ledd bokstav b.

§ 21 annet ledd oppheves.

155. I lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer skal § 5 annet ledd lyde:

Overtredelse av taushetsplikt etter denne bestemmelsen kan straffes etter straffeloven § 209.

156. I lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass skal § 5 annet ledd bokstav b lyde:

- b) innskrenkninger pålagt i henhold til straffeloven §§ 34, 39, 45, 46, 48, 52 og 62 (jf. lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern § 5-3), straffegjennomføringsloven § 43 eller straffeprosessloven § 69 tredje ledd.

157. I lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste gjøres følgende endringer:

Kapittel 5 overskriften skal lyde:

Kapittel 5. Objektsikkerhet mv.

Ny § 18 a skal lyde:

§ 18 a *Adgang til steder og områder*

Kongen kan av forsvarshensyn forby uvedkommende adgang til

- a) *forsvarsbygg og -anlegg hvor gjenstander av interesse for rikets forsvar fremstilles, istandsettes eller oppbevares,*
- b) *bestemt angivne områder, og*
- c) *å overvære militære øvelser eller forsøk.*

§ 31 første ledd annet punktum oppheves.

§ 31 nytt fjerde ledd skal lyde:

Den som overtrer forbud med hjemmel i § 18 a straffes med bot eller fengsel inntil 1 år, hvis ikke forholdet går inn under en strengere straffebestemmelse.

§ 31 nytt femte ledd skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte.

158. I lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter gjøres følgende endringer:

§ 37 skal lyde:

§ 37 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av kapitlet her, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Medvirkning straffes ikke.

§ 40 a skal lyde:

§ 40 a Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i § 40 tredje eller fjerde ledd eller bestemmelser i forskrift fastslått med hjemmel i § 40 tredje eller fjerde ledd, straffes med bøter.

§ 41 a nytt femte ledd skal lyde:

Når Statens innkrevingssentral er pålagt å inn-drive tvangsmulkt som nevnt i annet ledd, kan den inn-drive det ved trekk i lønn og andre lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingssentralen kan også inn-drive tvangsmulkt ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten får rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på innkrevingssentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

Nåværende femte og sjette ledd blir sjette og syvende ledd.

§ 42 første ledd første punktum skal lyde:

Kongen kan gi forskrift om at bøteleggelse på stedet eller i ettertid for *båttrafikklovbrudd* av nærmere angitt art kan skje ved forenklet forelegg etter faste bøtesatser.

§ 42 femte ledd skal lyde:

Departementet gir nærmere regler om bruk av forenklet forelegg og fastsetter bøtesatser og subsidiær fengselsstraff for de forskjellige *lovbrudd* som ordningen skal omfatte.

159. I lov 17. juli 1998 nr. 54 om gjennomføring av Konvensjonen om forbud mot bruk, lagring, produksjon og overføring av antipersonellminer og om ødeleggelse av slike miner gjøres følgende endring:

§ 5 første ledd tredje punktum oppheves.

160. I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. skal § 8-5 lyde:

§ 8-5 Straff

Den som *betydelig* overtrer *bestemmelser om bokføring eller regnskap*, straffes etter straffeloven §§ 392-394.

161. I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa gjøres følgende endring:

§ 9a-7 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

162. I lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer gjøres følgende endringer:

§ 9-3 tredje og fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir tredje ledd.

163. I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst gjøres følgende endringer:

§ 31 femte ledd oppheves.

§ 31 a annet ledd annet punktum skal lyde:

Bestemmelsene i straffeloven § 74 gjelder tilsvarende.

164. I lov 4. juni 1999 nr. 37 om endringer i rettergangslovene m.m. (kildevern og offentlighet i rettspleien) gjøres følgende endringer:

Ny § 131 i domstolloven og endringene i denne lovs §§ 131 a og 198 tredje ledd oppheves.

165. I lov 18. juni 1999 nr. 40 om gjennomføring av Traktat om totalforbud mot kjernefysiske prøvesprengingar gjøres følgende endringer:

§ 5 første punktum skal lyde:

Den som *bryt* denne lova eller føresegner eller påbod som er gjeve med heimel i lova, vert straffa med bøter eller fengsel i opptil fem år.

§ 5 tredje punktum oppheves.

166. I lov 25. juni 1999 nr. 43 om særlige tiltak mot Den føderale republikken Jugoslavia skal § 7 første til fjerde ledd lyde:

Den som *overtrer bestemmelser* gitt i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil tre år, eller begge deler.

Den som *uaktsomt overtrer bestemmelser* som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder, eller begge deler.

Straff etter bestemmelser gitt i medhold av denne lov vedrørende befordring kommer ikke til anvendelse på skipsfører, offiserer eller mannskap med mindre de har *tatt beslutning* om befordring som nevnt i slike bestemmelser.

Straffeloven § 8 kommer ikke til anvendelse.

167. I lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag gjøres følgende endringer:

§ 91 første ledd skal lyde:

(1) Den som *overtrer* § 14, § 55 annet ledd eller § 46, straffes med bøter eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder. På samme måte straffes den som *unnlater* å gi opplysninger som nevnt i §§ 15, 46 a, 59, 81 og 86, eller i bestemmelser gitt i medhold av disse paragrafene.

§ 91 tredje ledd oppheves.

168. I lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern gjøres følgende endringer:

§ 4A-11 tredje ledd skal lyde:

Etter anmodning fra regional sikkerhetsavdeling, skal politiet gi opplysninger om personen er siktet, tiltalt eller ilagt straff *for lovbrudd med en strafferamme på fengsel i mer enn ett år*, med mindre dette kan skade arbeidet med kriminalitetsbekjempelse.

§ 4A-11 femte ledd skal lyde:

Personer som etter politiets opplysninger er siktet, tiltalt eller ilagt straff *for lovbrudd med en strafferamme på fengsel i mer enn ett år*, skal nektes ad-

gang, med mindre anmerkningen gjelder forhold som åpenbart ikke har noen relevans for sikkerhetsvurderingen.

§ 5-1 skal lyde:

§ 5-1 Forholdet til de øvrige bestemmelsene i loven her

Ved dom på overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62 gjelder bestemmelsene i loven her så langt de passer, med unntak av §§ 3-1 til 3-4 og §§ 3-7 til 3-9.

Straffeloven § 65 gir regler om opphør av reaksjonen.

§ 5-6 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Overføring kan bare skje når den domfeltes sinnstilstand ikke lenger er som beskrevet i straffeloven § 20 første ledd bokstav b og d. Vilåret om gjentakelsesfare i straffeloven § 62 annet og tredje ledd må fortsatt være oppfylt.

§ 5-6 tredje ledd skal lyde:

Finner retten at vilåret om gjentakelsesfare i straffeloven § 62 annet og tredje ledd ikke er oppfylt, skal reaksjonen opphøre, jf. straffeloven § 65.

§ 5-6a første ledd skal lyde:

Uten hinder av lovbestemt taushetsplikt skal den faglig ansvarlige gi påtalemyndigheten og retten de opplysninger som er nødvendige for å vurdere om tvungent psykisk helsevern skal opprettholdes, jf. straffeloven § 65, og om besøksforbud bør nedlegges, jf. straffeprosessloven § 222a.

§ 5-7 skal lyde:

§ 5-7 Opphør av reaksjonen og prøveløslatelse der domfelte er overført til anstalt under kriminalomsorgen

Er den domfelte overført til anstalt under kriminalomsorgen i medhold av § 5-6, gjelder reglene i straffeloven § 65 om opphør av reaksjonen så langt de passer. I stedet for opphør kan retten i slike tilfeller beslutte prøveløslatelse etter reglene i straffeloven §§ 44 og 45.

§ 5-8 første ledd skal lyde:

Dersom den domfeltes sinnstilstand etter overføring til kriminalomsorgen igjen blir som beskrevet i straffeloven § 20 første ledd bokstav b og d, skal den domfelte tilbakeføres til tvungent psykisk helsevern.

169. I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. gjøres følgende endringer:

§ 29 a annet ledd skal lyde:

Ved utvisning av en utlending som utholder en strafferettslig særreaksjon, er lovbestemt taushetsplikt ikke til hinder for at det til helse- og omsorgstjenesten i mottakerstaten gis opplysninger som er nødvendige for at mottakerstaten skal kunne vurdere vedkommendes behov for helsemessig oppfølging eller behov for å underlegges en behandling som kan beskytte samfunnet der mot gjentakelsesfare som nevnt i straffeloven § 62.

§ 67 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser i loven eller i medhold av den, straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder.

170. I lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalings-systemer m.v. gjøres følgende endringer:

§ 6-3 første ledd siste punktum og annet ledd første punktum oppheves.

171. I lov 22. desember 1999 nr. 105 om handels- verksemd med brukte og kasserte ting skal § 5 lyde:

§ 5 Straff

Den som forsettlig eller aktlaust bryt føresegner gitt i eller i medhald av denne lova, vert straffa med bøter eller under skjerpande forhold med fengsel i inntil tre månader.

172. I lov 21. januar 2000 nr. 7 om kornforvaltning m.v. gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd annet og tredje punktum oppheves.

173. I lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger gjøres følgende endring:

§ 48 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

174. I lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling skal § 23 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser eller pålegg gitt i eller i medhold av denne loven, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

175. I lov 2. juni 2000 nr. 39 om apotek skal § 9-5 lyde:

§ 9-5 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer §§ 1-4, 1-5, 2-10, 3-7, 5-5, 6-5 annet punktum, 6-9,

6-11, 6-12, 7-2 første ledd og 8-2, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

176. I lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap gjøres følgende endring:

§ 6-5 annet punktum oppheves.

177. I lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann gjøres følgende endringer:

§ 63 annet ledd skal lyde:

På samme måte straffes den *som overtrer* bestemmelsen i § 44 annet ledd annet punktum.

§ 63 fjerde ledd oppheves.

178. I lov 5. januar 2001 nr. 1 om vaktvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 12 første ledd skal lyde:

Den som utfører vaktjeneste, har ingen adgang til bruk av fysisk makt utover den enhver har adgang til, jf. straffeloven § 18 og straffeprosessloven § 176 første ledd, jf. § 170 a.

§ 20 skal lyde:

§ 20 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av *loven*, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

179. I lov 20. april 2001 nr. 13 om erstatning fra staten for personskade voldt ved straffbar handling m.m. gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd siste punktum skal lyde:

Voldsoffererstatning ytes selv om gjerningspersonen ikke kan straffes fordi vedkommende var utilregnelig som nevnt i straffeloven § 20 *første ledd*, eller det foreligger overskridelse av nødverge som *kan føre til straffritak* etter straffeloven § 81 bokstav b nr. 2.

§ 6 annet punktum skal lyde:

Ved krenking eller mislig adferd som nevnt i straffeloven §§ 299, 302 og 304 skal det ved utmålingen av oppreisningen særlig legges vekt på handlingens art, hvor lang tid forholdet har pågått, om handlingen er misbruk av slektskapsforhold, omsorgsforhold, avhengighetsforhold eller tillitsforhold, og om handlingen er begått på en særlig smertefull eller krenkende måte.

180. I lov 27. april 2001 nr. 14 om iverksettning av internasjonale, ikke-militære tiltak i form av avbrot eller avgrensning av økonomisk eller annen samkvem med tredjestatar eller rørsler skal § 3 lyde:

Den som *bryt føresegner* som er gjevne i medhald av denne lova, kan straffast med bøter eller fengsel inntil tre år, eller begge delar. Den som *aktlaust bryt føresegner* som nemnt i første ledd, kan straffast med bøter eller fengsel i seks måneder, eller begge delar.

§ 8 i straffelova gjeld ikkje.

181. I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. gjøres følgende endringer:

I § 7 skal bokstav f og i lyde:

- f) Beslutning om å fremme sak for retten etter § 44 annet ledd, § 58 annet ledd eller straffeloven § 39 *første og annet ledd* kan ikke påklages. Det samme gjelder beslutning om innsettelse i fengsel etter § 11.
- i) Taushetsplikt er ikke til hinder for at kriminalomsorgen gir opplysninger som nevnt i § 16 syvende ledd, § 20 annet ledd, § 36 tredje ledd, § 40 siste ledd, § 42 sjette og syvende ledd og straffeloven § 45 *sjette ledd*, til den fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte.

§ 7 b skal lyde:

§ 7 b Varsel til fornærmede eller dennes etterlatte

For regler om varsling til fornærmede eller dennes etterlatte om kriminalomsorgens avgjørelser, se § 16 syvende ledd, § 20 annet ledd, § 36 tredje ledd, § 40 siste ledd, § 42 sjette og syvende ledd og straffeloven § 45 *sjette ledd*.

§ 10 fjerde ledd skal lyde:

Subsidiær fengselsstraff fastsatt etter straffeloven § 55, kan gjennomføres som bøtetjeneste etter § 16 a.

§ 16 a annet ledd annet punktum oppheves.

§ 24 tredje ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte. Medvirkning straffes ikke.

§ 26 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Hvis pengene eller gjenstandene ikke blir beslaglagt etter straffeprosessloven kapittel 16, inndratt etter straffeloven § 67, eller holdt tilbake på annet grunnlag, skal de senest leveres tilbake ved løslatelse eller når en besøkende forlater fengslet.

§ 40 syvende ledd første punktum skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt unnlater å etterkomme pålegg som nevnt i straffeprosessloven § 461 første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

§ 40 åttende ledd oppheves. Nåværende niende ledd blir åttende ledd.

§ 44 annet ledd første og annet punktum skal lyde:

Hvis den prøveløslatte etter at kriminalomsorgen har holdt innskjerpingsamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter vilkår, kan regionalt nivå bringe saken inn for retten med begjæring om gjeninnsettelse i fengsel for hel eller delvis fullbyrding av reststraffen. Bestemmelsene om omgjøring av dom på samfunnsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a gis tilsvarende anvendelse på saker om gjeninnsettelse for fullbyrdelse av reststraff etter prøveløslatelse.

§ 45 skal lyde:

§ 45 *Ny straffbar handling begått i prøvetiden*

Begår den prøveløslatte en ny straffbar handling i prøvetiden, gjelder bestemmelsene om omgjøring av dom på samfunnsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b tilsvarende. Det er likevel tilstrekkelig om tiltale blir reist eller saken blir begjært pådømt innen 6 måneder etter at prøvetiden gikk ut.

Dersom den prøveløslatte er siktet for en straffbar handling som kan føre til gjeninnsettelse for fullbyrdelse av reststraffen etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b, kan gjennomføringen av straffen avbrytes.

§ 53 første ledd skal lyde:

De idømte timene samfunnsstraff etter straffeloven § 49 første ledd bokstav a skal gå ut på

- a) samfunnsnyttig tjeneste,
- b) program, eller
- c) andre tiltak som er egnet til å motvirke ny kriminalitet.

§ 54 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) overholde vilkårene som domstolen har fastsatt etter straffeloven § 50, og

§ 54 tredje ledd skal lyde:

Den domfelte skal ikke begå en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Hvis retten har satt vilkår etter straffeloven § 50 eller kriminalomsorgen etter § 55 eller § 58 første

ledd har forbudt den domfelte å bruke berusende eller bedøvende midler, skal kriminalomsorgen undersøke om vilkåret eller forbudet blir overholdt.

§ 58 annet ledd første punktum skal lyde:

Hvis den domfelte etter at kriminalomsorgen har holdt innskjerpingsamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter første ledd bokstav a til d, bør regionalt nivå bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

§ 59 skal lyde:

§ 59 *Ny straffbar handling*

Begår den domfelte en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden, kan påtalemyndigheten bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 52 første ledd bokstav b.

Dersom den domfelte er siktet for en straffbar handling som kan føre til fullbyrdelse av den subsidiære fengselsstraffen etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b, kan gjennomføringen av straffen avbrytes. Når påtalemyndigheten beslutter å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra det tidspunkt begjæringen er oversendt retten.

182. I lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. gjøres følgende endringer:

§ 8 tredje ledd første punktum skal lyde:

Den som unnlater å oppfylle plikten til å melde fra eller plikten til å betale tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

§ 8 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 8 a tredje ledd skal lyde:

Den som unnlater å oppfylle forsikringsplikt fastsatt i medhold av første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder. *Medvirkning straffes ikke.*

183. I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser gjøres følgende endringer:

§ 58 første ledd annet punktum og tredje ledd første punktum oppheves.

184. I lov 15. juni 2001 nr. 65 om gjennomføring i norsk rett av Den internasjonale straffedomstols vedtekter 17. juli 1998 (Roma-vedtektene) gjøres følgende endringer:

§ 12 første ledd skal lyde:

For straffansvar for falsk forklaring for Domstolen gjelder straffeloven § 221 tilsvarende.

§ 12 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 13 skal lyde:

§ 13 *Strafforfølgning her i riket*

Straffeprosessloven § 65 nr. 5 gjelder ikke for strafforfølgning her i riket av handlinger som omfattes av Domstolens myndighetsområde.

185. I lov 15. juni 2001 nr. 73 om organisert kampaktivitet som tillater knockout gjøres følgende endringer:

§ 2 innledningen skal lyde:

Med bøter eller fengsel i inntil tre måneder straffes den som uten å ha innhentet *godkjenning*:

§ 2 nr. 2 skal lyde:

2. inngår *avtale om* kampaktivitet som nevnt i § 1 første ledd, eller

186. I lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell gjøres følgende endring:

§ 37 annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir annet punktum.

187. I lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard skal § 99 annet ledd lyde:

Den offentlige påtalemyndighet skal påtale overtredelse av denne bestemmelsen, jf. straffeprosessloven § 62 a.

188. I lov 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur gjøres følgende endring:

§ 21 annet ledd oppheves.

189. I lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver skal § 42 annet ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne loven, sentrale eller lokale forskrifter eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av denne loven, straffes med bot eller fengsel inntil 3 måneder.

190. I lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy skal § 41 første punktum lyde:

Om nokon med vilje eller aktløyse *bryt denne lova*, forskrifter eller vilkår som er fastsette med heimel i lova, vert han straffa med bot.

191. I lov 5. juli 2002 nr. 64 om registrering av finansielle instrumenter skal § 10-4 lyde:

§ 10-4 *Straff*

Tillitsvalgte, ansatte og revisor i foretak som driver verdipapirregister og som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne lov eller i forskrifter gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter og under særlig skjerpende omstendigheter med fengsel inntil tre måneder, hvis handlingen ikke går under noen strengere straffebestemmelse. På samme måte straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 8-4 om taushetsplikt eller vilkår etter § 8-3 annet ledd, eller forskrifter gitt med hjemmel i §§ 8-3 eller 8-4.

192. I lov 21. februar 2003 nr. 12 om behandlingsbiobanker gjøres følgende endring:

§ 18 annet ledd annet punktum oppheves.

193. I lov 14. mars 2003 nr. 15 om beskyttelse av design gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. uten tillatelse inneholder et våpen eller annet tegn som er omfattet av straffeloven § 165 bokstav b og § 166, et statsflagg eller et offentlig kontroll- eller garantimerke for produkter av samme eller liknende slag som produktene designen gjelder, eller noe som er egnet til å oppfattes som et slikt tegn, flagg eller merke.

§ 44 skal lyde:

§ 44 *Straff*

Den som *begår designinnngrep*, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

§ 45 annet ledd oppheves.

194. I **lov 6. juni 2003 nr. 38 om bustadbyggjelag** skal § 12-1 annet ledd lyde:

(2) *Brot på tieplikta kan straffast med bøter. Medverknad blir ikkje straffa.*

195. I **lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag** skal § 13-1 annet ledd lyde:

(2) *Brot på tieplikta kan straffast med bøter. Medverknad blir ikkje straffa.*

196. I **lov 27. juni 2003 nr. 58 om særlige tiltak mot Republikken Zimbabwe** skal § 3 lyde:

Ved *overtredelse* av bestemmelser gitt i medhold av denne lov gjelder §§ 2 og 3 i lov 7. juni 1968 nr. 4 til gjennomføring av bindende vedtak av De forente nasjoners sikkerhetsråd tilsvarende.

197. I **lov 27. juni 2003 nr. 64 om alternativ behandling av sykdom mv.** gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt *overtrer bestemmelser* i loven eller i medhold av den, straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder.

§ 9 annet ledd annet punktum oppheves.

198. I **lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold** gjøres følgende endringer:

§ 2 bokstav d skal lyde:

d) *vesentlig skade på person: skader som anses som kroppsskade etter straffeloven § 273.*

§ 22 tredje ledd skal lyde:

En person som dømmes til straff av fengsel for *et lovbrudd* som innbefatter bruk av vold eller truende atferd, kan ved dommen forbys å ha med hunder å gjøre. Forbud skal bli satt dersom en hund er brukt til *lovbruddet*.

§ 28 første ledd annet punktum oppheves.

§ 28 annet ledd annet og fjerde punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir annet punktum.

§ 28 tredje ledd siste punktum skal lyde:

På samme måte *straffes forsøk*.

199. I **lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon** gjøres følgende endring:

§ 12-4 tredje ledd oppheves.

200. I **lov 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv.** gjøres følgende endringer:

§ 20 annet ledd første punktum skal lyde:

Overtredelse av forbudet i første ledd straffes med bøter.

§ 20 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

201. I **lov 5. desember 2003 nr. 100 om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m.** gjøres følgende endringer:

§ 4-6 skal lyde:

§ 4-6 *Farskapstesting på fosterstadiet*

Fosterdiagnostikk med sikte på å fastsette farskap og farskapstesting på fosterstadiet er forbudt. Dette gjelder ikke når svangerskapet kan være et resultat av omstendigheter som omtalt i straffeloven §§ 291, 295, 296, 299 bokstav a, 302, 312, 313 og 314 bokstav a.

§ 7-5 første ledd skal lyde:

Den som *overtrer* loven eller bestemmelser gitt i medhold av loven straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder.

202. I **lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv.** gjøres følgende endring:

§ 28 første ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir annet punktum.

203. I **lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger** gjøres følgende endringer:

§ 32 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd og skal lyde:

Foretak straffes ikke etter denne paragrafen eller etter straffeloven § 27 for *overtredelse* av loven her.

204. I **lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring** skal § 15 lyde:

§ 15 *Straff*

Den som *betydelig overtrer bestemmelser om bokføring eller regnskap*, straffes etter straffeloven §§ 392 til 394.

205. I **lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester** gjøres følgende endring:

§ 30 annet ledd oppheves.

206. I lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser skal § 21 nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

207. I lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv. gjøres følgende endring:

§ 33 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir fjerde ledd.

208. I lov 27. mai 2005 nr. 31 om skogbruk skal § 22 første og annet ledd lyde:

Den som forsettlig eller aktaust bryt *føresegnene* i §§ 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 eller 15, forskrifter gitt med heimel i disse paragrafane eller vedtak i medhald av disse føresegnene eller forskriftene, blir straffa med bøter eller fengsel i inntil eitt år.

Den som forsettlig eller aktaust bryt *forskrifter* gitt med heimel i §§ 4 tredje ledd eller 17 eller vedtak i medhald av disse forskriftene, blir straffa på same måte.

209. I lov 3. juni 2005 nr. 34 om varsling, rapportering og undersøkelse av jernbaneulykker og jernbanehendelser m.m. skal § 27 lyde:

§ 27 *Straff*

Den som uaktsomt eller forsettlig overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av §§ 6, 7, 8, 12 første ledd, 14, 17, 23, 25 og 26 i *loven*, straffes med bøter dersom forholdet ikke går inn under strengere straffebestemmelse.

210. I lov 10. juni 2005 nr. 40 om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda skal § 13 første ledd første punktum lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt unnlater å etterkomme pålegg gitt med hjemmel i §§ 4 eller 7, straffes med bøter.

211. I lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling gjøres følgende endring:

§ 9-5 tredje ledd oppheves.

212. I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. skal § 16-1 første ledd lyde:

Tillits- eller tjenestemenn i institusjoner som er underlagt denne lov og som forsettlig eller uaktsomt overtrer loven eller bestemmelse eller pålegg gitt med hjemmel i loven eller som overtrer ellers gjel-

dende regelverk for *virksomheten*, straffes med bøter, eller under særlig skjerpende omstendigheter med fengsel inntil 1 år, dersom forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

213. I lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap skal § 33 lyde:

§ 33 *Straff*

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt gir vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i en sak etter loven *her*, straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder eller begge *deler*.

214. I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. gjøres følgende endringer:

§ 19-3 skal lyde:

§ 19-3 *Ansvar for foretak*

Straffansvar for foretak er regulert i straffeloven §§ 27 og 28.

§ 19-4 nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 19-5 skal lyde:

§ 19-5 *Offentlig tjenestemann*

Enhver som er knyttet til Arbeidstilsynet er i forhold til *straffeloven* å regne som offentlig tjenestemann.

§ 19-7 oppheves.

215. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 18-1 første ledd skal lyde:

(1) Den som er pliktig til å foreta forskuddstrekk etter kapittel 5, og som *unnlater* å foreta eller sørge for at det blir foretatt beregning og trekk, herunder separering etter § 5-12, straffes med *bot* eller fengsel inntil 2 år. *Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsom overtredelse av første punktum.*

§ 18-1 tredje ledd oppheves.

§ 18-2 skal lyde:

§ 18-2 *Straff ved brudd på opplysningsplikten mv.*

(1) Den som *bevirker* eller søker å bevirke at innkrevingen av skatte- og avgiftskrav blir hindret eller vesentlig vanskeliggjort, ved å unnlate å gi opplysninger eller ved å gi uriktige opplysninger til fastset-

tings- eller innkrevingsmyndighetene, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsom overtredelse av første punktum.

(2) Den som på annen måte enn nevnt i § 18-1 eller denne paragrafs første ledd gir uriktige opplysninger til fastsettings- eller innkrevingsmyndighetene, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsom overtredelse av første punktum.

(3) Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter §§ 5-13 og 5-14.

§ 18-3 oppheves.

216. I lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur gjøres følgende endring:

§ 31 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

217. I lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke skal § 17 første ledd nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

218. I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister gjøres følgende endringer:

§ 6-8 femte ledd skal lyde:

(5) Parter og vitner avgir ikke forsikring, men skal oppfordres til å forklare seg sannferdig og gjøres kjent med ansvaret ved *uriktig* forklaring.

§ 24-8 annet ledd annet punktum skal lyde:

Er det fare for at vitnet eller noen som vitnet står i et slikt forhold til som nevnt i § 22-8, kan bli utsatt for et lovbrudd som krenker liv, helse eller frihet, eller vesentlig velferdstap av annen art, kan rettens leder beslutte at opplysning om bopelen eller arbeidsstedet bare skal opplyses skriftlig til retten.

§ 24-8 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Før forklaring gis, skal retten formane vitnet til å forklare seg sannferdig og fullstendig og gjøre klart for vitnet det ansvar som følger med *uriktig* forklaring og forsikring.

§ 31-3 første ledd bokstav c skal lyde:

c) hvis et vitne med skjellig grunn mistenkes for *uriktig* forklaring,

219. I lov 17. juni 2005 nr. 102 om visse forhold vedrørende de politiske partiene gjøres følgende endringer:

§ 24 sjette ledd skal lyde:

(6) Revisorloven § 6-1 om taushetsplikt er ikke til hinder for at Partirevisjonsutvalget legger fram opplysninger av betydning for etterlevelsen av denne loven eller straffeloven §§ 387 til 389, for Partiloven m.m.

220. I lov 21. desember 2005 nr. 126 om kosmetikk og kroppspleieprodukt m.m. gjøres følgende endring:

§ 21 annet punktum oppheves.

221. I lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet gjøres følgende endringer:

§ 55 annet og tredje ledd skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr til en skipsfører som, i strid med sine plikter etter §§ 19, 29 og 37, forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 12, § 14, § 15 annet ledd, § 16, § 22, § 24 eller §§ 32 til 35.

Tilsynsmyndigheten kan dessuten ilegge overtredelsesgebyr til andre som har sitt arbeid om bord som, i strid med sine plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 20 første ledd bokstav c, d og e samt § 38, forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 14, § 15 annet ledd, § 16 eller § 33.

§ 59 bokstav e skal lyde:

e) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 16, jf. § 6 med krav om å påse og sørge for at de som har sitt arbeid om bord har de nødvendige kvalifikasjoner og sertifikater.

§ 68 skal lyde:

§ 68 *Straffansvar for den som ikke er offentlig tjenestemann*

Benyttes under utøvelsen av tilsynet personer som ikke er offentlige tjenestemenn, gjelder for disse samme strafferettslige ansvar som for offentlige tjenestemenn i henhold til straffeloven.

§ 70 første ledd skal lyde:

For å sikre betaling av bot etter dette kapitlet eller foretaksstraff etter straffeloven § 27 som rederiet, skipsføreren eller andre som har sitt arbeid om bord er eller antas å ville bli ilagt, kan retten etter begjæring fra påtalemyndigheten beslutte å forby skipet å forlate havn, pålegge det å gå til havn eller fastsette

andre nødvendige tiltak, inntil boten eller foretaksstraffen er betalt eller det er stilt tilstrekkelig sikkerhet for beløpet.

222. I lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift gjøres følgende endringer:

§ 35 annet ledd skal lyde:

Ommerking straffes etter reglene i straffeloven kapittel 27.

§ 80 annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir annet punktum og skal lyde:

Også uaktsom *overtredelse* er straffbar.

223. I lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling gjøres følgende endring:

§ 8-9 tredje punktum oppheves.

224. I lov 29. juni 2007 nr. 74 om regulerte markeder gjøres følgende endring:

§ 48 fjerde ledd oppheves.

225. I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 17-2 sjette ledd skal lyde:

(6) Dersom overtredelsen behandles av påtalemyndigheten eller retten etter lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker, skal eventuelt krav om vinningsavståelse tas med som inndragningskrav etter straffeloven § 67.

§ 17-3 fjerde og femte ledd oppheves.

§ 17-4 første ledd tredje punktum skal lyde:

Det samme gjelder forsøkshandlinger, jf. straffeloven § 16.

226. I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel gjøres følgende endringer:

§ 14-4 første og annet ledd skal lyde:

(1) Tjenestepersonell som utøver annen stats tollmyndighet innen kontrollområder på norsk område, etter overenskomst med vedkommende stat, skal anses som offentlig tjenestepersonell etter straffeloven §§ 155, 156, 160 og 162. Straffeloven §§ 155, 156, 160 og 162 gjelder også for handlinger foretatt på annens stats territorium, overfor tjenestepersonell som utfører norsk tolltjeneste etter overenskomst med annen stat.

(2) Norsk tjenestepersonell som utfører annen stats tolltjeneste etter overenskomst om tollsamar-

beid med annen stat, skal under slik tjeneste anses som offentlig tjenestepersonell etter straffeloven §§ 171 til 174 og etter lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m.

§ 16-1 tredje og fjerde ledd oppheves.

227. I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 40 sjette ledd første punktum skal lyde:

Oppholdstillatelse til særkullsbarn som nevnt i femte ledd skal som hovedregel nektes dersom referansepersonen (forelderens ektefelle) i løpet av de siste 10 årene er domfelt for overtredelse av straffelovens bestemmelser om *seksuallovbrudd* og den straffbare handlingen var begått mot et barn under 18 år, med mindre særlige grunner tilsier at oppholdstillatelse likevel bør gis.

§ 66 første ledd bokstav e skal lyde:

e) når utlendingen har overtrådt straffeloven *kapittel 18*, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått *et slikt lovbrudd*.

§ 67 første ledd bokstav c og d skal lyde:

c) når utlendingen har sonet eller er ilagt straff eller særreaksjon for brudd på *straffeloven §§ 168, 189 annet ledd, 271 første ledd*, eller
d) når utlendingen har overtrådt straffeloven *kapittel 18*, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått *et slikt lovbrudd*.

§ 68 første ledd bokstav c skal lyde:

c) når utlendingen har overtrådt straffeloven *kapittel 18*, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått *et slikt lovbrudd*.

§ 77 femte ledd siste punktum skal lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 209.

§ 108 tredje ledd bokstav c og d skal lyde:

c) *ved* falske forespeilinger eller liknende utilbørlig atferd forleder en utlending til å reise inn i riket med sikte på å bosette seg her,
d) *overlater* til en annen pass, reisebevis for flyktninger, annet reisedokument eller liknende dokument som kan bli brukt som reisedokument, standardisert oppholdskort eller liknende kort, når vedkommende vet eller bør forstå at det kan bli

brukt av en utlending til å reise inn i riket eller til en annen stat,

§ 108 fjerde ledd bokstav a og b skal lyde:

- a) *hjelper* en utlending til ulovlig opphold i riket eller i et annet land som deltar i Schengensamarbeidet, eller
- b) *hjelper* en utlending til ulovlig å reise inn i riket eller til et annet land. Dette gjelder likevel ikke dersom hensikten er å hjelpe en utlending som omfattes av lovens § 28 til å reise inn i første trygge land.

§ 108 sjette ledd innledningen skal lyde:

Den som yter humanitær bistand til utlending som oppholder seg ulovlig i riket, skal ikke kunne straffes for medvirkning til ulovlig opphold med mindre

§ 108 syvende og niende ledd oppheves. Nåværende åttende ledd blir syvende ledd.

§ 122 tredje ledd skal lyde:

En utlending som har overtrådt straffeloven *kapittel 18*, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått *et slikt lovbrudd*, kan utvises uavhengig av bestemmelsene i annet ledd.

228. I lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar gjøres følgende endringer:

§ 64 femte ledd oppheves.

§ 65 annet ledd annet punktum skal lyde:

Føresegnene i *straffelova* § 74 gjeld tilsvarende.

229. I lov 20. juni 2008 nr. 44 om medisinsk og helsefaglig forskning skal § 54 første ledd lyde:

Med bøter eller fengsel inntil ett år eller begge deler straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt *overtrer bestemmelser* i loven eller bestemmelser gitt i medhold av den.

230. I lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling gjøres følgende endring:

§ 32-9 annet ledd bokstav b annet punktum oppheves.

231. I lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. gjøres følgende endringer:

§ 48 skal lyde:

§ 48 Straff

Den som vesentlig overtrer § 6 fjerde ledd jf. første ledd, forskrift gitt i medhold av § 6 femte ledd, § 11, § 13, § 15, § 20 annet ledd, § 26, § 27, § 28, § 29 eller § 30, straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Uaktsomt vesentlig overtredelse av § 7 eller § 8 jf. § 6 fjerde ledd jf. første ledd, § 11 første ledd, § 26 eller § 27 straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Ved vurderingen av om en overtredelse er vesentlig, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang, virkninger og graden av skyld. Dersom personen eller foretaket tidligere er ilagt straff eller overtredelsesgebyr for overtredelse av denne lov eller forskrift i medhold av loven, kan straff etter første og annet ledd anvendes selv om overtredelsen ikke er vesentlig.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer vedtak som er gjort i medhold av denne lov, straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Straff kommer ikke til anvendelse for overtredelse foretatt av en ekspeditør, betjent eller annen liknende underordnet når overtredelsen vesentlig har vært foranlediget av vedkommendes avhengige stilling til den næringsdrivende.

Straff kommer ikke til anvendelse ved overtredelse av § 28 når kunnskap om eller rådighet over bedriftshemmeligheten er oppnådd i et tjeneste- eller tillitsvervsforhold eller gjennom pliktstridig handling i et slikt forhold og mer enn 2 år er gått siden forholdet opphørte.

§ 48 a skal lyde:

§ 48 a Straff og sivilrettslige sanksjoner ved ulovlig bruk av geografiske betegnelser

Den som bruker en geografisk betegnelse i strid med §§ 25, 26 eller 31, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført den forurettede, herunder skade på dennes kommersielle omdømme, den vinning som krenkeren har oppnådd, og omfanget av krenkelsen for øvrig.

For overtredelse av første og annet ledd kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

Bestemmelsene om sanksjoner mot varemerke-inngrep i varemerkeloven kapittel 8, bortsett fra §§ 60, 61 og 61 a, gjelder tilsvarende ved bruk av geografiske betegnelser i strid med §§ 25, 26 eller 31.

§ 49 første ledd oppheves.

232. I lov 6. mars 2009 nr. 11 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd annet punktum skal lyde:

Kundekontroll og løpende oppfølging skal foretas på grunnlag av en vurdering av risiko for transaksjoner med tilknytning til utbytte av straffbare handlinger eller forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a, der risikoen vurderes ut fra type kunde, kunde-forhold, produkt eller transaksjon.

§ 6 første ledd nr. 3 skal lyde:

3. mistanke om at en transaksjon har tilknytning til utbytte av straffbar handling eller forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a, eller

§ 9 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1. Bekreftelse av identiteten til kunder og reelle rettighetshavere skal kunne foretas under etablering av kundeforhold, dersom etableringen av kundeforholdet er nødvendig for ikke å hindre den alminnelige forretningsdrift og det er liten risiko for transaksjoner med tilknytning til en straffbar handling eller forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a.

§ 10 første ledd annet punktum skal lyde:

Et etablert kundeforhold skal avvikles hvis fortsettelse av kundeforholdet medfører risiko for transaksjoner med tilknytning til utbytte av straffbare handlinger eller forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a.

§ 15 første ledd skal lyde:

I situasjoner som etter sin art innebærer høy risiko for transaksjoner med tilknytning til utbytte av straffbare handlinger eller forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a, skal rapporteringspliktige ut fra en risikovurdering anvende andre kontrolltiltak i tillegg til de tiltak som følger av §§ 5 til 14.

§ 15 fjerde ledd skal lyde:

Rapporteringspliktige skal vie særlig oppmerksomhet til produkter og transaksjoner som fremmer anonymitet, og om nødvendig iverksette tiltak for å forebygge transaksjoner med tilknytning til utbytte

av straffbare handlinger eller forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a.

§ 16 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. vurdere korrespondentinstitusjonens kontrolltiltak for forebyggelse og bekjempelse av handlinger som beskrevet i straffeloven §§ 332, 335, 337, 340 og 135.

§ 17 første ledd skal lyde:

Dersom rapporteringspliktige har mistanke om at en transaksjon har tilknytning til utbytte av en straffbar handling eller forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a, skal det foretas nærmere undersøkelser for å få bekreftet eller avkreftet mistanken.

§ 26 annet ledd nr. 2 skal lyde:

2. iverksette andre tiltak som er egnet til å motvirke risikoen for transaksjoner med tilknytning til utbytte av straffbare handlinger eller forhold som beskrevet i straffeloven §§ 131 til 136 a.

§ 28 første ledd skal lyde:

Med bøter straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt *overtrer denne lovs* §§ 5, 6, 7, 8, 15, 17, 18 eller 22, eller forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene.

§ 30 første ledd skal lyde:

Økokrim kan gi opplysninger som Økokrim mottar etter § 18, til andre offentlige myndigheter enn politiet som har oppgaver knyttet til forebygging av forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a.

§ 33 skal lyde:

§ 33 Personer eller foretak med tilknytning til land eller områder som ikke har gjennomført tilfredsstillende tiltak

Departementet kan i forskrift fastsette særskilte regler om rapportering av transaksjoner med eller for personer eller foretak som har tilknytning til land eller områder som ikke har gjennomført tilfredsstillende tiltak mot handlinger som beskrevet i straffeloven §§ 332, 335, 337, 340 og 135 eller mot finansiering som beskrevet i straffeloven § 136 a. Departementet kan videre i forskrift fastsette særskilte regler om forbud mot eller restriksjoner i rapporteringspliktiges adgang til å etablere kundeforhold med eller foreta transaksjoner med eller for personer eller foretak som har tilknytning til land eller områder som ikke har gjennomført tilfredsstillende tiltak mot handlinger som beskrevet i straffeloven §§ 332, 335, 337, 340 og 135 eller mot finansiering som beskrevet i straffeloven § 136 a.

233. I lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann gjøres følgende endring:

§ 62 fjerde ledd første punktum oppheves.

234. I lov 15. mai 2009 nr. 28 om gjennomføring av Konvensjonen om klaseammunisjon gjøres følgende endring:

§ 3 tredje punktum oppheves.

235. I lov 19. juni 2009 nr. 44 om kommunale krisesentertilbud skal § 5 første ledd annet punktum lyde:

Brot på teieplikta straffast etter straffeloven § 209.

236. I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift skal § 21-4 lyde:

§ 21-4 *Straff*

(1) Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes opplysningspliktig tredjepart etter kapittel 16 med forskrifter som gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til avgiftsmyndighetene.

(2) Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsom overtredelse av første ledd.

(3) Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter § 16-6.

237. I lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd gjøres følgende endring:

§ 37 første ledd annet punktum oppheves.

238. I lov 18. desember 2009 nr. 131 om lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen skal § 44 første ledd annet punktum lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 209.

239. I lov 26. mars 2010 nr. 8 om beskyttelse av varemærker gjøres følgende endringer:

§ 15 første ledd bokstav c skal lyde:

c) uten tillatelse inneholder et våpen eller annet tegn som er omfattet av straffeloven § 165 bokstav b og § 166, et statsflagg, eller noe som er egnet til å oppfattes som slikt tegn eller flagg.

§ 61 skal lyde:

§ 61 *Straff*

Den som begår varemerkeinnngrep straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende omsten-

digheter foreligger skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a. Ved inngrep i fellesmerke anses bare merkehaveren som fornærmet.

240. I lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret gjøres følgende endring:

§ 37 tredje ledd oppheves.

241. I lov 15. april 2011 nr. 11 om endringer i ekomloven og straffeprosessloven mv. (gjennomføring av EUs datalagringsdirektiv i norsk rett) gjøres følgende endringer:

I romertall I endres følgende:

I § 210 b første ledd skal bokstav b og c lyde:

- b) som etter loven kan medføre straff av fengsel i 3 år eller mer og det er grunn til å tro at handlingen er utøvet som ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe, jf. straffeloven § 79 bokstav c, eller
- c) som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126, 127 jf. 123, 129, 198, 201, 202, 204, 205 bokstav a og b, 231, 234, 266, 306, 309, 311, 332 jf. 231, 335 jf. 231, 337 jf. 231, 340 jf. 231, eller 371 bokstav b, eller av utlendingsloven § 108 fjerde ledd.

I § 210 c første ledd skal bokstav b og c lyde:

- b) som etter loven kan medføre straff av fengsel i 3 år eller mer og det er grunn til å tro at handlingen er utøvet som ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe, jf. straffeloven § 79 bokstav c, eller
- c) som rammes av straffeloven §§ 121, 123, 125, 126, 127 jf. 123, 129, 198, 231, 234, 332 jf. 231, 335 jf. 231, 337 jf. 231, og 340 jf. 231, eller av utlendingsloven § 108 fjerde ledd.

I romertall II endres følgende:

I § 17 f nytt tredje ledd skal første punktum lyde:

Overtredelse av taushetsplikt etter denne bestemmelsen kan straffes etter straffeloven § 209.

242. I lov 24. juni 2011 nr. 29 om folkehelsearbeid gjøres følgende endring:

§ 18 første ledd annet punktum oppheves.

243. I **lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.** gjøres følgende endring:

§ 12-1 første ledd annet punktum skal lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 209.

244. I **lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater** gjøres følgende endring:

§ 27 annet ledd oppheves.

245. I **lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond** gjøres følgende endringer:

§ 11-6 annet og tredje ledd oppheves.

246. I **lov 16. desember 2011 nr. 65 om næringsbedragskaper** gjøres følgende endringer:

§ 21 første ledd første punktum skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil 1 år eller med begge deler straffes den som overtrer bestemmelser i eller gitt i medhold av §§ 6 til 9.

§ 21 annet ledd annet punktum skal lyde:

Den som grovt uaktsomt overtrer bestemmelse eller vedtak som nevnt i første ledd, straffes med bøter.

§ 21 tredje ledd skal lyde:

Forsøk på overtredelse er bare straffbar når overtredelsen, dersom den hadde blitt gjennomført, ville medført omstendigheter som nevnt i annet ledd første punktum.

§ 21 fjerde ledd skal lyde:

Deltakelse i iverksettelsen av særskilte tiltak etter denne lov regnes som offentlig tjeneste i forhold til reglene i straffeloven kapittel 19.

247. I **lov 20. januar 2012 nr. 4 om pågriping og overlevering til og frå Noreg for straffbare forhold på grunnlag av ein arrestordre** gjøres følgende endringer:

§ 39 første ledd annet punktum skal lyde:

Det same gjeld andre ting og utbytte som kan inndragast etter straffeloven §§ 67 til 73, dersom den staten som har ferda ut arrestordren, krev det, og det ville vore høve til inndraging etter lovgivinga i den staten som har ferda ut arrestordren.

248. I **lov 27. januar 2012 nr. 9 om arbeidstvister** gjøres følgende endring:

§ 61 første punktum skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt bryter taushetsplikten etter § 23 eller § 54 andre ledd, straffes med bot etter straffeloven § 209.

249. I **lov 21. juni 2013 nr. 60 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion og livssyn** gjøres følgende endringer:

§ 26 femte ledd skal lyde:

Dersom overtredelsen er ledd i aktivitetene til en organisert kriminell gruppe, gjelder straffeloven §§ 79 bokstav c og 198.

250. I **lov 21. juni 2013 nr. 75 om førstehandsomsetning av viltlevende marine ressursar** gjøres følgende endringer:

§ 22 femte ledd oppheves.

§ 23 annet ledd annet punktum skal lyde:

Føresegnene i straffeloven § 74 gjeld tilsvarende.

251. I **lov 21. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip** gjøres følgende endring:

§ 9-3 overskriften skal lyde:

§ 9-3 *Skipsførerens plikter ved alvorlige straffbare handlinger om bord*

252. I **lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond** gjøres følgende endringer:

§ 11-1 annet og tredje ledd oppheves.

253. I **lov 20. juni 2014 nr. 42 om behandling av helseopplysninger ved ytelse av helsehjelp** gjøres følgende endring:

§ 30 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir fjerde ledd.

254. I **lov 20. juni 2014 nr. 43 om helseregistre og behandling av helseopplysninger** gjøres følgende endring:

§ 30 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir fjerde ledd.

255. I **lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktrådsbehandling** gjøres følgende endringer:

§ 9 tredje ledd første punktum skal lyde:

Brudd på taushetsplikten etter første og annet ledd kan straffes etter straffeloven § 209.

§ 21 første ledd første punktum skal lyde:

I saker der mekling i konfliktrådet er satt som vilkår for påtaleunndlatelse i medhold av straffeprosessloven § 69 tredje ledd, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav i, og møtet ikke gjennomføres, skal konfliktrådet straks oversende saken til påtalemyndigheten.

§ 21 tredje ledd første punktum skal lyde:

I saker der mekling i konfliktrådet er satt som vilkår for betinget dom i medhold av straffeloven § 37 første ledd bokstav i, og møtet ikke gjennomføres grunnet siktede, skal konfliktrådet straks oversende saken til påtalemyndigheten.

§ 21 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Påtalemyndigheten avgjør om saken skal bringes inn for retten for fastsettelse av nye vilkår eller fullbyrding av straffen, jf. straffeloven § 39.

§ 23 første ledd første punktum skal lyde:

Ved ungdomsstraff fastsetter domstolen gjennomføringstiden, jf. straffeloven §§ 52 a til 52 c.

§ 23 annet ledd første og annet punktum skal lyde:

Ved ungdomsoppfølging fastsetter påtalemyndigheten gjennomføringstiden i saker overført i medhold av straffeprosessloven § 71 a annet ledd og § 69 tredje ledd, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav j. Domstolen fastsetter gjennomføringstiden i saker etter straffeloven § 37 første ledd bokstav j.

§ 24 første ledd skal lyde:

Konfliktrådet starter forberedelsene til et ungdomsstormøte straks saken er overført fra domstolen etter straffeloven §§ 52 a til 52 c eller § 37 første ledd bokstav j, eller fra påtalemyndigheten etter straffeprosessloven § 71 a annet ledd eller § 69 tredje ledd, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav j.

§ 25 fjerde ledd første punktum skal lyde:

I saker der det er idømt ungdomsstraff etter straffeloven §§ 52 a til 52 c eller ungdomsoppfølging som vilkår for betinget dom etter straffeloven § 37 første ledd bokstav j, sendes saken tilbake til domstolen dersom det ikke oppnås enighet om en ungdomsplan.

§ 25 femte ledd første punktum skal lyde:

I saker hvor ungdomsoppfølging er satt som vilkår for påtaleunndlatelse i medhold av straffeprosessloven § 69 tredje ledd, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav j, eller hvor saken er overført etter straffeprosessloven § 71 a annet ledd, sendes saken tilba-

ke til påtalemyndigheten dersom det ikke oppnås enighet om en ungdomsplan.

§ 29 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Bestemmelsen i straffeloven § 37 første ledd bokstav d jf. tredje ledd gjelder tilsvarende der rusprøve skal avgis.

§ 29 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Bestemmelsen i straffeloven § 37 første ledd bokstav d jf. tredje ledd gjelder tilsvarende der rusprøve skal avgis.

§ 31 tredje ledd første punktum skal lyde:

Hvis domfelte etter at ungdomskoordinatoren har holdt samtale som nevnt i første ledd eller fastsatt vilkår etter annet ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter annet ledd bokstav a til d, kan ungdomskoordinatoren, etter samtykke fra politiet og kriminalomsorgen, innkalle til et nytt ungdomsstormøte, eller overføre saken til kriminalomsorgens regionale nivå med innstilling om at saken bringes inn for retten med begjæring om at den betingede fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 52 c.

§ 32 første ledd første punktum skal lyde:

Begår den domfelte en ny straffbar handling før gjennomføringstiden utløper, kan påtalemyndigheten bringe saken inn for retten med begjæring om at den betingede fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav b.

§ 32 annet ledd skal lyde:

Hvis den domfelte blir siktet for en straffbar handling som kan føre til fullbyrding av den betingede fengselsstraffen etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav b, kan påtalemyndigheten beslutte at gjennomføringen av ungdomsstraffen avbrytes.

§ 33 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Påtalemyndigheten vurderer om strafforfølgningen skal gjenopptas eller om saken skal bringes inn for retten for fastsettelse av nye vilkår eller fullbyrding av straffen, jf. straffeloven § 39.

§ 34 første ledd første punktum skal lyde:

Begår den siktede eller domfelte en ny straffbar handling før gjennomføringstiden utløper, avgjør påtalemyndigheten om strafforfølgningen skal gjenopptas eller om saken skal bringes inn for retten for fastsettelse av nye vilkår eller fullbyrding av straffen, jf. straffeloven § 39.

256. I lov 6. februar 2015 nr. 7 om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram mv. gjøres følgende endringer:

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Medietilsynet kan ikke sette aldersgrense på kinofilmer som tilsynet mener er i strid med straffeloven §§ 236, 311 eller 317.

§ 13 annet ledd skal lyde:

Dersom Medietilsynet gjennom sin tilsynsvirksomhet blir kjent med bildeprogram som rammes av straffeloven § 311, skal forholdet meldes til politiet.

§ 7 Overgangsregler

Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

§ 8 Ikrafttredelse

Loven her trer i kraft straks.

Oslo, i justiskomiteen, den 2. juni 2015

Hadia Tajik

leder

Dagfinn Henrik Olsen

ordfører

Vedlegg

Brev fra Justis- og beredskapsdepartementet v/statsråden til justiskomiteen, datert 11. mai 2015

Prop. 64 L (2014-2015) Lov om ikraftsetting av straffeloven 2005 (straffelovens ikraftsetningslov) – forholdet til enkelte andre lovprosesser

Jeg viser til Prop. 64 L (2014-2015) Lov om ikraftsetting av straffeloven 2005 (straffelovens ikraftsetningslov) og gjør komiteen oppmerksom på at det er behov for enkelte tekniske justeringer i lovforslaget som følge av at andre lovforslag er behandlet eller behandles parallelt med lovforslaget om ikraftsetting av straffeloven 2005.

I det følgende redegjøres det kort for justeringsbehovene. Jeg har videre tillatt meg å få utarbeidet et konkret utkast til justeringer i lovforslaget i Prop. 64 L (2014-2015), se vedlagte dokument.

Ved lov 27. mars 2015 nr. 16 om endring i straffeloven (fjerning av foreldelsesfristen for brudd på straffeloven § 148) vedtok Stortinget at straffansvar etter straffeloven 1902 § 148 første ledd første handlingsalternativ ikke lenger skulle foreldes såfremt noen omkom på grunn av forbrytelsen (mordbrann). Som følge av denne endringen i straffeloven 1902 er

det behov for å innta en tilsvarende endring i straffeloven 2005 § 91.

I Prop. 52 L (2014–2015) Endringer i brann- og eksplosjonsvernloven, tolloven og straffeloven 2005 (utgangsstoffer for eksplosiver mv.), som er under behandling i Stortinget, foreslås det blant annet endringer i brann- og eksplosjonsvernloven § 42. Denne bestemmelsen endres også i Prop. 64 L (2014-2015). Det er planlagt at endringene foreslått i Prop. 52 L (2014–2015) skal tre i kraft før lov om ikraftsetting av straffeloven 2005 trer i kraft 1. oktober. Det er dermed behov for å gjøre en mindre justering i lovforslaget i Prop. 64 L (2014-2015), slik at endringene som foreslås i Prop. 52 L (2014–2015) ikke reverseres 1. oktober 2015.

Lov 24. april 2015 nr. 22 om endringer i utlendingsloven m.m. (utvisning av særreaksjonsdømte utlendinger) trådte i kraft 1. mai 2015. Loven gjør endringer i blant annet straffeloven 1902. Det må gjøres tilsvarende endringer i straffeloven 2005 dersom endringene ikke skal reverseres 1. oktober 2015. Henvisningen til straffeloven i helsepersonelloven ny § 29 a bør tilpasses straffeloven 2005.